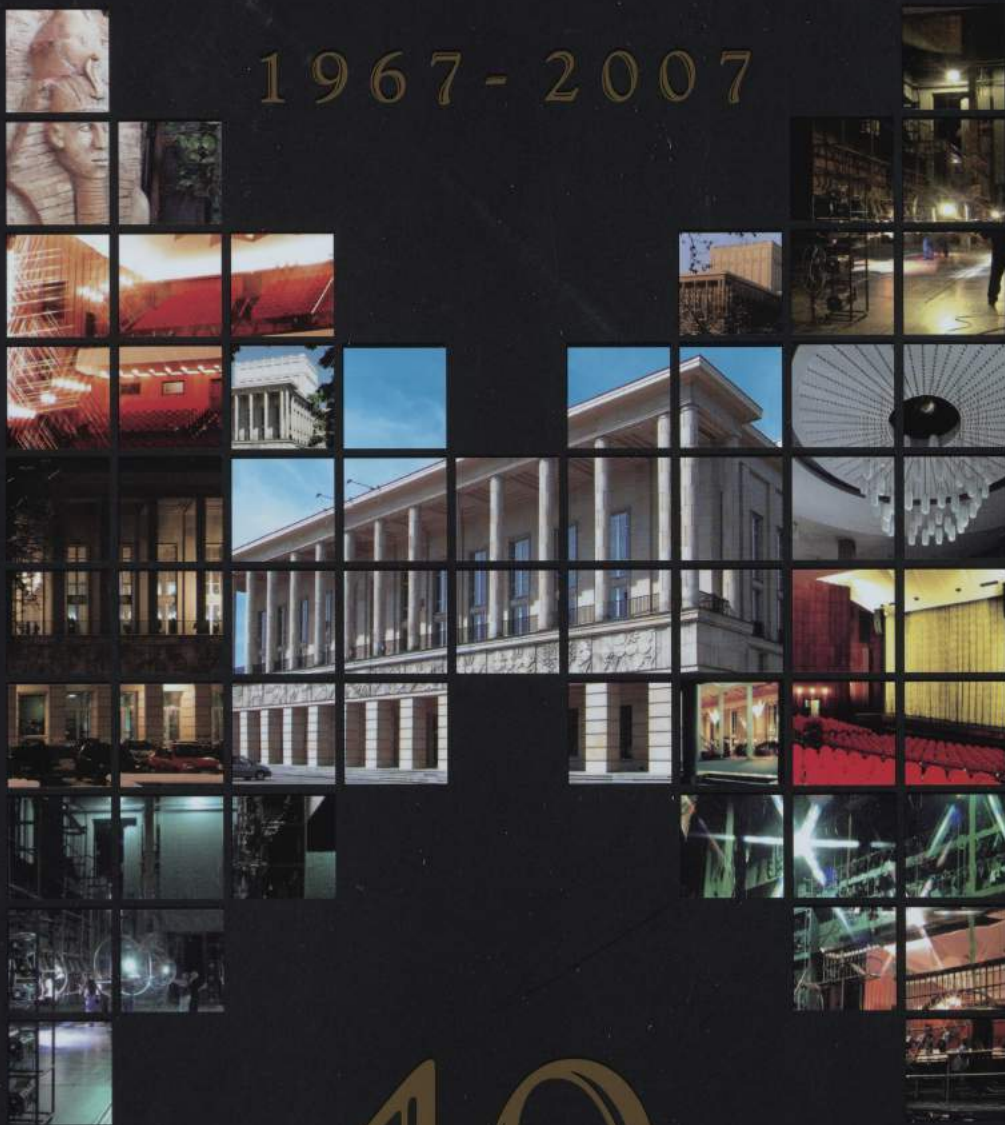

TEATR WIELKI W ŁODZI

1967-2007

40 lat

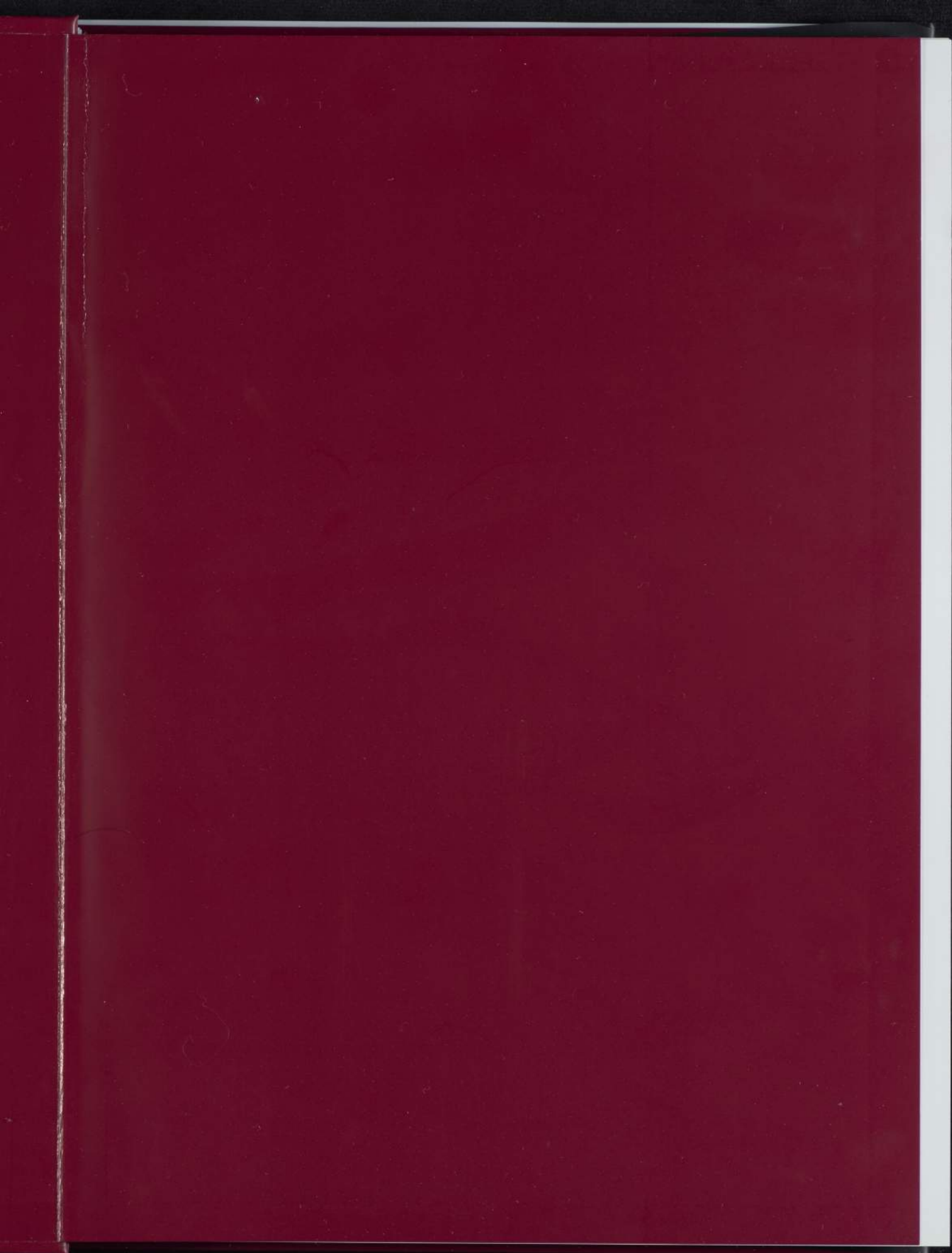

O wielkości i oryginalności każdego teatru świadczą trzy główne cechy: linia repertuarowa, artyści w nim występujący oraz jakość realizowanych przedsięwzięć artystycznych. Teatr Wielki w Łodzi od początku swego istnienia (1967) był tą sceną, która dzięki trafnemu zespoleniu tych trzech elementów, wyróżniała się spośród pozostałych polskich teatrów operowych. Jako kontynuator pierwszej stałej sceny operowej - Opery Łódzkiej - potrafił połączyć doświadczenie i tradycję poprzedniczki z nowoczesnym myśleniem inscenizacyjnym, na jakie pozwalały warunki nowego gmachu - najnowocześniejszego wówczas w kraju i jednego z najokazalszych w Europie. Dzięki artystom, którzy swoje doświadczenie zdobywali w Operze Łódzkiej, a którzy stali się bazą nowego, znacznie rozbudowanego zespołu Wielkiego, była możliwa realizacja dzieł operowych i baletowych na najwyższym poziomie artystycznym.

O tym, że Teatr Wielki w Łodzi będzie wiodącą sceną operową w kraju zaświadczyły pierwsze premiery zaproponowane przez pierwszą dyrekcję Teatru - Stanisława Piotrowskiego (dyrektor naczelny) i Zygmunta Latoszewskiego (dyrektor artystyczny). Były to kolejno - dzień po dniu: HALKA, KNIAŻ IGOR, STRASZNY DWÓR i CARMEN. Stało się oczywiste, że do Łodzi zaczną kursować specjalne pociągi operowe, których inicjatorem był Jerzy Waldorff. Teatr Wielki wyrósł na scenę, która wyznaczała poziom artystyczny i wytyczała linię repertuarową dla polskiej opery i baletu. Wkrótce też o Teatrze Wielkim w Łodzi zaczęło być głośno daleko poza granicami kraju. Wielkie znaczenie odegrały tu Łódzkie Spotkania Baletowe - międzynarodowy festiwal, który już rok po otwarciu Teatru (1968) wpisał się w europejski kalendarz wydarzeń kulturalnych.

W ciągu 40 lat działalności Teatr Wielki zrealizował ponad 250 premier operowych i baletowych, w tym znaczną liczbę prapremier polskich i światowych premier dzieł kompozytorów polskich, a przygotowywali je najlepsi polscy reżyserzy (m.in.: K. Dejmek, A. Hanuszkiewicz, M. Prus, R. Sykała, R. Peryt), scenografowie (m.in.: K. Pankiewicz, F. Starowieyski, M. Kołodziej, H. Połain, A. Majewski, M. Stańczak), dyrygenci (m.in.: B. Wodiczko, B. Madey, A. Wicherek, W. Michniewski, T. Kozłowski) i choreografowie (m.in.: F. Parnell, W. Borkowski, T. Kujawa, E. Wycichowska, A. Fodor, L. Massine, G. Veredon).

dyrektor artystyczny

dyrektor naczelny

Szanowni Państwo,

To prawdziwy zaszczyt i wielki honor, że jest nam dane uczestniczyć z Państwem, naszą wierną Publicznością i Przyjaciółmi, w tak ważnym momencie, jakim jest 40-lecie Teatru Wielkiego w Łodzi. Znakomita tradycja naszego Teatru, jego ranga i znaczenie, a także to, jakich efektów artystycznych Państwo po nim oczekują - zobowiązują! Jesteśmy w pełni świadomi, że egzystencja każdego teatru opiera się na trzech podstawowych elementach: ludziach teatru, czyli tych, którzy go tworzą, mecenasach oraz publiczności! Nasz, łódzki Teatr Wielki miał szczęście, że jego wielkość stała na wielkości Artystów, którzy często całą swoją, jakże wspaniałą karierę realizowali na tej właśnie scenie. Dzięki wielkiemu talentowi i niepospolitej osobowości obdarzali nas niezapomnianymi kreacjami artystycznymi, wzruszali i pozwalali obcować z wielką sztuką! Ale nie tylko Artyści sceny, bo i Artyści-technicy, Artyści-krawcy, Artyści-malarze, stolarze, szewcy, perukarze... itd. itd... To naprawdę sami Artyści! Pełni pasji i miłości dla swojego Teatru - do swojego drugiego domu!

Kolejne szczęście - nasz główny mecenas, Urząd Marszałkowski w Łodzi sprzyja wszystkim naszym planom, a i Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie odmawia pomocy! Gorąco dziękujemy Państwu - naszej Wspaniałej Publiczności, która trzyma nas przy życiu, akceptując naszą pracę nie tylko samą obecnością na spektaklach, ale przede wszystkim nagradzając ją owacjami! To niezmiernie mile i zobowiązujące, potrzebne każdemu artyście!

Szanowni Państwo,

Nie ogarnia nas strach na progu kolejnego rozdziału historii Teatru Wielkiego. Sztuka operowa i baletowa ma to do siebie, że dzieła wielkich mistrzów ciągle mają w sobie coś do odkrycia i choć blisko 250 premier już za nami, to sceptyczne stwierdzenie „wszystko już było” nie ma racji bytu. Wielkość prawdziwego dzieła jest niezmienna i wieczna, a tylko jego interpretacja przez twórców scenicznych może dać mu szansę akceptacji współczesnego odbiorcy. Postaramy się kontynuować to, co w całej historii Teatru Wielkiego w Łodzi było podstawą działania: łączenie tradycji z nowoczesnością, dzięki czemu zawsze był i jest teatrem żywym, oryginalnym, otwartym dla każdego widza. Jeśli wspólnie się o to postaramy, to nie ma wątpliwości, że Teatr Wielki w Łodzi takim pozostanie przez najbliższych 40 lat i więcej!

To jest obowiązek wobec Państwa, samych siebie i wobec Tych, którzy ten Teatr dla nas zbudowali, w znaczeniu dosłownym i artystycznym.

Z gorącymi podziękowaniami

Krzysztof Komar

Wojciech Głuski

Dear Ladies and Gentlemen,

It is a great honour for us to be able to share this important moment, the fortieth anniversary of the Great Theatre in Łódź, with You - our faithful Audience and Friends. The exceptional tradition of our Theatre, its position and significance, as well as the artistic effects you expect - all this makes us feel obliged! We are fully aware of the fact that the Theatre existence is based on three fundamental elements: theatre people, which means those who create it, sponsors and the audience. The Łódź Great Theatre was fortunate that its greatness could rely on the prominence of the Artists who often realized their excellent careers on this stage. Thanks to their great talents and exceptional personalities, they provided us with some unforgettable artistic creations; they moved us to tears and let us associate with the great art! Not only the stage Artists but also the Artists-technicians, Artists-tailors, Artists-painters, carpenters, shoemakers, wigmakers, etc. They are real Artists - full of passion and love to their Theatre- their second home!

Next good fortune - our main sponsor, the Marshall Office in Łódź favours all our plans, and also the Ministry of Culture and National Heritage does not refuse to help!

Thank You very much - You, our Wonderful Audience that keeps us alive by accepting our work, not only by being present during the performances, but most of all, by rewarding them with applause! It is very pleasant and obliging, every artist needs it!

Dear Ladies and Gentlemen,

We do not fear being on the threshold of the next history chapter of the Great Theatre. Both the opera and ballet art is characterized by the fact that there is still something to be uncovered in the works made by great masters. Therefore, even though we have had almost 250 premieres, the sceptical statement 'it has all been already performed' is just wrong. The greatness of a real work of art is unchangeable and everlasting, and only its interpretation by stage creators can either give it a chance to be accepted by a contemporary recipient, or can just leave it. We will try to continue what has always been the basis of functioning of the Great Theatre in Łódź: combining tradition with modernity, thanks to which the Theatre has always been a living theatre, original and open to every person. If we all try together, there is no doubt that The Great Theatre in Łódź will remain like this for the next 40 years and more! It is our obligation towards You, ourselves, and towards Those who have built this Theatre for us, in both its literal and artistic meaning.

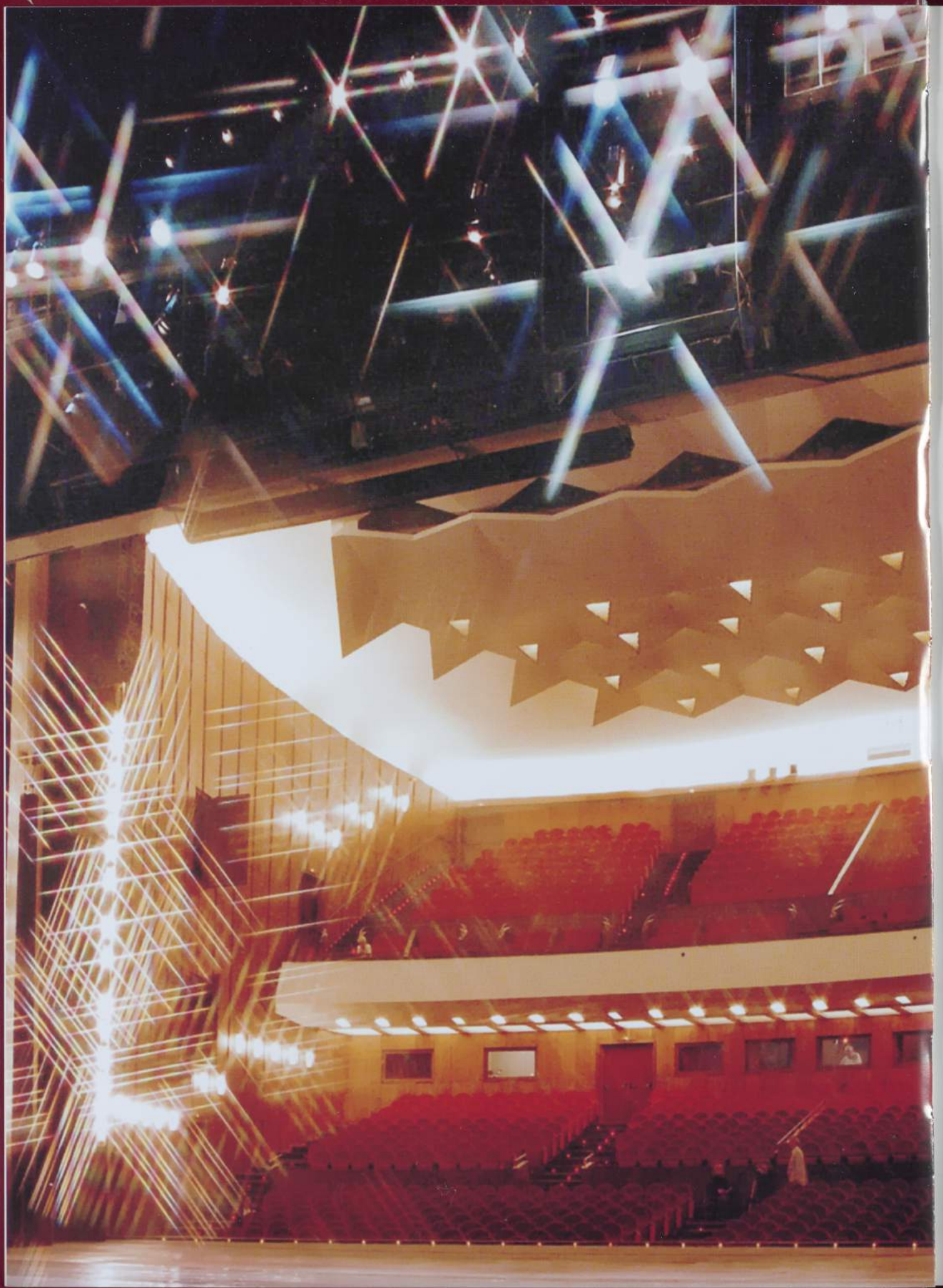
With warm thanks and towards Those who have built this Theatre for us, in both its literal and artistic meaning.

With warm thanks

Grzegorz Kowalczyk

Wojciech Głuchowski

NASZE CZTERDZIESTOLECIE

(garść wspomnień)

O losach każdego z nas decyduje nasze własne przeznaczenie. Wierzę, że to właśnie moje przeznaczenie postawiło mnie w tym najbardziej dla mnie właściwym czasie i miejscu.

Dla mnie tym czasem było otwarcie Teatru Wielkiego, pierwszej stałej sceny operowej w Łodzi. Miejscem - niezwykle popularna, a jednocześnie elitarna niegdyś kawiarnia „Honoratka”, mekka łódzkiej, i nie tylko, bohemy, gdzie można było spotkać największe gwiazdy polskiej sceny i ekranu.

Do świata „Honoratki” wprowadził mnie znany łódzki artysta fotografik, **Jerzy Neugebauer**, do którego atelier ustawiały się kolejki polskich aktorów.

W kawiarni często dosiadaliśmy się do stolika, który okupował niewysoki, siwy mężczyzna, dosyć głośno mówiący i żywo przy tym gestykulujący. Był to **Roman Sykała**, reżyser i dyrektor Teatru Powszechnego w Łodzi. Toczyliśmy z nim długie i gwałtowne dysputy zarówno o kondycji polskich teatrów, jak i na temat kobiecej urody, której był on gorącym admiratorem. Nie przypuszczałem, że już niedługo razem z Romanem Sykałą będę przygotowywał kolejne premiery na scenie Teatru Wielkiego.

Kiedy otrzymałem z sekretariatu Teatru Wielkiego wiadomość, że dyrektor **Stanisław Piotrowski** prosi mnie na rozmowę, nie domyślałem się, że animatorem tego spotkania był zaprzyjaźniony z Piotrowskim właśnie Roman Sykała, który polecił mnie szefowi opery.

Dyrektor Piotrowski był konkretny. Krótko poinformował mnie, że kompletuje kierownictwo teatru, którego otwarcie przewiduje za około dwa lata i proponuje mi, po referencjach Romana Sykały, pracę w operze.

Jako absolwent polonistyki na Uniwersytecie Łódzkim mogłem mieć w tamtych czasach nadzieję na znalezienie pracy co najwyżej jako nauczyciel języka polskiego w szkole podstawowej. Moja decyzja była więc szybka: z dniem 2 listopada 1965

roku zostałem zaangażowany do Teatru Wielkiego na stanowisku kierownika literackiego. Zdecydowałem się na skok do bardzo głębokiej wody, nie pomny, że o przyszłej pracy mam mgliste pojęcie.

Moje kontakty z muzyką do tej pory były raczej symboliczne, wliczając w to wymuszane przez rodziców lekcje gry na pianinie.

Na mojej codziennej trasie dom - Liceum im. Kopernika, do którego chodziłem, znajdował się Teatr Nowy, tymczasowa siedziba bezdomnej wówczas Opery Łódzkiej. W oszklonych gablotach prezentowane były zdjęcia z przedstawień operowych.

Magia teatru silnie do mnie przemawiała, więc z zainteresowaniem podziwiałem posagową **Werę Kuźmińską** w partii Toski, już wtedy zachwycała mnie uroda **Delfiny Ambroziak**, przyglądałem się demonicznej charakterystyce **Antoniego Majaka** jako Mefista. Po obejrzeniu kilku przedstawień w ramach szkolnej akcji „Bliżej Teatru” z łatwością rozpoznawałem na zdjęciach śpiewaków **Tadeusza Kopackiego**, **Stanisława Heimbergera**, **Lidię Skowron**, **Jadwigę Pietraszkiewicz**, **Romualda Spsychalskiego**, **Igora Mikulina**, **Andrzeja Saciuka**, a po obejrzeniu widowiska baletowego „Parada Parnella” również tancerzy: **Feliksa Parnella**, **Marię Łapińską**, **Janinę Niesobską**, **Krystynę Zalewską**, **Włodzimierza Traczewskiego**.

Ci Artyści byli dla mnie mieszkańcami artystycznego Olimpu, niedościgłym wzorem sławy, popularności i bogactwa. Czyż mogłem przypuszczać, że za kilka lat staną się moimi kolegami i przyjaciółmi? W czasie studiów polonistycznych moje zainteresowania skupiały się bardziej na teatrze dramatycznym, niż na muzycznym. Z przedstawienia operowego „Fra Diavolo” wystawionego na scenie Teatru im. S. Jaracza zapamiętałem jedynie zręczną inscenizację oraz rolę tytułowego bohatera w bra-

wurowym wykonaniu Romualda Spychalskiego, o którym mówiono, że kochają się w nim na zabój zarówno uczennice, jak i studentki. Zazdrościłem mu wtedy takiego powodzenia...

„Wazonik”, jak pieszczotliwie nazywano dostojnego Profesora, wyciskał ze swoich artystów ostatnie poty i nikt wówczas nie śmiał mu zwrócić uwagi, że właśnie nadszedł koniec próby, co obecnie

Z Jerzym Waldorffem „Spotkania przy świecach”, 1975

fot. Ch. Zieliński

Pierwszy kontakt z teatrem mocno rozczarowywał. Część reprezentacyjna wyglądała jak rozkopany plac budowy, za to na zapleczu artystycznym i w części administracyjnej teatru praca trwała na dobre. Decyzją dyrektorów - Piotrowskiego i Lato-szewskiego na otwarciu Teatru Wielkiego zespoły przygotowywały równolegle cztery, i to nie byle jakie, pozycje: „Halkę” na galowy wieczór, a potem na kolejne dni „Kniazia Igora”, „Straszny dwór” i „Carmen”. To było nie lada wyzwanie, biorąc pod uwagę ówczesne kłopoty z zaopatrzeniem, możliwościami planowania itd. Stanisław Piotrowski okazał się być wyjątkowo zdolnym organizatorem pracy: mając do pomocy doskonały zespół techniczny pod dowództwem inż. **Jerzego Gumińskiego** i **Kazimierza Mroza** oraz sprawnych kierowników działów administracyjnych mógł być spokojny o właściwy przebieg harmonogramu prac.

Z kolei **prof. Zygmunt Lato-szewski**, kierownik artystyczny, miał do dyspozycji wspaniałe, pełne entuzjazmu i oddania zespoły solistów, chóru, baletu i orkiestry, które nie mogły się doczekać, kiedy po latach tułaczki na gościnnych scenach Teatru Nowego i Teatru im. S. Jaracza, wystąpią wreszcie w **swoim** teatrze.

muszę skonstatować z nieukrywaną nostalgią za tamtymi czasami.

Stanisław Piotrowski pokrótce sprecyzował mój zakres obowiązków, jako kierownika literackiego: mam redagować i przygotowywać do druku wydawnictwa teatralne, w tym okolicznościowy album na otwarciu Teatru. Wygłaszać pogadanki dla solistów na temat historyczno-literackich aspektów dzieł operowych wprowadzanych do repertuaru. W porozumieniu z dyrygentami poprawiać w wyciągach fortepianowych tłumaczenia librett, jako że w tamtych czasach wystawiano się opery w języku polskim, a także przedstawiać propozycje promocji Teatru Wielkiego, przygotowywać konferencje prasowe, ale przede wszystkim i co najważniejsze - być zawsze do dyspozycji Dyrektora Naczelnego. Uff!

Na szczęście nieocenioną pomocą dla mnie była **Sabina Nowicka**, współzałożycielka i pierwsza dyrektorka Opery Łódzkiej, która służyła mi radą i cennymi wskazówkami w poznawaniu zawiłości teatru operowego.

Piotrowski wymagał od członków kierownictwa bezwzględnej lojalności. Gdy raz zdarzyło mi się na

posiedzeniu Rady Teatru poddać w wątpliwość sens realizacji jednej z zaplanowanych pozycji reperturowych, „Stary” z uśmieczkiem puścił moją uwagę mimo uszu, za to w swoim gabinecie, w cztery oczy, zbesztął mnie okrutnie, ucząc zasady, że członkowie dyrekcji poza gabinetem szefa zawsze mówią jednym głosem.

Tę lekcję dobrze zapamiętałem i stosuję ją do dzisiaj.

Ogrom moich obowiązków spowodował, że musiałem pomyśleć o zorganizowaniu samodzielnego Działu Literackiego. Jako pierwsza przyszła do pracy **Halina Gawlik**, prawdziwe żywe srebro w przygotowywaniu wydawnictw teatralnych.

Potem kolejno przychodzili **Ewa Juszyńska-Poradecka**, **Halina Dolata**, **Janek Milewski**, **Tomek Graczyk**.

W tamtych prymitywnych poligraficznie czasach, przy wydawaniu programów, afiszy i plakatów pomagali nam doświadczeni redaktorzy techniczni **Roman Matysiak** i **Leszek Sochaczewski**. Udało mi się namówić do współpracy z Teatrem **Jerzego Neugebauera**, który tworzył piękne portrety naszych solistów oraz fotograficznie dokumentował pracę teatru, a którego zastąpił po pewnym czasie **Chwalisław Zieliński**, i który pracuje w teatrze do dzisiejszego dnia.

Wymieniam w tym miejscu nazwiska moich dawnych współpracowników, a jednocześnie przyjaźni, ze szczerą wdzięcznością za minione lata wspólnej pracy. Tworzyliśmy wspaniały zespół, dla którego Teatr Wielki i jego sprawy były ponad wszystko. Potrafiliśmy stworzyć wyjątkową atmosferę intelektualną i zarazem towarzyską, tak że do naszego pokoju chętnie przychodzili odpocząć podczas przerw w próbach m.in. **Maria Foltyn**, **Kazimierz Dejmek**, **Bohdan Wodiczko**, **Krzysztof Pankiewicz**, **Maciej Prus**.

Chętnie nas odwiedzali również soliści: **Iza Nawe**, **Romek Spychalski** i **Andrzej Saciuk** (w późniejszych latach kariery wyróżnieni zaszczytnymi tytułami: *Kammersängerin* i *Kammersänger*), **Paulos Raptis**, **Jurek Jadeczak**, **Romek Werliński**, **Staszek Heimberger**, **Tomek Fitas**, a z muzycznej młodzieży, która zaangażowała się do Teatru: **Jurek Wolniak** i **Włodek Zalewski**, czy też pozyskany do baletu pierwszy tancerz **Kazimierz Wrzosek**. My zaś z ogromną atencją każdorazowo witaliśmy u nas primadonnę **Delfinę Ambroziak**, opromienioną sławą zwyciężczynią prestiżowego międzynarodowego konkursu wokalnego w Monachium, która z biegiem czasu stała się naszym stałym gościem. Chciałbym też podkreślić fakt, iż do grona solistek naszego teatru dołączyła **Teresa Wojtaszek-Kubiak**, późniejsza solistka słynnej nowojorskiej MET.

*Powitanie Maestry Wandy Werwińskiej,
Gościa Honorowego Teatru Wielkiego*

fol. Ch. Zieliński

Od czasu do czasu odwiedzał nas przy okazji pobytu w Łodzi gość wyjątkowy - ówczesny dyrektor Opery we Wrocławiu, **Sławomir Pietras**.

Oczekiwaliśmy tych wizyt, bo nikt jak on nie potrafił tak barwnie i interesująco opowiadać nam o teatrze operowym i światowej sławy śpiewakach, zwłaszcza o Primadonnie Stulecia, Marii Callas.

Niedługo potem Sławomir Pietras został dyrektorem Teatru Wielkiego.

Artystyczny sukces, jaki odniosły premiery przygotowane na otwarcie Teatru sprawił, że o łódzkim teatrze operowym zaczęto mówić w całym kraju. Zwłaszcza „Książ Igor” w reżyserii Romana Sykały i z olśniewającą scenografią Mariana Stańczaka zelektryzował niemal wszystkich krytyków muzycznych. **Jerzy Waldorff** był tym spektaklem tak mocno zachwycony, że zorganizował akcję specjalnych pociągów, którymi przyjeżdżali z Warszawy melomani na łódzkiego „Kniazia Igora” z rewelacyjnym wokalnem i aktorsko **Władysławem Malczewskim** w tytułowej partii. Było to wydarzenie bez precedensu, które, niestety, już się nie powtórzyło.

Przy okazji „Kniazia Igora” - nie wszyscy zapewne wiedzą, że w przedstawieniu tym, w *Tańcach połowieckich* wystąpił uczeń Szkołki Baletowej zało-

zonej przez Feliksa i Marię Parnell piętnastoletni **Kazimierz Kowalski**, późniejszy solista śpiewak i dyrektor Teatru Wielkiego.

Jerzy Waldorff był fanem naszego Teatru. Starał się nie opuszczać żadnej z premier i podczas towarzyskich rozmów po spektaklu, żywo nas pouczał o roli, jaką teatr operowy ma spełniać w czasach, jak to sam określał, „pokolenia głuchych”.

Po jednym z takich spotkań ukazał się w stołecznym tygodniku kolejny felieton Jerzego Waldorffa o łódzkim Teatrze Wielkim, w którym skomplementował również moją osobę. Co bardziej złośliwi z moich przyjaciół ów komplement przypominają mi do dzisiaj...

Kontakty Teatru Wielkiego z Jerzym Waldorffem zacieśniły się ponownie dopiero za dyrekcji Sławomira Pietrasa, kiedy to łódzka scena operowa zaczęła przeżywać drugi Złoty Wiek.

Stanisław Piotrowski starał się zdyskontować sukces, jaki towarzyszył Teatrowi podczas otwarcia i wspólnie rozpoczęliśmy poszukiwanie pomysłów na odpowiednią promocję łódzkiego Wielkiego w skali lokalnej oraz ogólnopolskiej i zagranicznej.

Wtedy to narodził się pomysł zorganizowania w kawiarni „Teatralna” cyklu spotkań, które miały na celu przybliżyć widzom artystów Teatru Wielkiego. Tak powstały poniedziałkowe „**Spotkania przy świecach**”.

W każdy poniedziałek, przy zapalonych na stolikach świecach, przy kawie i ciastkach, przy szczelnie

wypełnionej widzami kawiarni prowadziłem spotkania z naszymi artystami, którzy opowiadali o swoim życiu, karierze, scenicznych przygodach i odpowiadali na pytania zebranych melomanów. Teraz mieli oni okazję spotkać twarzą w twarz swoich idoli, bez kostiumów i bez scenicznego makijażu.

Forma spotkania polegająca tylko na rozmowach trwała do momentu, kiedy do „Teatralnej” wprowadziłem Paulosa Raptisa. Był to artysta cieszący się wówczas w Łodzi niebywałą popularnością. Zebranych tłumnie w kawiarni wielbicielom Raptisa nie wystarczyła tylko rozmowa, długo i głośno domagali się, by coś zaśpiewał.

Wydawało się to niemożliwe, bo w „Teatralnej” nie było instrumentu, ale ku mojemu zdziwieniu Paulos zgodził się i *a capella*, taktując prawą ręką, zaśpiewał arię *Che gelida manina* z I aktu „Cyganerii” Pucciniego. „Teatralna” długo trzęsa się od oklasków i krzyków zachwyconych widzów.

Następnego dnia do „Teatralnej” zostało wstawione pianino i od tej pory „Spotkania przy świecach” zamieniły się w „**Koncerty przy świecach**”.

Ten cykl spotkań z publicznością trwał nieprzerwanie parę lat. Łódzcy widzowie mieli okazję poznać niemal wszystkich naszych śpiewaków, dyrygentów, tancerzy, a też i pracowników technicznych, którzy odsłaniali tajniki kuchni scenicznej. Z biegiem czasu „Teatralna” nie była w stanie pomieścić takiej ilości chętnych i „Spotkania przy świecach” przeniosły się na krótko do Sali Lustranej w Muzeum Historii Miasta Łodzi. Tam

Powitanie Sławomira Pietrasa, ówczesnego dyrektora Teatru Wielkiego-Opery Narodowej.
XIII Łódzkie Spotkania Baletowe, 1995, fot. Ch. Zieliński

Próba generalna do „Henryka VI na łowach”, 1972, od lewej: Ryszard Nowaliński (asystent reżysera) Stanisław Piotrowski, Wojciech Młynarski, Stanisław Dyzbardis, Kazimierz Dejmek, fot. J. Neugebauer

spotykali się z publicznością aktorzy teatrów dramatycznych oraz luminarze świata kultury, a rekord frekwencji padł wtedy na spotkaniu z Jerzym Waldorffem. Myślę, że nasze „Spotkania przy świecach” można uznać za prekursora jakże popularnych dzisiaj „talk show”.

Dziś wspominam te spotkania z dużą nutą sentymentu, ale też z drobnym niedowierzaniem: można było poświęcić własny czas na rozmowy z publicznością, wykonać parę muzycznych utworów, i to całkowicie dla honoru domu, bez żadnego honorarium? Czy dziś byłoby to możliwe?

Idąc, jak się mówi popularnie, „za ciosem”, kierownictwo Teatru nieustannie poszukiwało pomysłu na wypromowanie łódzkiej sceny operowej w skali ogólnopolskiej. Nasza uwaga skupiła się na bardzo silnym artystycznie zespole baletowym, który stworzył jeszcze za czasów Opery Łódzkiej wielki **Feliks Parnell**, a którego znaczna część solistów stanowiła trzon obecnego zespołu. Razem z **Witoldem Borkowskim**, wybitnym choreografem i ówczesnym kierownikiem baletu, rozważaliśmy różne formy wypromowania naszych tancerzy. Spośród wielu pomysłów najbardziej atra-

kcyjna wydała się koncepcja zorganizowania na scenie Teatru Wielkiego ogólnopolskiego przeglądu zespołów, który miał być artystyczną konfrontacją w polskim środowisku baletowym.

Tak narodziły się **Łódzkie Spotkania Baletowe**, które swoją pierwszą edycję miały już w maju 1968 roku, a dwa lata później przeżyliśmy prawdziwe baletowe trzęsienie ziemi: na festiwal przyjechał legendarny „Balet XX wieku” kierowany przez ówczesnego Guru współczesnej choreografii, Maurice’a Bójarta. Bójart będzie gościł ponownie na *Spotkaniach* w roku 1985, z niezapomnianym Jorge Donnem w porywającej interpretacji „Bolera” Maurice’a Ravela.

Od samego początku *Spotkania* były szczerze finansowane przez władze miasta i Ministerstwo Kultury, co pozwoliło w przyszłości realizować festiwal z coraz to większym rozmachem.

Łódzkie Spotkania Baletowe z biegiem lat w nadzwyczajny sposób popularyzowały Teatr Wielki w kraju i za granicą, i do dziś stanowią flagową imprezę naszego Teatru.

Prof. Tacjana Wysocka, niekwestionowany autorytet w sprawach baletu, w swoim monumentalnym

dziele „Dzieje baletu” poświęciła *Spotkaniom* wyjątkowo dużo miejsca szczególnie omawiając program festiwalu i pisząc: (...) *Zasługa dyrekcji Teatru Wielkiego w Łodzi dla choreografii polskiej jest ogromna i nie bez uzasadnienia twierdzę, iż Łódź staje się centrum sztuki baletowej w Polsce.*

Dzięki temu festiwalowi publiczność naszego miasta, rozkochana w sztuce baletowej, miała okazję poznać twórczość światowych gigantów współczesnej choreografii, jak Maurice Béjart, Mats Ek, Ohad Naharin, Roland Petit, Jiří Kylián, Nacho

Ejffman z naszym zespołem przygotował przedstawienie baletu „Gajane” Arama Chaczaturiana, którego premiera odbyła się w listopadzie 1975 roku. Spektaklem premierowym dyrygował sam Kompozytor, który z tej okazji przyjechał specjalnie do Łodzi. Chaczaturian miał jedno życzenie: będąc w Polsce chciał obejrzeć jakiś film, najlepiej amerykański, sensacyjny. Naszym gościem zajęła się, licząc na wyłączność uzyskanego wywiadu, rozpoczynająca wtedy swoją dziennikarską karierę red. Renata Sas, której udało się zorganizować w Przedsiębiorstwie Rozpowszechniania Filmów specjalny

Przed premierą „Gajane”, 1975. Od lewej: Borys Ejffman, Ewa Juszyńska-Poradecka, Stanisław Dyzbardis, red. Renata Sas, Aram Chaczaturian, Wojciech Okulak (dyr. OPRF) fot. Ch. Zieliński

Duato, Borys Ejffman, jak również obejrzeć spektakle zrealizowane na podstawie zapisów legendarnych już wtedy Mariusa Petipy czy George'a Balanchina.

Witając po raz pierwszy ze sceny festiwalową publiczność w roku 1968 nie przypuszczałem, że przyjdzie mi to czynić przez prawie 40 lat.

Silna pozycja łódzkiego baletu sprawiła, że Ministerstwo Kultury i Sztuki skierowało do naszego Teatru na roczne stypendium młodego absolwenta Akademii Muzycznej w Leningradzie, **Borysa Ejffmana.**

pokaz filmowy. Wspólnie obejrzelśmy „Ucieczkę gangstera” z McQueenem, po czym Chaczaturian został i sam oglądał filmy do późnego wieczora...

Borys Ejffman, uznany dziś w świecie lider współczesnej choreografii, z sentymentem podkreśla, że jako choreograf narodził się na scenie łódzkiego Teatru Wielkiego.

W trosce o muzyczne wychowanie widzów już od najmłodszych lat, przygotowaliśmy premiery specjalnie dla dzieci. Spośród tych wszystkich pozycji, rekordy powodzenia bije po dziś dzień, 36 lat od daty premiery(!), balet „Królowa Śnieżka”,

z muzyką **Bogdana Pawłowskiego** i w choreografii Witolda Borkowskiego.

Okres dyrekcji Piotrowski - Latoszewski zaznaczył się wybitnymi, niepowtarzalnymi premierami. Po spektakularnym sukcesie „Kniazia Igora”, o łódzkim Teatrze Wielkim głośno było w kraju dzięki inscenizacjom „Tragedyi o Janie i Herodzie” Romualda Twardowskiego, „Człowieka z La Mancha” Mitcha Leigh z niezapomnianymi kreacjami Władysława Malczewskiego i Alicji Pawlak czy „Henryka VI na łąkach” z tekstem **Wojciecha Młynarskiego** i w reżyserii **Kazimierza Dejmka**.

Oczywiście, że w mnogości premier musiały się trafić również i pozycje nietrafione.

Do takich bolesnych artystycznych porażek zaliczyć trzeba inscenizację opery „Rigoletto” z roku 1967. I chociaż muzycznie i wokalnie przedstawienie stało na najwyższym poziomie, to koncepcja reżyserska i scenograficzna była jak na tamte czasy zbyt awangardowa i tytuł musiał zejść z afisza po zaledwie paru spektaklach.

Niestety, z biegiem czasu odezwało się prawdziwe „polskie piekielko”. Wciąż rosnąca popularność Stanisława Piotrowskiego zaczęła przeszkadzać ówczesnym władzom politycznym naszego miasta. Jak to bywa w takich przypadkach, Teatr zaczęły nękać częste, nieraz absurdalne kontrole. Dyrekcja musiała pisać wyjaśnienia dlaczego kupuje się do Teatru tysiące żarówek i dlaczego artyści zużywają aż tyle szminek i pudru do charakteryzacji (sic!). Ja sam musiałem tłumaczyć się, dlaczego do naszych programów teatralnych zamawiam felietony u Jerzego Jurandota, Lucjana Kydryńskiego czy Stanisława Dygata i czy przypadkiem nie są to moi znajomi (!).

Atmosfera stawała się coraz bardziej nie do zniesienia i pierwszy postanowił odejść z Teatru Zygmunt Latoszewski. Na jego miejsce przyszedł **Bogusław Madey**, a wraz z nim jego młody asystent, **Tadeusz Kozłowski**, który w ciągu wielu lat pracy w naszym Teatrze doszedł do pozycji dyrygenta rangi europejskiej, w późniejszym okresie wieloletni dyrektor artystyczny łódzkiej opery. Niedługo potem pożegnał się z nami Stanisław Piotrowski. Zamknął się pierwszy „złoty okres” Teatru Wielkiego.

Po Piotrowskim i Latoszewskim Teatr oczywiście funkcjonował nadal, przygotowywaliśmy kolejne premiery, wyjeżdżaliśmy na kolejne zagraniczne tournée, dzień biegł za dniem, i tylko brakowało w Teatrze tego nieuchwytnego „czegoś”, tamtej sprzed lat atmosfery.

Nadzieja na renesans Teatru przyszła w momencie, kiedy dyrekcję objął niekwestionowany autorytet

w świecie muzyki, **prof. Bohdan Wodiczko**. W repertuarze pojawiły się wielkie dzieła, o których znowu było głośno: „**Wolny strzelec**” w reżyserii **Kazimierza Dejmka**, „**Księżyc**” Carla Orffa w reżyserii **Conrada Drzewieckiego** czy „**Don Carlos**”. Wodiczko też, jako pierwszy, wprowadził do repertuaru amerykański musical wystawiając „**Zorbę**” Johna Kandra.

W Teatrze znów powiało atmosferą wielkiej sceny, lecz pech chciał, że Wodiczko zdecydowanie preferował współczesny nurt w muzyce operowej, czego nie rozumieli nasi władarze. Po premierze awangardowej opery „**Julietta**” Martinu władze miasta doszły do wniosku, że opera łódzka idzie artystycznie w niewłaściwą stronę i Bohdan Wodiczko, zaledwie po dwóch latach kierowania Teatrem, musiał opuścić Łódź.

W tym miejscu nie mogę nie wspomnieć o człowieku, który przez późniejszy okres „bezkrolewia” kierował naszym Teatrem, o Dyrektora Technicznym **inż. Wiesławie Kindermanie**. Chociaż miał wykształcenie politechniczne, doskonale czuł on specyfikę teatru muzycznego i rozumiał problemy jego artystów. Niestety, Wiesław Kinderman odszedł na zawsze o wiele za wcześnie.

Być może władze Łodzi dymisjonując Bohdana Wodiczkę, zupełnie bezwiednie, otworzyły przed Teatrem Wielkim nowe, ogromne perspektywy. Oto bowiem na stanowisko dyrektora naczelnego powołany został **Sławomir Pietras**.

Znaliśmy dyrektora Pietrasa z jego poprzednich wizyt w dziale literackim i z jego barwnych opowieści o wielkim świecie opery. Teraz zaczęliśmy go poznawać jako wizjonera tworzącego nowy wymiar łódzkiej sceny operowej.

Już pierwsza premiera - opera „**Fidelio**” van Beethovena pokazała, że nowy dyrektor nie tylko doskonale czuje teatr, ale i rozumie tęsknoty publiczności. Zrealizowany w roku 1982 „**Fidelio**” ze zrozumiałych względów był owacyjnie przyjmowany przez widownię. Potem nastąpiła cała seria wspaniałych inscenizacji wielkich dzieł operowych, nie wystawianych do tej pory w Łodzi, jak „**Żydówka**”, „**Norma**”, „**Walkiria**”, „**Borys Godunow**”, „**Mefistofeles**”, „**Kawaler srebrnej róży**” czy też prawdziwych hitów baletowych, jak „**Próba**” Antała Fodora, „**Karłowicz**” Adama Hanuszkiewicza i Ewy Wycichowskiej, „**Wolfgang Amadeus**” Grey'a Veredona czy „**Stabat Mater**” i „**Republika**” Ewy Wycichowskiej, która do swojej pięknej kariery primabaleriny naszego Teatru dodała nowy element - zaprezentowała się jako utalentowany, pełny twórczej wizji choreograf w dziedzinie *modern i contemporary dance*.

W tym czasie odbyła się premiera rzadko granej opery Paderewskiego „Manru”, którą dyr. Pietras wystawił specjalnie dla **Tadeusza Kopackiego**. Było to ukoronowanie wspaniałej kariery wybitnego tenora, stypendysty mediolańskiej La Scali, który debiutował w „Strasznym dworze” inaugurującym działalność Opery Łódzkiej, i który partią Jontka w galowej premierze „Halki” otwierał nasz Teatr Wielki.

Dyrektorska charyzma Sławomira Pietrasa bardzo szybko zaczęła przynosić spodziewane efekty: w teatrze odrodził się duch tworzenia Wielkiej Sztuki. Teatr Wielki wszedł w drugi „złoty okres”.

Sławomir Pietras wprowadził do repertuaru swój autorski program „Warsztaty Operowe”. Było to wydarzenie bez precedensu w skali kraju.

Warsztaty Operowe cieszyły się niewiarygodną popularnością i widownia teatru zapełniała się do ostatniego miejsca. Tak realizowana forma upowszechniania muzyki zaczęła przynosić określone rezultaty i wkrótce nawet szeregowe przedstawienia odbywały się przy pełnej frekwencji publiczności.

Sukcesy Teatru przynosiły zasłużoną satysfakcję, a jednak po tylu przepracowanych tutaj latach, zacząłem odczuwać tzw. zmęczenie materiału. Do

moich zawodowych poczynań zaczęła wkradać się najgorsza z możliwych chorób - rutyna.

Gdy więc otrzymałem z miejskiej Rady Narodowej propozycję objęcia kierowniczego stanowiska w tamtejszym Wydziale Kultury, po długich wahaaniach zdecydowałem się na zmianę miejsca pracy. Była to bardzo trudna decyzja, ponieważ żał było odchodzić z „pietrasowego” Teatru, a po drugie wiedziałem, że zamieniam twórczą pracę na pracę administracyjną. Stało się jednak. Po 17 latach pożegnałem się z moim „Wielkim”.

Moje rozstanie z Teatrem trwało kilka lat. Gdy po dłuższym pobycie w USA powróciłem do Łodzi, Sławomir Pietras odchodził do Warszawy obejmując we władanie Operę Narodową, zaś kandydatem na dyrektora naszego Teatru Wielkiego był wybitny dyrygent **Antoni Wicherek**.

Antoni Wicherek, z którym współpracowałem przed laty przy realizacji polskiej prapremiery opery „**Lord Jim**” Romualda Twardowskiego, zaproponował mi stanowisko pierwszego zastępcy dyrektora, i w ten sposób w roku 1991 otworzyłem drugi rozdział w moim teatralnym życiu.

Po uroczystym benefisie Delfiny Ambroziak.

od lewej: Jerzy Jadczyk, Lucjan Kydryński, Maestra, Stanisław Dyzbardis

fot. J. Neugebauer

Dyrekcja Antoniego Wicherka zapisała się kilkoma znaczącymi wydarzeniami artystycznymi: koncertowym wykonaniem rzadko wystawianej w Polsce opery „**Złoty kogucik**” Rimskiego-Korsakowa, polską prapremierą „**Ubu Rex**” Krzysztofa Pendereckiego (spektakl wyróżniony nagrodą Stowarzyszenia Polskich Artystów Muzyków na XXVII Festiwalu „Waszawska Jesień”, 1994), premierami nie wystawianych w Łodzi oper Stanisława Moniuszki „**Paria**” i Richarda Wagnera „**Holender tułacz**”, czy znakomitym przedstawieniem baletowym „**Makbet**” z muzyką Ennio Morricone i w choreografii Jerzego Makarowskiego.

Lata 90-te przyniosły widoczne zmiany również w sposobie zarządzania instytucjami artystycznymi, w tym oczywiście i łódzkiego Teatru Wielkiego. W nowej sytuacji społeczno-politycznej do głosu dochodziły związki zawodowe, które próbowały wpływać nawet na decyzje artystyczne.

Konflikt pomiędzy jednym ze związków zawodowych a Antonim Wicherkiem, który zawsze uważał, że sztuką musi rządzić dyktatura artystyczna, a nie teatralna demokracja, musiał się skończyć porażką dyrektora.

Władze miasta przyjęły jego dymisję i rozpięły konkurs na stanowisko dyrektora i naczelnego Teatru Wielkiego. Jako przedstawiciel Teatru znalazłem się w komisji egzaminacyjnej.

Do konkursu przystąpiło kilka osób, a wśród nich solista naszego Teatru, laureat międzynarodowego konkursu wokalnego w Tuluzie z roku 1976, **Kazimierz Kowalski**.

Kowalski nie miał sobie równych wśród uczestników konkursu. Jako śpiewak znał doskonale wszystkie aspekty funkcjonowania teatru operowego, a jako współwłaściciel radia „Classic” znał ekonomiczne mechanizmy kierowania dużym przedsiębiorstwem, wreszcie jako artysta powszechnie znany dzięki ogólnopolskim koncertom, miał łatwy dostęp do potencjalnych sponsorów.

Kazimierz Kowalski nie miał trudności z wygranym konkursem i został kolejnym dyrektorem naczelnym i artystycznym Teatru Wielkiego.

Był dyrektorem, który równą uwagę przykładał do spraw artystycznych, jak i do problemów ekonomicznych, i z pewnością pierwszym, któremu udało się wyprowadzić Teatr z zadłużenia. Potrafił zainteresować Teatrem Wielkim muzyczne redakcje Telewizji Polskiej, i od tego czasu nasi artyści często gościli na antenie.

Spektakularnym wydarzeniem, do którego potrafił doprowadzić, była telewizyjna transmisja „na żywo” opery „Straszny dwór”, którą TV Polonia pokazała na cały świat.

Ścisłe współpracując z Kazimierzem Kowalskim rozumiałem, że oto nadszedł w teatrze czas dyre-

ktorów menadżerów, dla których oprócz wartości artystycznych liczyć się muszą twarde zasady ekonomii rynkowej.

Kowalski przywiązywał baczność uwagę do repertuaru wychodząc z założenia, że teatr jest przede wszystkim dla widzów, i że nie stać nas na eksperymenty artystyczne, które po paru spektaklach zejść z afisza. Dlatego też do repertuaru Teatru wróciły takie operowe hity jak „Książ Igor”, „Cygania”, „Rigoletto”, „Trubadur”, „Baron cygański”. Na uroczysty benefis naszej primadonny **Delfiny Ambroziak** dyr. Kowalski wystawił od lat nie graną w Łodzi operę „Casanova” Ludomira Różyckiego.

Po paru latach, po ponownym powrocie do Teatru Wielkiego na stanowisko dyrektora artystycznego, powtórzy Kazimierz Kowalski piękny zwyczaj organizowania benefisu dla zasłużonych Artystów i przygotuje wspaniały koncert oraz premierę „Kra-kowiaków i górali” na cześć drugiej naszej primadonny - **Teresy May-Czyżowskiej**.

Pomimo widocznych efektów artystycznych i ekonomicznych kolejny raz zaczęły się zbierać nad Teatrem Wielkim czarne chmury, tym razem finansowe. Roczne dotacje na prowadzenie tak dużej placówki operowej okazały się zdecydowanie niewystarczające.

Wszelkie starania były przysłowiową walką z wiatrakami i Kowalski w końcu miał dosyć występowania w roli cervantowskiego bohatera. W proteście przeciwko takiej polityce kulturalnej zdecydował się na złożenie dymisji.

Ta sytuacja spowodowała, że władze wojewódzkie zaczęły gorączkowo poszukiwać nowego kandydata na dyrektora Wielkiego i w rezultacie ich uwaga skoncentrowała się na mojej osobie. Prawdopodobnie zdecydowały o tym moja wiedza na temat samego teatru oraz wieloletnie doświadczenie we współkierowaniu tą placówką.

Tak więc zostałem dyrektorem naczelnym Teatru Wielkiego, o czym nawet nie mogłem myśleć, kiedy przed 30. laty zaczynałem w nim pracę.

Mając silne wsparcie w osobie dyrektora artystycznego, wybitnego muzyka prof. **Bogusława Pikały**, starałem się utrzymać linię repertuaru skierowanego do tzw. szerokiej widowni, na wysokim poziomie artystycznym, co miały gwarantować liczące się nazwiska realizatorów. Na afisz wprowadziliśmy „**Damę pikową**” w reżyserii Stanisława Brejdyganta, „**Don Giovanniego**” w inscenizacji Adama Hanuszkiewicza, „**Napój miłosny**” w reżyserii Roberta Skolmowskiego (nota bene wyróżniony nagrodą krytyków „Złota Maską”). Wystawiliśmy też nie graną od wielu lat w Polsce operę Władysława Żeleńskiego „**Konrad Wallenrod**”, za co z kolei Teatr otrzymał Czarną Maskę, z czym się głęboko nie zgadzam, bo nie

Przyjaciele mojego 40-lecia. Od lewej: prof. Tadeusz Kopacki, dyr. Tadeusz Kozłowski, prof. Delfina Ambroziak, dyr. Kazimierz Kowalski, prof. Jadwiga Pietraszkiewicz, prof. Zdzisław Krzywicki. Uroczystość wręczenia odznaczeń Gloria Artis, 2006

fol. Ch. Zieliński

wszystkie elementy w tym spektaklu zasługiwały na tak negatywną ocenę. Na szczęście prasa ogólnopolska inaczej oceniła naszego „Konrada Wallenroda”, a na dodatek uznała ten sezon za najciekawszy w polskich teatrach operowych.

Wydawałoby się, że nic nie stanie na przeszkodzie w prowadzeniu Teatru Wielkiego spokojnie i bez większych zawirowań. Niestety, ówczesne kierownictwo województwa, któremu podlegaliśmy, postanowiło zupełnie nieoczekiwanie zmienić dyrekturę Teatru.

Dla nas wszystkich w Teatrze była to decyzja typowo polityczna, wymuszona na Wojewodzie przez tzw. układ warszawski.

Dyrektorem został Marcin Krzyżanowski, mający bardziej doświadczenie w pracy w telewizji niż w teatrach, mnie zaś powierzono stanowisko wicedyrektora. Ambicją nowego szefa było stworzenie z naszego teatru sceny operowej o randze światowej, jak gdyby nie wiedział, że Łódzki Teatr Wielki, dzięki występom w całej niemal Europie, a nawet w USA, Brazylii i na Dominikanie cieszył się taką rangą już od dawna, a dzięki Łódzkim Spotkaniom Baletowym

wym o naszym teatrze mówiono także w Izraelu i na Kubie.

Istotnie, o Łódzkim Teatrze Wielkim było coraz głośniejsze, bo na naszej scenie pojawiały się tak znane nazwiska jak Andrea Bocelli, Renato Bruson, Barbara Hendricks, José Cura, ale problem polegał na tym, że honoraria tych światowych artystów, jak i kosztowne ponad miarę nowe premiery pożerały takie sumy, że niemal cała roczna dotacja szła na owe operowe fajerwerki i szybko zaczęło brakować na pensje dla pracowników, aż w końcu cały teatr stanął na krawędzi bankructwa.

Ówczesne władze województwa dość długo przyłykały na to oczy i nie reagowały na alarmujące sygnały wysyłane z teatru, lecz w końcu nie miały innego wyjścia i nie przedłużyły z dyrektorem kontraktu.

Zostałem desygnowany na p.o. dyrektora i dopiero teraz mając wgląd w całość dokumentów przecierałem ze zdumienia oczy, że tuż pod boki nadzorującego nas Urzędu mogło dochodzić do takich gospodarczych nieprawidłowości, które można po prostu nazwać finansowymi przekrętami.

Na dalsze losy naszego byłego dyrektora spuścimy miłosiernie teatralną kurtynę.

Określone zmiany personalne, jakie nastąpiły w Urzędzie Marszałkowskim, sprzyjały normowaniu sytuacji w Teatrze, a zdecydowane działania Wydziału Kultury pomogły wydobyć Teatr z finansowego dołka. Podjęto również racjonalne decyzje o obsadzie dyrekcyjnych stanowisk. Po okresie nader kosztownej polityki „propagandy sukcesu” wyniszczającej teatr przyszedł czas na spokojną, profesjonalną działalność sceny operowej znaczoną wydarzeniami artystycznymi i odpowiedzialną polityką ekonomiczną. Gwarancją tak postrzeganego Teatru Wielkiego zostali **Wojciech Skupieński** jako dyrektor naczelny oraz **Tadeusz Kozłowski**, a po nim **Kazimierz Kowalski** na stanowisku dyrektora artystycznego. Ja zaś skoncentrowałem się na tym, czego 40 lat temu byłem współtwórcą - na Łódzkich Spotkaniach Baletowych.

***

Czterdziestolecie Teatru Wielkiego w Łodzi. To zaledwie krótki fragment w życiu kulturalnym miasta, ale niemal całe moje życie zawodowe. Przeżywałem tu radości udanych premier i smutek porażek artystycznych. Tu poznałem i zaprzyjaźniłem się ze wspaniałymi Artystami, których nazwisk wszystkich nie jestem w stanie wymienić w tej garści wspomnień. Teatralny *genius loci* życzliwie prowadził mnie przez wszystkie wtajemniczenia sceny operowej spełniając moje zawodowe ambicje. Czyż można oczekiwać od losu czegoś więcej? Przez te lata wzajemnej - mam nadzieję - miłości, utożsamiam się z miejscem, któremu oddałem bez mała 40 lat swego życia. Dlatego też, chociaż z pokorą, której każdego z nas uczy Wielka Sztuka, mogę jednak powiedzieć: **to również moje czterdziestolecie.**

Stanisław Dyzbardis

PS.

Ze zrozumiałych względów nie mogłem wymienić w moich wspomnieniach wszystkich bliskich mi Artystów, których niezmiennie szanuję, i których na zawsze zatrzymuję w moim sercu.

*Galowy Koncert z okazji 50-lecia pracy artystycznej
Teresy May-Czyżowskiej, 2006.*

*Gratulacje składają: dyr. Wojciech Skupieński i dyr. Kazimierz Kowalski
fot. Ch. Zieliński*

Stanisław Dyzbardis - kierownik literacki w latach 1965-1984, pierwszy zastępca dyrektora (1991-1997), dyrektor naczelny (1997-1998), wicedyrektor (1998-2003), p.o. dyrektora naczelnego (2003), dyrektor Łódzkich Spotkań Baletowych (2003 -...). (red.)

Stanisław Dyzbardis

Our Fortieth Anniversary

(a handful of memories)

The destiny of each of us is determined by fate. I believe it was my fate that situated me in the right place and time.

That time for me was the opening of the Great Theatre, the first permanent opera scene in Lodz, and the place was a very popular, but at the same time exclusive, 'Honoratka' café. It was a place where bohemia of Lodz and other places used to meet, where you could come across the greatest celebrities of the Polish stage and screen.

I was introduced into the 'Honoratka' society by a famous artist and photographer from Lodz Jerzy Neugebauer, to whose atelier there were always long queues of Polish actors.

In the café we often sat at a table occupied by a short, gray-haired man who always spoke loudly and gesticulated very lively.

It was Roman Sykala, a producer and manager of the Common Theatre in Lodz.

Together we used to hold long and heated discussions both about the condition of Polish theatres and about women's beauty which he admired enormously. I didn't imagine that soon, together with Roman Sykala, I would be preparing next premieres on the stage of the Great Theatre.

When the secretary of the Great Theatre informed me that the manager Stanislaw Piotrowski wanted to see me, I did not expect that the perpetrator of the meeting was Piotrowski's friend - Roman Sykala who recommended me to the opera manager.

The manager Piotrowski was very precise - he shortly informed me that he was completing the management of a theatre which was to be opened in about two years', and after the references received from Roman Sykala, he was offering me a job in the opera.

As a graduate of the Polish Philology at the University of Lodz, at those times all I could hope for was finding a job of a teacher of the Polish language in a primary school. Therefore, my decision was quick: on the 2nd November 1965 I was employed in

the Great Theatre as a literary manager. I decided to jump in the deep end, not to mention that I knew little about my future job.

Until then my contact with music was rather symbolic, including piano lessons forced by my parents.

On the way I took everyday from home to the Kopernik High School which I attended, there was the New Theatre, a temporary seat of the Lodz Opera House, homeless at that time. In the glass-cases there were pictures showing opera performances. The magic of the theatre appealed to me very much so with a great interest I admired the statuesque Wera Kuzminska in her part of Tosca. At that time I was already impressed by the beauty of Delfina Ambroziak, I also peered at the demonic make-up of Antoni Majak playing Mephisto. After watching a few performances within the framework of a school action 'Closer to Theatre' („Blżej Teatru”), I could easily recognize singers shown in the pictures: Tadeusz Kopacki, Stanislaw Heimberger, Lidia Skowron, Jadwiga Pietraszkiewicz, Romuald Sychalski, Igor Mikulin, Andrzej Saciuk. While, after watching a ballet performance 'Parnell's Parade' („Parada Parnella”), I could easily recognize the dancers: Feliks Parnell, Maria Lapinska, Janina Niesobska, Krystyna Zalewska, Włodzimierz Traczewski.

For me those artists were living on the Olimp of art, they were unattainable models of fame, popularity and wealth. How could I suppose they would become my friends or colleagues in a few years' time?

During my studies of the Polish language I was more interested in drama theatre than in music theatre. All I remembered from the opera performance 'Fra Diavolo', shown on the stage of the Jaracz Theatre, was only a skillful staging as well as the part of the

title character which was daringly acted by Romuald Spychalski. People said both female students and female pupils were deeply in love with him. I envied him that popularity then...

The first contact with theatre was extremely disappointing. The representative part looked like a tumbled construction site, yet the work was quickly progressing on the artistic part and in the administrative department of the theatre. For the opening of the Great Theatre the managers Piotrowski and Latoszewski decided that the groups would simultaneously prepare four, not just any four, but good positions such as 'Halka' for the gala night, and then for the next days: 'Prince Igor' („Książ Igor”), 'The Haunted Manor' („Straszny dwór”) and 'Carmen'. Taking into consideration the provision problems, planning possibilities, etc, it was quite a challenge then. Stanislaw Piotrowski turned out to be an exceptionally gifted organizer of work, having at his service an excellent technical team under the command of engineer Jerzy Guminski and Kazimierz Mroz as well as efficient managers of administrative sections, he didn't have to worry about the right course of work schedule.

On the other hand, professor Zygmunt Latoszewski, the artistic manager, had at his service wonderful, enthusiastic and dedicated groups of solo singers, choir, ballet and orchestra. After the years of wondering on the guest stages of the New Theatre and the Jaracz Theatre they all just could not wait until they would at last perform in their theatre. 'Wazonik', as they affectionately called the dignified professor, made his artists work in the sweat of their brows and nobody dared to remind him it was the end of rehearsal, what I must presently ascertain with undisguised nostalgia for those times.

Stanislaw Piotrowski briefly specified the scope of my duties as a literary manager: I am to draw up and prepare for printing the theatrical publications including the occasional album for the opening of the theatre. I am to deliver talks to soloists on the historical and literary aspects of opera works introduced to the repertoire, together with the conductors I am to correct the translations of librettos in the piano abstracts as in those times opera performances were shown in the Polish language. I am to present the suggestions about how to promote the Great Theatre, to prepare press conferences, but most of all - and it is the most important - I must always be at the General Manager's disposal. Uff! Piotrowski required all management members to be absolutely loyal. Once, when during the Theatre Council session I doubted the sense of the realization of one of planned repertoire positions, the 'Old Man' just ignored my remark with a smirk. However,

when we were alone in his office, he berated me cruelly teaching me the rule that all management members always speak unanimously outside the boss's office.

I remembered that lesson very well and I still apply it.

Due to the immensity of my duties I had to start thinking about organizing an independent Literary Department. The first person to work there was Halina Gawlik, excellent at editing theatrical publications. Then subsequently came: Ewa Juszyńska-Poradecka, Halina Dolata, Janek Milewski, Tomek Graczyk.

At those times when printing was still quite primitive, experienced technical editors Roman Matysiak and Leszek Sochaczewski helped us with publishing programs, posters and playbills. I also managed to persuade Jerzy Neugebauer to cooperate with the theatre, he created beautiful portraits of our soloists and documented the work of the theatre with his photographs. After some time he was substituted by Chwalislaw Zielinski who still works in the theatre.

I mention here the names of my past co-workers and at the same time also friends with true gratitude for the past years of working together. We formed an excellent team for which the Great Theatre and its business was of the greatest importance. We were able to create a special intellectual, but also social, atmosphere and our room was willingly visited by, among others: Maria Foltyn, Kazimierz Dejmek, Bohdan Wodiczko, Krzysztof Pankiewicz, Maciej Prus who could rest during rehearsal breaks.

We were also willingly visited by soloists Paulos Raptis, Jerzy Jadczak, Staszek Heimberger, Tomasz Fitas and by some of the musical youth involved in the work of the theatre: Jurek Wolniak and Wlodek Zalewski, and also the first gained ballet dancer Kazimierz Wrzosek. Primadonna Delfina Ambroziak, the famous winner of the prestigious international vocal competition in Munich, was always welcomed with great attention by us, and over the course of time she became our frequent guest.

From time to time, a special guest visited us taking the opportunity of his visit in Lodz - it was the manager the Opera House in Wroclaw - Slawomir Pietras.

We were looking forward to his visits as nobody else could talk in such an interesting and fascinating way about the opera theatre and singers of world fame, especially about the primadonna of the century - Maria Callas. Soon afterwards Slawomir Pietras became the manager of the Great Theatre.

The artistic success of premieres prepared for the opening of the Theatre made it famous in the whole country. Almost all musical critics were deeply impressed especially by 'Prince Igor' directed by Roman Sykala with a stunning stage design by Marian Stanczak. Also Jerzy Waldorff was so delighted with this performance that he organized special trains which were taken by music lovers from Warsaw going to Lodz to see the 'Prince Igor' with a brilliant vocalist and actor - Wladyslaw Malczewski in the title role.

It was an unprecedented event which never happened again.

By the way, not all know that a student of a Ballet School established by Feliks and Maria Parnell - a fifteen-year-old Kazimierz Kowalski acted in the 'Polovtzian Dances' („Tańce Połowieckie”) of the 'Prince Igor' („Książ Igor”). Later he became a soloist singer and the manager of the Great Theatre.

Jerzy Waldorff was a supporter of our Theatre. He tried not to miss any premiere and during social talks after the performance he taught us about the role of an opera theatre in the times described by him as 'generation of the deaf'.

After one of such meetings Jerzy Waldorff complimented me in his feature article about the Great Theatre published in a metropolitan magazine. Some nasty friends of mine still remind me of that compliment...

The ties between the Great Theatre and Jerzy Waldorff were closer again when Sławomir Pietras became the manager, during the second Golden Age of the Lodz scene.

Stanisław Pietras was trying to take advantage of the success of the Theatre opening, therefore, we began to look for ideas how to promote the Great Theatre on the local, national and international scale. It was then when we came up with the idea of a series of meetings in the 'Teatralna' café. The purpose of the meetings was for the viewers to get to know more about the artists of the Great Theatre. This is the way 'Meetings by Candles' („Spotkania przy świecach”) came into being.

Every Monday, sitting at a table with lit candles on, with coffee and cake, in the café fully crowded with viewers, I was leading meetings with our artists who were telling us about their lives, careers, stage adventures and who were answering questions asked by music lovers gathered there. It was an opportunity for them to meet face to face with their idols with no costumes and no stage make-up on.

This form of the meetings based only on discussion lasted until I invited Paulos Raptis to 'Teatralna'. He was an artist of a great fame in Lodz then. The crowd of his admirers gathered in the café was not satisfied

only with the talk, long and loudly did they request him to sing something.

It seemed impossible as there was no instrument in the 'Teatralna', however, to my surprise, Paulos agreed and sang a capella the Che gelida Manina from the first act of 'Bohemia' („Cyganeria”) by Puccini. 'Teatralna' was shaking with applause and shouts of enchanted spectators for a very long time. Next day a piano was placed in the 'Teatralna' and since then 'Meetings by Candles' changed into 'Concerts by Candles' („Koncerty przy świecach”).

That series of meetings with the audience was organized continuously for a few years. The Lodz spectators had the opportunity to meet almost all of our singers, conductors, dancers, as well as technical workers who revealed the secrets of stage mechanisms.

Over the course of time 'Teatralna' was too small to room such a great number of spectators, therefore, the 'Meetings by Candles' moved for a short time into the Mirror Chamber of the Museum of History of Lodz. There the public could meet drama theatres actors and eminent personage of the culture world; and the record of attendance was beaten during the meeting with Jerzy Waldorff. I am of the opinion that our 'Meetings by Candles' were the precursor of 'talk shows' which are so popular nowadays.

Today I recall these meetings with a great sentiment but also with some doubt: could we devote our time for talks with the public, could we play some musical works only for honor, not for any fee? Would it be possible nowadays?

Following the so called 'blow', the management of the Theatre were continuously looking for ways to promote the Lodz opera scene on the national scale. We focused our attention on an artistically brilliant ballet group set up by Feliks Parnell during the times of the Lodz Opera House of whose a large number of soloists were then the base of the group.

Together with a remarkable choreographer and at that time the ballet manager Witold Borkowski, we were considering various forms of promoting our dancers. The most attractive of all numerous thoughts was the idea to organize on stage of the Great Theatre a Polish review of groups which was to be an artistic confrontation in the Polish ballet society.

This is the way Lodz Ballet Meetings (Łódzkie Spotkania Baletowe) came into existence. Its first edition was as soon as in May 1968, and two years later we had a real ballet earthquake: a legendary ballet 'XX Century Ballet' directed by a Guru of choreography at that time - Maurice Béjart, took part in the festival. In 1985 Béjart again participated in

the festival together with the unforgettable Jorge Donn in a stirring interpretation of 'Bolero' by Maurice Ravel.

From the very beginning the festival was generously financed by the city authorities and the Ministry of Culture, what made it possible to organize it with a greater impetus.

Over the years, the Lodz International Ballet Festival popularized the Great Theatre in a special way both in Poland and abroad; and it has been a representative event of our Theatre until these days. In her monumental work 'A History of Ballet' („Dzieje Baletu”), the unchallenged authority on aspects of ballet - Professor Tacjana Wysocka wrote a lot about the festival especially elaborating on the festival program in detail. She wrote: (...) The services of the management of the Great Theatre in Lodz to Polish choreography are great and I am justified to claim that Lodz is becoming a ballet art centre in Poland.

Thanks to this festival, the public adoring the ballet art and living in our city had the opportunity to get to know the creation of the world choreography giants of those times such as: Maurice Bejart, Mats Ek, Ohad Naharin, Ronald Petit, Jiri Kylian, Nacho Duato, Borys Ejfman. They also had the chance to see performances realized on the basis of notes taken by the legendary Marius Petip or George Balanchine.

While greeting the festival audience for the first time from the stage in 1968, I never expected I would do it almost for the next forty years.

The strong position of the Lodz ballet encouraged the Ministry of Culture and Art to send a young graduate of the Leningrad Academy of Music, Borys Ejfman, to our Theatre for a year-long scholarship. Ejfman, together with our team, prepared the performance of the ballet 'Gajane' by Aram Khachaturian whose premiere took place in November 1975. The premiere performance was conducted by the Composer himself who came to Lodz only for this special purpose. Khachaturian had only one wish- he wanted to see a film, preferably an American thriller, during his stay in Poland. Our guest was looked after by Renata Sas who, hoping for an exclusive interview, was starting her journalistic career. She managed to organize a special film show in the Film Broadcasting Enterprise (Przedsiębiorstwo Rozpowszechniania Filmów). Together we watched 'The Getaway' („Ucieczka gangstera”) with McQueen and then Khachaturian stayed and watched movies alone until late at night...

Borys Ejfman, a world - recognized leader of contemporary choreography, fondly emphasizes that, as a choreographer, he was born on the stage of the Great Theatre in Lodz.

Taking care of the musical education of our audience from their early years, we were preparing special premieres for children. Of all such positions, the ballet 'Snow White' („Królowa śnieżka”) with the music by Bogdan Pawlowski and choreography by Witold Borkowski, has been beating the popularity records until today, 36 years after its premiere (!).

The time of Piotrowski - Latoszewski management was marked with some outstanding and unique premieres. After the spectacular success of 'Prince Igor' („Książ Igor”) the Lodz Theatre was very famous in Poland thanks to performances such as 'Tragedy on John and Herod' („Tragedyja o Janie i Herodzie”) by Romuald Twardowski, and 'Man of La Mancha' („Człowiek z La Manchy”) by Mitch Leigh directed by Roman Sykała. Władysław Malczewski created unforgettable characters in both of those plays. Another such a performance was 'Henry VI Hunting' („Henryk VI na łowach”) written by Wojciech Młynarski and directed by Kazimierz Dejmek.

Obviously, in the great number of premieres there had to be some failures as well. One of such failures was the staging of 'Rigoletto' opera in 1967. Even though music and vocal of the performance were on the highest level, the stage design and production were too avant-garde for those times, therefore, the title had to be given up after just a few shows.

Unfortunately, over the course of time there was a real 'Polish hell'. The growing popularity of Stanislaw Piotrowski started to bother the political authorities of our city at that time. As it often happens in such cases, the Theatre was troubled with frequent, sometimes absurd, controls. The management had to provide written documents explaining why the Theatre bought thousands of light bulbs and why artists used so much make-up lipstick and powder (sic!).

I myself had to explain why I ordered feature articles about our theatre programs from Jerzy Jurandot, Lucjan Kydrynski, Stanislaw Dygat, and if they were my friends (?!).

The atmosphere was getting more and more unbearable and Zygmunt Latoszewski was the first one who decided to leave the Theatre. Boguslaw Madey came and took his place. He came together with his younger assistant, Tadeusz Kozłowski, who, during many years of working in our Theatre, gained the position of a European standard conductor, yet, later for many years he was the artistic manager of the Lodz Opera House.

Soon afterwards Stanislaw Piotrowski left. The first period of the 'Golden Age' of the Great Theatre was finished.

Obviously, the Theatre still functioned after Piotrowski and Latoszewski had left. We were preparing next premieres, touring abroad. Days were passing quickly, yet, something was missing in the Theatre, 'something' indefinable, the atmosphere from the previous times.

The moment the unchallenged authority on music, professor Bohdan Wodiczko, became the new director, the hope for the renaissance of the Theatre returned. There were great works in the repertoire and people heard about the Theatre again. They were: 'Der Freischutz' („Wolny strzelec") directed by Kazimierz Dejmek, 'The Moon' („Księżyc") by Carl Orff directed by Conrad Drzewicki, and 'Don Carlos'. Wodiczko was also the first one to include an American musical in the repertoire and he staged 'Zorba' by John Kander.

The great stage atmosphere could be felt in the Theatre again, unfortunately, our rulers could not understand Wodiczko who preferred the modern trend in the opera music. Following the premiere of an avant-garde opera 'Julietta' by Martinu, the city authorities decided that the Lodz opera was following an artistically wrong way, thus Wodiczko had to leave Lodz after managing the Theatre for only two years.

Here I must mention the person who was managing the Theatre during the later times of 'interregnum', it was a technical director - engineer Wieslaw Kinderman. Although a graduate of university of technology, he could feel the specific character of a musical theatre and he understood the problems artists had. Unfortunately, Wieslaw Kinderman was gone for ever much too early.

Maybe by dismissing Bohdan Wodiczko the authorities of Lodz unintentionally created new enormous prospects for the Great Theatre as Slawomir Pietras was called for the post of the general director. We knew director Pietras due to his visits in the literary department and his enthusiastic stories about the great opera world. Now we started to get to know him as a visionary creating new dimension of the Lodz opera scene.

The first premiere of 'Fidelio' opera by van Beethoven proved that the new director both could feel the theatre and understood the people's nostalgia. 'Fidelio', realized in 1982, with the famous choir 'Ode to Freedom' („Oda do Wolności") was, due to obvious reasons, enthusiastically received by the public. Then we had a series of wonderful performances of great opera works which had not been shown in Lodz before, they were: 'Jewish

Woman' („Żydówka"), 'Norma', 'Walkiria', 'Borys Godunow', 'Mephistopheles' („Mefistofeles"), 'Der Rosenkavalier' („Kawaler srebrnej róży"), as well as real ballet hits such as: 'The Rehearsal' („Próba") by Antal Fodor, 'Karlóvicz' („Karlóvicz") by Adam Hanuszkiewicz and Ewa Wycichowska, 'Wolfgang Amadeus' by Grey Veredon as well as 'Stabat Mater' and 'The Republic' („Republika") by Ewa Wycichowska. Ewa Wycichowska added a new element to her beautiful career of a prime ballerina of our Theatre - she proved to be a very gifted choreographer full of creative vision in modern and contemporary dance.

At that time a premiere of a rarely staged opera took place, it was 'Manru' by I. Paderewski. Director Pietras staged it specially for Tadeusz Kopacki. It was a beautiful finish of a brilliant career of this great tenor who also was a holder of Milan La Scala scholarship. He made his debut in 'The Haunted Manor' staged for the opening of the Lodz Opera House, and he sang the part of 'Jontek' in the gala premiere of 'Halka' produced for the opening of our Great Theatre.

The managing charisma of Slawomir Pietras started to bring expected results very quickly: the spirit of creating the Great Art was born again in our Theatre. The Great Theatre started its second 'Golden Age'. Slawomir Pietras introduced into the repertoire his own program: 'Opera Workshops' („Warsztaty Operowe"). It was an unprecedented event on the national scale.

Opera Workshops were exceptionally popular and the whole Theatre was filled with audience. Such a way of popularizing music started to bring expected results and soon the house was full even when the usual performances were played.

The Theatre's successes gave me a lot of deserved satisfaction, however, after so many years of working here I started to feel the so called: matter fatigue. The worst possible ailment - routine - was sneaking into my professional actions.

Therefore, when the City National Council offered me a managing position in the Culture Department there, after long hesitation, I decided to change my job. It was a very hard decision as I was sorry to leave the 'Pietras' Theatre and, secondly, I was aware of the fact that I was changing a creative work for administrative one. Nevertheless, it happened, after 17 years I was saying good-bye to my 'Great'.

My separation with the Great Theatre lasted a few years. When I came back to Lodz after a longer stay in the USA, Stanislaw Pietras was leaving for Warsaw where he was to manage the National Opera, while the candidate for the general director of the Great Theatre was the eminent conductor Antoni Wicherek.

Antoni Wicherek, with whom I had cooperated before while staging the Polish pra-premiere of 'Lord Jim' opera by Romuald Twardowski, offered me the post of the first vice-director. This is how I started the second chapter of my theatre life in 1991. Antoni Wicherek management period is characterized with a few significant artistic events: a concert performance of a rarely staged opera in Poland 'The Golden Cockerel' („Złoty kogucik”) by Rymski-Korsakow; Polish pra-premiere of 'Ubu Rex' by Krzysztof Penderecki, premieres of operas which had not been staged in Lodz: 'Paria' by Stanislaw Moniuszko as well as 'The Flying Dutch' („Holender tułacz”) by Richard Wagner and a stunning ballet performance 'Macbeth' with music by Ennio Morricone and choreographed by Jerzy Makarowski.

The 90s brought about visible changes also in the way artistic institutions, including the Great Theatre in Lodz, were managed. In the new political and social situation trade unions were becoming more powerful and they were even trying to influence artistic decisions.

Antoni Wicherek was always of the opinion that art was to be governed by artistic dictatorship and not by democracy, therefore, his conflict with one of trade unions finished with the director's defeat.

The city authorities accepted his resignation and announced a competition for the post of a general director of the Great Theatre. As a representative of the Theatre I was a member of the examination board.

A few persons took part in the competition, among them a soloist from our Theatre, Kazimierz Kowalski who won an international vocal competition in Toulouse in 1976. Kowalski was the best of all the candidates. As a singer he had a deep knowledge of all aspects of running an opera theatre, as a co-owner of 'Classic' radio station, he knew the economic mechanisms of managing a big enterprise, also as a well known artist taking part in concerts in Poland, he could easily contact possible sponsors.

Kazimierz Kowalski had no difficulty winning the competition and he became the next general and artistic director of the Great Theatre.

He was a director who paid the same attention to both the artistic matters and economic problems, surely he was the first one to get the Theatre out of debt. He was able to encourage music editors of the Polish Television to become interested in the Great Theatre and since then our artists have often been invited there.

One of the spectacular events Kowalski was able to arrange was a live broadcast of 'The Haunted Manor' („Straszny dwór”) opera performed in the Theatre and shown all over the world by Polonia

Television.

While cooperating with Kazimierz Kowalski I understood that in theatre the time of director-managers had come. They took into consideration not only the artistic values but also tough rules of the market economy.

Kowalski paid close attention to the repertoire as he was of the opinion that theatre was most of all for the public and that we could not afford for artistic experiments that would be taken off just after a few performances. Therefore, such hits as 'Prince Igor' („Książ Igor”), 'Bohemia' („Cygania”), 'Rigoletto', 'Troubadour', 'The Gypsy Baron' („Baron Cygański”) returned to the repertoire. For the benefit performance of our primadonna Delfina Ambroziak director Kowalski staged 'Casanova' by Ludomir Różycki, an opera which for many years had not been performed in Lodz.

A few years later, when Kazimierz Kowalski returned to the Great Theatre as an artistic director, he again took up the beautiful habit of organizing benefit performances for honored Artists and prepared a breath-taking concert and premiere of 'Cracovians and Highlanders' („Krakowiaczy i górale”) in honour of our second primadonna - Teresa May-Czyżowska.

Despite all the artistic and economic results we could see, black clouds started to gather over the Great Theatre again, they were financial problems. The annual grants provided for running such a big opera house turned out to be definitely insufficient. All efforts made were like titling with windmills and eventually Kowalski had enough of playing the part of Cervantes' character. In protest at such a cultural policy he decided to tender his resignation.

Such a situation made the voivodship authorities frenetically look for a new candidate for the post of a director of the Great Theatre and, as a result, they focused on me. Probably, it was influenced by the fact that I knew a lot about the theatre itself and I had co-managed it for many years. Consequently, I became the general director of the Great Theatre; it was something I could not expect when I was starting my work there 30 years earlier.

Having massive support of the artistic manager - a distinguished musician - professor Boguslaw Pikala, I was trying to continue the repertoire form on a high artistic level directed at the so called general public; it was to be guaranteed by the names of respected producers. We started showing 'Queen of Spades' („Dama pikowa”) directed by Stanislaw Brejdygant, 'Don Giovanni' directed by Adam Hanuszkiewicz, 'Love Potion' („Napój miłosny”) directed by Robert Skolmowski (distinguished with the critics' 'Golden Mask' prize). We also showed an opera which had

not been staged in Poland for many years, it was 'Konrad Wallenrod' by Wladyslaw Zelenski. For this opera the Theatre received a 'Black Mask', which I understand as all elements in the performance, both the orchestra conducted by Tadeusz Kozlowski as well as the vocal and acting of Roma Owsinska, Zenon Kowalski and Wlodzimierz Zalewski deserved such a negative review. Fortunately, the press assessed our 'Konrad Wallenrod' in a different way, what is more, they acknowledged that season as the most interesting in the Polish opera theatres.

It seemed nothing would hinder me from running the Great Theatre smoothly. Unfortunately, the voivodship government we were under the authority of, suddenly decided to change the Theatre management. All of us considered it to be a political decision forced by the so called 'Warsaw pact'.

A composer, more experienced in working in television than in theatres, became the new director, whereas I held the position of a vice director. The ambition of the new boss was to change our Theatre into an opera scene of a world importance as if he was not aware of the fact that the Great Theatre in Lodz had enjoyed such a position for a long time thanks to performances shown in almost all the European countries, in the USA, Brazil and Dominicana. Moreover, thanks to Lodz Ballet Festival, our Theatre was also well known in Israel and Cuba. Actually, the Great Theatre was becoming more and more famous as celebrated artists such as Andrea Bocelli, Renato Bruson, Barbara Hendricks and Jose Cura performed on our stage. Nevertheless, the problem was that both the fees for the world-famous artists and the expensive premieres devoured enormous sums of money. Almost all of the annual grant was spent on those opera fireworks and quickly there was no money for employees' salaries; eventually, the Great Theatre was on the verge of bankruptcy.

The voivodship government of that time ignored it for quite a long time and they did not react to any alarming signals sent from the theatre. Eventually, however, they had no other choice and they did not extend the director's contract.

I was designated as an acting director and only then, when I could access all the documents, I could not believe that despite the closeness of the supervising office, such economic incorrectness which may be called 'financial crime' took place.

We will mercifully draw the theatre curtain and not mention further lots of our ex-director.

Certain personal changes which were introduced in the Marshall Office favored improving the Theatre situation, while decisive actions taken by the Culture Department helped to get the Theatre out of the financial decline. Some reasonable decisions

concerning appointing people for management positions were made. After the period of too expensive policy of 'success propaganda' destroying the theatre, there was time for a smooth, professional activity of the opera scene which was marked with various artistic events and a responsible economic policy. Such a perception of the Great Theatre was guaranteed by the general director - Wojciech Skupienski, Tadeusz Kozlowski and later Kazimierz Kowalski as the artistic director. Whereas I focused on something I had co-created 40 years earlier - the Lodz Ballet Meetings.

***

The fortieth anniversary of the Great Theatre in Lodz. It is only a short fragment of the cultural life of the city, but almost all my professional life. I was happy about successful premieres and sad about artistic failures. Here I met and made friends with great Artists whose all surnames I am not able to mention in this handful of memories. The theatre genius loci kindly directed me through all mysteries of the opera scene realizing my professional ambitions. Can you expect anything else from fate? Over the years of mutual - I hope - love, I have been identifying myself with the place to which I devoted 40 years of my life. Therefore, although humbled by the Great Art, I can still say: it is also my fortieth anniversary.

Stanislaw Dyzbardis

* Stanislaw Dyzbardis - literary manager in the years 1965-1984, the first vice-director (1991-1997), the general director (1997-1998), acting general director (2003), director of Lodz Ballet Festival (2003-). (Edit.)

ZE WSPOMNIENIEM KRYTYKA

Jakkolwiek obecny jubileusz dotyczy jedynie działalności łódzkiej sceny operowej w gmachu Teatru Wielkiego, to jednak nie mogę przy takiej okazji nie puścić wodzy wspomnieniom sięgającym dalej jeszcze w przeszłość, aż do heroicznych zaiste tej sceny początków. Nie mogę, gdyż początki owe były bardzo trudne, ale też niezwykle piękne; wydobywając je zaś z mroków niepamięci osiągam liczbę lat bardziej jeszcze okrągłą i na dobrą sprawę mógłbym chyba mówić o złotym jubileuszu Łódzkiej Opery.

Przede wszystkim tedy pragnę tu wydobyć z owej niepamięci wspaniałą postać prof. Władysława Raczkowskiego. Wspaniałą, gdyż mimo niepozornej postury i rzadko spotykanej skromności w sposobie bycia, był to muzyk wielkiej klasy i niepospolitej zaiste wszechstronności: w jednej osobie świetny organista, biegły pianista (to on towarzyszył przy fortepianie m.in. Ewie Bandrowskiej-Turskiej podczas jej pamiętnego recitalu w warszawskiej „Romie”, bodajże w 1947 roku), dyrygent i chórmistrz, a do tego jeszcze znakomity teoretyk o wybitnych zdolnościach pedagogicznych. Dość powiedzieć, że w trakcie burzliwego lata 1944 roku, rzucony osobiwą koleją losów do mego rodzinnego domu w malowniczej dolinie Świdra, niejako dla zabicia czasu, w ciągu dwóch tygodni wyłożył mi roczny kurs zasad muzyki tak skutecznie, że wstępując po zakończeniu wojny do średniej szkoły muzycznej zdałem bez trudu egzamin z tego przedmiotu na piątkę.

I to właśnie prof. Raczkowski, jak wiadomo, stworzył w 50-tych latach ub. wieku pierwszy zespół Opery Łódzkiej. Tworzył go w bardzo trudnych warunkach: próby odbywały się zrazu w prywatnym mieszkaniu Profesora (na szczęście dość przestronnym), zaś przedstawienia można było dawać jedynie w niewielkich teatrach dramatycznych o nader skromnej przestrzeni scenicznej. Tym niemniej powiedzieć można śmiało - i to bez żadnej taryfy ulgowej - iż były to przedstawienia znakomite. Nie miałem, niestety, możliwości obejrzeć inauguracyjnego działania młodej Opery „Strasznego dworu”, ale już przygotowana jako następny spektakl „Traviata”

pozostawiła mi, początkującemu podówczas krytykowi, jak najlepsze wspomnienia: znakomite muzyczne kierownictwo samego prof. Raczkowskiego, sensowna i logiczna reżyseria, a przede wszystkim grono świetnych młodych śpiewaków, ujmujących nie tylko pięknymi głosami, ale także aparycją i scenicznym wdziękiem. Wszystko to złożyło się na wspaniałą całość. Młodziutka Zofia Rudnicka bezsprzecznie jeden z największych wokalnych talentów drugiej połowy XX wieku, śpiewaczka o nieprawdopodobnych wręcz możliwościach głosowych dała w tytułowej roli niezwykle piękną kreację, a doskonale zapowiadający się baryton Zdzisław Klimek upamiętnił się jako świetny Germont. Potem „Eugeniusz Oniegin” w mistrzowskiej zaiste reżyserii Jerzego Merunowicza, który bodajże jako pierwszy znalazł prosty sposób na rozegranie wstępnego kwartetu żeńskiego tak, aby kluczowa dla treści całego dzieła rozmowa Łariny - matki z nianią Filipiewną mogła być wyraźnie rozumiana przez widownię. Przedstawienie znowu pięknie dyrygowane przez prof. Raczkowskiego, z bardzo dobrą kreacją Zdzisława Klimka w partii tytułowej i znakomitą Weroniką Kuźmińską jako Tatianą - jeden z najlepszych spektakli opery Czajkowskiego, jaki kiedykolwiek dane mi było oglądać (a oglądałem ich już sporo). A dalej: „Madame Butterfly”, gdzie w kolejnych przedstawieniach błyszczeli na zmianę dwaj świetni młodzi tenorzy: Romuald Spychalski i Tadeusz Kopacki. Nieco później - „Rigoletto”, znowu z uroczą i pięknogłosą Zofią Rudnicką jako Gildą oraz ze Zdzisławem Klimkiem w tytułowej roli, a po nim „Faust”, z ciekawą kreacją Antoniego Majaka w roli Mefista.

Można by dalej snuć te wspomnienia i wymieniać wiele jeszcze tytułów, ale zamiast tego, ograniczę się do krótkiego stwierdzenia: otóż te przedstawienia z pierwszego etapu działalności Opery Łódzkiej, tak jak je dzisiaj wspominam, na dobrą sprawę nie miały słabych punktów! Wynikało to zaś z prostego faktu, że zarówno w swej warstwie muzycznej, jak i scenicznej, powstawały pod wodzą autentycznych, wybitnych profesjonalistów w operowej materii. Dlatego sceniczne obrazy oraz działania bohaterów prawie

zawsze wynikały w naturalny sposób z muzyki oraz treści libretta, co o dzisiejszej praktyce dużych, nawet i renomowanych operowych placówek, rzadko da się powiedzieć.

Etap następny - zima 1967 roku - to uroczyste otwarcie siedziby z prawdziwego zdarzenia: pięknie wykonanego gmachu Teatru Wielkiego o nowoczesnych urządzeniach scenicznych i doskonałej akustyce. Wielka gala, atmosfera radości i wzruszenia... Na początek oczywiście świetne przedstawienie „Halki”, a zaraz po niej monumentalny „Książ Igor” w imponującej oprawie scenograficznej Mariana Stańczaka - przedstawienie, którym śmiało można się było chlubić przed całą Europą. Nic też dziwnego, że niebawem zaczęły na nie przyjeżdżać specjalne pociągi z Warszawy, jakkolwiek stolica nasza od dwóch już lat mogła się szczycić odbudowanym z ruin Teatrem Wielkim. Dla mieszkańców Łodzi zaś stał się nowy Teatr ośrodkiem nie tylko artystycznych przeżyć, ale także życia towarzyskiego: wytwornym salonem miasta. Miejscem, gdzie do dobrego tonu należało być - i w przerwach spektakli albo też przed nimi - spotykać znajomych, wymieniać poglądy oraz prezentować eleganckie stroje...

Ten okres działalności łódzkiej operowej sceny wiąże się z postacią dra. Zygmunta Latoszewskiego - dyrygenta i muzykologa, wytrawnego znawcy operowych zagadnień. Z lat jego dyrekcji szczególnie godna pamięci wydaje mi się prapremiera - nawiązująca kapitalnie do staropolskich jasełek - „Tragedyja albo rzecz o Janie i Herodzie” Romualda Twardowskiego, a następnie piękne przedstawienie nigdy potem w Łodzi nie oglądanego Wagnerowskiego „Lohengrina”, czy „Aida” Verdiego. Oba dzieła z zachwycającymi kreacjami rozpoczynającej swą świetną karierę Teresy Wojtaszek-Kubiak.

W tym też czasie rozpoczął łódzki Teatr swoje zagraniczne podróże wieńczone nieraz pięknymi sukcesami, o czym miałem możność przekonać się także osobiście, kiedy wracając z innych muzycznych ewenementów we Francji, dołączyłem w Düsseldorfie do wojażującego właśnie po Niemczech łódzkiego zespołu i wraz z nim przejechałem po Renie przez Duisburg (tam dano bardzo sympatycznie przyjęte przedstawienie „Cosi fan tutte”) aż do Dortmundu, gdzie spektakl „Halki”, a zwłaszcza żywiołowo zatańczony mazur, wywołał burzę entuzjazmu, i to nie tylko ze strony miejscowej Polonii.

Także i w późniejszych latach niezmiennie pozostawał łódzki Teatr przybytkiem, do którego warto było przychodzić, a nawet przyjeżdżać z dalszych stron, i to nie tylko z recenzenckich obowiązków, ale i dla osobistej satysfakcji. To ten Teatr właśnie, jako jedyny w Polsce potrafił godnie uczcić 200-lecie urodzin Vincenzo Belliniego, dzięki czemu można tu było obejrzeć nie granych w naszym kraju od XIX

wieku „Purytanów” i podziwiać sztukę świętych włoskich śpiewaków, jak mistrz tenorowego belcanta Salvatore Fisichella, czy doskonały baryton Giovanni Meoni. To tutaj w 1993 roku miała miejsce polska premiera „Króla Ubu” Krzysztofa Pendereckiego, a w siedem lat później - „Dialogów Karmelitanek” Francisa Poulenca (bardzo ciekawe przedstawienie, z doskonałą obsadą!). Tutaj również przypominano z wielkim powodzeniem po 150. z górą latach! - „Lukrecję Borgię” Donizettiego oraz młodszą znacznie od niej, ale także nieznaną dzisiejszemu pokoleniu polskich melomanów „Adrianę Lecouvreur” Ciléi. Tutaj wreszcie, i nigdzie więcej w Polsce, można było zobaczyć i usłyszeć „na żywo” najwybitniejszego współczesnego „baritone verdiano” - Renato Brusona, którego kreacja w partii Makbeta wywarła przejmujące wrażenie.

Nie powinno się też z pewnością pomijać milczeniem znakomitego przedstawienia „Mefistofelesa” Arriga Boita, jak też prapremier dalszych operowych dzieł Romualda Twardowskiego - „Lorda Jima” i „Marii Stuart”. Wiele ciepłych słów należy się również związanym z tym Teatrem znakomitym artystom, jak Delfina Ambroziak, Teresa May-Czyżowska, Władysław Malczewski czy Zdzisław Krzywicki... Ale nie piszę kroniki teatru, a jedynie wspominam postacie i wydarzenia artystyczne, które z różnych względów szczególnie mocno zapadły mi w pamięć.

I jeżeli na zakończenie powiem, że przyjeżdżając na przestrzeni minionych lat 40-tu po wielokroć do łódzkiego Teatru Wielkiego, a i wcześniej jeszcze do innych azylów tamtejszej operowej sceny, nigdy prawie nie doznałem artystycznego zawodu, to będzie to, jak sądzę, największa pochwała, jakiej krytyk może udzielić przybytkowi sztuki.

Ad multus annos!

J. Kamiński

Critic's Memoirs

Even though it is a jubilee of the Lodz opera scene in the Great Theatre, I just can't resist to mention my memories dating back even further into the past - to the heroic beginnings of this scene. I can't because the beginnings were exceptionally hard but at the same time very beautiful; and getting them out from the darkness of my oblivion even deeper into the past, I think I could speak about a golden jubilee of the Lodz Opera.

Especially, I would like to bring up a great person - professor Wladyslaw Raczkowski. In spite of being of an inconspicuous build and very modest in his way of life, he was an amazingly versatile musician: a great pianist (he accompanied, among others, Ewa Bandrowska-Turska during her memorable recital in the Warsaw 'Roma' in 1947), and an excellent conductor, choirmaster, and, what is more, a remarkable and pedagogically talented theorist. In summer of 1944 professor Raczkowski happened to be in my family home in the picturesque valley of Swider. In a way to kill the time, he managed to teach a year-long course on music rules to me during just two weeks. He did it so effectively that, after the war had finished, I had no difficulty passing the entrance exam to a music high school with the highest marks. And, as we all know, it was professor Wladyslaw Raczkowski who created the first group of the Lodz Opera in the 1950s. He was forming it in very difficult conditions: the rehearsals were organized in his private flat (fortunately quite spacious) and the plays could be performed only in small drama theatres where stages were very tiny and modest. Nevertheless, we can truly say, without giving any favorable tariff, that the performances were just excellent. Unfortunately, I did not have the opportunity to see 'The Haunted Manor' („Straszny dwór”) staged for the opening of the new Opera House, but the next performance - 'Traviata' made me - a beginning critic then - very pleased with it. Outstanding musical conduct of the professor Raczkowski himself, sensible and logical production, and, most of all, the group of young singers impressing the public with both their beautiful voices as well as stage looks and charm - all

this made that performance exceptional. Young Zofia Rudnicka - unquestionably one of the greatest vocal talents of the second half of the XX century, a singer with just unbelievable voice power - delivered an outstanding creation in the title role, whereas a well-promising baritone - Zdzislaw Klimek is remembered as a great Germont. Then 'Eugene Onegin' („Eugeniusz Oniegin”) masterly directed by Jerzy Merunowicz who was the first to find a simple way to play the introductory women's quartet so that the public could clearly understand the key content of this work - a talk between Larina - the mother and Filipiewna - the nanny. That performance was also beautifully conducted by professor Raczkowski with a very good creation of Zdzislaw Klimek in the title role and excellent Weronika Kuzminska as Tatiana - it was one of the best staging of the Czajkowski's opera I have ever seen (and I have seen quite a few of them). Next: 'Madame Butterfly' where two young brilliant tenors glittered - Romuald Sychalski and Tadeusz Kopacki. Some time later - 'Rigoletto' with the charming Zofia Rudnicka as Gilda and Zdzislaw Klimek in the title role, then 'Faust' with an interesting creation by Antoni Majak as Mephisto.

I might recall all these memories and enumerate a great number of titles, but I will confine myself to a short statement instead: the performances given during the first functioning period of the Lodz Opera, as I recall today, had no weak points. The reason for this was that they were created, both in the musical and in the stage phase, by real outstanding professionals in the opera matter. Therefore, the stage display and the characters' actions always naturally resulted from the music and the libretto contents - what can seldom be said about even big and renowned opera houses today. The next stage - winter 1967 - a ceremonial opening of the new excellent seat: a beautifully accomplished building of the Great Theatre with modern stage mechanisms and perfect acoustics. Great gala, atmosphere of happiness and affection... At the beginning a great performance of 'Halka' of course, then the monumental 'Prince Igor' („Kniaź Igor”) in the impressing stage design by Marian Stanczak - a

show with which we could easily show off in front of the whole Europe. No wonder that soon there were special trains from Warsaw to see it, even though our capital city had already been proud of the redecorated Polish National Opera for two years. For the Lodz dwellers not only was the new Theatre an artistic centre, but also a center of a social life - an exclusive heart of the city - a place where you were expected to be, where during intervals you could meet your friends, discuss some matters and present elegant costumes ...

That period of the functioning of the Lodz opera scene is connected with the person of doctor Zygmunt Latoszewski - a conductor and musicologist, an experienced authority on opera matters. From the years of his management it is worth mentioning the pra-premiere of 'Tragedy on John and Herod' („Tragedyja albo rzecz o Janie i Herodzie”) by Romuald Twardowski, which is a brilliant reference to old Polish Nativity plays, as well as 'Lohengrin' by Wagner, never seen in Lodz again, and 'Aida' by Verdi - both plays with stunning creations of Teresa Wojtaszek - Kubiak starting her career then.

At that time the Lodz Theatre started their tours abroad which were often crowned with outstanding success, what I experienced myself as well. While returning from other musical events in France I joined the Lodz group in Dusseldorf as they were touring Germany. Together we went along the Rheine River from Duisburg (there: a very warmly received performance 'Cosi Fan Tutte') to Dortmund where the performance of 'Halka' and especially the impetuously danced mazurka dance aroused tremendous enthusiasm of the local, and not only, Polish Diaspora.

Also in the following years it was worth visiting the Lodz Theatre, it was as well worth coming from distant regions in order to pay it a visit - not only to write a review but for the pure personal satisfaction. Since this theatre was the only place admirably celebrating the 200th anniversary of Vincenzo Bellini's birthday, therefore, we could see there 'The Puritans' („Purytanie”) which had not been staged in our country since the XIX century, we could also admire the art of great Italian singers such as the master of tenor belcanto - Salvatore Fisichella or the outstanding baritone of Giovanni Meoni. In 1993 the Polish premiere of 'The Ubu King' („Król Ubu”) by Krzysztof Penderecki took place in the Theatre, and seven years later - the premiere of 'The Dialogues of the Carmelites' („Dialogi karmelitanek”) - a very interesting performance with an excellent cast.

Also here, after over 150 years, they reminded the 'Lucrezia Borgia' („Lukrecja Borgia”) by Donizetti and a newer performance, but still quite unknown to

the Polish generation of music lovers these days - 'Adriana Lecouvreur' by Cilea. It was also the only place in Poland where we could see and hear 'alive' the greatest 'baritone verdiano' of those times - Renato Bruson whose creation of Macbeth left a lasting impression.

One surely ought to mention a fabulous performance 'Mephistopheles' („Mefistofeles”) by Arrigo Boito as well as the pra-premieres of next opera works by Romuald Twardowski: 'Lord Jim' and 'Mary Stuart' („Maria Stuart”). One should also remember warmly the merits of remarkable artists related to this Theatre such as Delfina Ambroziak, Teresa May-Czyżowska, Wladyslaw Malczewski or Zdzislaw Krzywicki. However - I am not writing a chronicle of the Theatre, I am only recalling artistic events and persons that, for different reasons, are deeply engraved in my memory.

Finally, if I say that going to the Great Theatre for the last forty years and going to other asylums of that opera scene before that, I have almost never been artistically disappointed, it will be, in my opinion, the greatest praise a critic can give to an art abode. Ad multos annos!

J. Kamiski

Directors

DYREKCJE TEATRU WIELKIEGO

dyrektorzy naczelni General Directors

Stanisław Piotrowski
1967 - 1974

Wojciech Boczkowski
1974 - 1976

Włodzimierz Pospiech
1976 - 1979

Bohdan Wodiczko
1977 - 1979

Andrzej Hundziak
1979 - 1981

Janusz Cegiella
1981

Wiesław Kinderman
p.o. 1981 - 1982

Sławomir Pietras
1982 - 1991

Antoni Wicherek
1991 - 1994

Kazimierz Kowalski
1994 - 1997

Stanisław Dyzbardis
1997 - 1998

Marcin Krzyżanowski
1998 - 2003

Stanisław Dyzbardis
p.o. 2003

Grażyna Wasilewska
2003 - 2004

Wojciech Skupiński
2004 -

dyrektorzy artystyczni Artistic Directors

Zygmunt Latoszewski
1967 - 1972

Bogusław Madey
1972 - 1977

Bohdan Wodiczko
1977 - 1979

Wojciech Michniewski
1979 - 1981

Tadeusz Kozłowski
1982 - 1987

Antoni Wicherek
1991 - 1994

Kazimierz Kowalski
1994 - 1996

Bogusław Pikała
1996 - 1998

Tadeusz Kozłowski
1998 - 2000

Marcin Krzyżanowski
2000 - 2003

Tadeusz Kozłowski
2004 - 2005

Kazimierz Kowalski
2006 -

Teatr Wielki w Łodzi

ZESPOŁY w 1967 roku

dyrektor naczelny - Stanisław Piotrowski

dyrektor artystyczny - Zygmunt Latoszewski

zastępca dyrektora - Zbigniew Piekut

dyrygenci: Józef Klimanek, Mieczysław Wojciechowski, Mieczysław Rymarczyk

kierownik baletu - Witold Borkowski

kierownik literacki - Stanisław Dyzbardis

kierownik pracowni scenograficznej - Halina Korytowska

kierownik działu organizacji pracy artystycznej - Lidia Jelenowa

przygotowanie chóru - Marian Toroń

asystenci dyrygenta: Andrzej Bachleđa, Wiktor Bregy, Kazimierz Urbański

asystenci reżysera: Stanisław Michoński, Ryszard Nowaliński

asystenci choreografa: Eugeniusz Kowalczyk, Włodzimierz Traczewski

asystentka scenografa - Barbara Janowska

inspicjenci: Kazimierz Cybulski, Zofia Sokołowska, Janusz Kuncce

SOLIŚCIŚPIEWACY

soprany

Delfina Ambroziak, Teresa May-Czyżowska, Janina Hamernik, Irena Jurkiewicz, Wera Kuźmińska, Ewelina Kwaśniewska, Jadwiga Pietraszkiewicz, Danuta Pruska, Halina Romanowska, Zofia Rudnicka, Lidia Skowron, Jadwiga Stocka, Teresa Wojtaszek

mezzosoprany

Danuta Huk, Krystyna Jackowska, Krystyna Kurtis, Maria Narkiewicz, Izabella Sikorska, Izabella Strzałkowska

tenory

Jerzy Antepowicz, Adam Duliński, Tadeusz Kopacki, Jerzy Orłowski, Roman Osiński, Paulos Raptis, Stefan Różański, Romuald Spychalski, Eugeniusz Szynkarski, Feliks Tarnawski

barytony, basy

Tadeusz Gawroński, Krzysztof Hartwig, Stanisław Heimberger, Jerzy Jadcak, Zdzisław Krzywicki, Antoni Majak, Władysław Malczewski, Michał Marchut, Stanisław Michoński, Igor Mikulin, Eugeniusz Nizioł, Ryszard Nowaliński, Andrzej Saciuk, Zbigniew Studler, Marian Woźniczko

korepetytorzy solistów

Antonina Frankowska, Jadwiga Hertel, Tamara Samujłło, Ewa Werner, Elżbieta Zwierzchowska

ZESPÓŁ CHÓRU

soprany

Krystyna Abramowicz, Kazimiera Architekt, Maria Brzozowska, Bronisława Burzyńska, Elżbieta Gałuszyńska, Anna Głogowska, Halina Gołąb-Ossowska, Janina Izel, Barbara Janowska, Danuta Jakubowska, Maria Kaczmarkiewicz, Janina Koprowska, Halina Kubecka, Janina Kubicka, Pelagia Motta, Alicja Połomska, Alicja Rejzner, Kinga Rosińska, Zyta Szczepańska, Janina Śliwińska, Jolanta Urbanowicz, Zofia Wajnchold, Józefa Wałęsińska

altly

Bożena Andrzejewska, Alicja Derkacz, Irena Gawrońska, Danuta Górna, Mirosława Jesionowska, Elżbieta Jeżewska, Barbara Kanar, Jolanta Leszczyńska-Krzywańska, Mieczysława Malisiewicz, Halina Ostrowska, Genowefa Panow, Teresa Szaciłowska, Alina Szadkowska, Wanda Szulc, Teresa Ściwiarska, Wiesława Twardowska, Halina Wincel, Jolanta Zielińska, Jadwiga Zimnawoda

tenory

Stefan Adamski, Zdzisław Chudecki, Józef Jędrzejczak, Kazimierz Jeziorski, Henryk Karpiński, Piotr Klimowicz, Julian Kulikowski, Józef Liminowicz, Kazimierz Misztela, Stanisław Obrzut, Kazimierz Orzechowski, Jerzy Pawlusek, Wiesław Pietrzak, Tadeusz Romański, Tadeusz Stańczyk, Roman Taszkowski, Stanisław Wower, Ryszard Zieliński

barytony i basy

Wojciech Abramowicz, Jerzy Bandel, Włodzimierz Batycz, Zbigniew Bobowski, Marian Kałuziński, Ludwik Krogulski, Jerzy Leszczyński, Wiesław Kotecki, Zygmunt Maciejewski, Kazimierz Narkiewicz, Henryk Pastwiński, Piotr Rajewski, Zbigniew Plichta, Edward Romanowski, Tadeusz Staniucha, Marian Stępień, Czesław Tomaszewski

ZESPÓŁ BALETU

soliści

Danuta Gumińska, Barbara Leleniewska, Lucyna Łakomówna, Maria Łapińska, Lucyna Łukasik, Janina Niesobka, Joanna Skultety, Elżbieta Spratek, Beata Starczewska, Iwona Wakowska, Krystyna Zalewska, Jerzy Amanko, Antoni Biedroń, Waldemar Fogiel, Zygmunt Galoch, Wiesław Głowacki, Eugeniusz Jakubiak, Bogdan Jankowski, Kazimierz Knol, Henryk Krok, Eugeniusz Kowalczyk, Ryszard Radek, Adam Różalski, Jerzy Stępnik, Włodzimierz Traczewski, Jerzy Wasłowski, Stanisław Woit, Tadeusz Woliński

koryfeje

Iwona Błaszczuk, Kazimiera Dabrowicz, Jolanta Makiewicz, Barbara Stefaniak, Tadeusz Bogucki, Bernard Gbyl, Stefan Piątkowski, Włodzimierz Szlęk, Piotr Torzyński

zespół baletowy

Alina Baranowska, Bożena Budryńska, Teresa Chuchrowska, Elżbieta Dobrowska, Sylwia Herok, Agnieszka Jasionowska, Halina Koziulewska, Joanna Niesiołowska, Genowefa Pawelec, Ewa Pawlak, Krystyna Rymkiewicz, Hanna Sadowska, Aleksandra Sieczkowska, Barbara Szczepańska, Zdzisława Szczepańska, Jolanta Szkopówna, Zdzisława Szymańska, Anna Żmuda, Stefan Borowski, Wiesław Grabarczyk, Aleksander Kmiec, Jan Krzykawski, Ryszard Piekarski, Grzegorz Rasiński, Zbigniew Sobis, Jan Stolarski, Henryk Steuer, Mirosław Tomczak, Julian Tota, Piotr Wojciechowski

pianiści korepetytorzy baletu

Piotr Bukowski, Waldemar Synder

ORKIESTRA

I skrzypce

Franciszek Bartosik (koncertmistrz), Stanisław Grosbart, Zdzisław Banaszczyk, Wiesława Goss, Bogdan Goss, Kazimierz Kawczyński, Ewa Melka, Marian Patulski, Jerzy Wolnicki

II skrzypce

Kazimierz Pawlicki, Mirosława Misrowska, Stefan Betz, Kazimierz Bielecki, Franciszek Ciszek, Paweł Jarosz, Marian Ptaszyński, Jerzy Woźniak, Anna Zapieraczyńska

altówki

Maria Witek, Ewa Gołachowska, Jerzy Gonera, Wincenty Komorowski, Jan Myrna, Teresa Olejnik, Tadeusz Olszewski

tuba

Andrzej Promiński

perkusja

Włodzimierz Skowera, Zofia Pychyńska, Andrzej Ramutowski, Barbara Sobańska, Andrzej Zatke

wiolonczele

Janusz Kubiak (koncertmistrz), Hanna Dubaniewicz, Ryszard Andrzejewski, Marian Groschang, Izabela Janiszewska, Wiesław Osucha, Anna Wojtaszek

kontrabasy

Kazimierz Głuch, Jerzy Kociński, Jerzy Jarecki, Jerzy Knapkiewicz, Stanisław Ślebocki, Stanisław Zajac

flety

Zenon Jeliński, Czesława Szczególska, Dionizy Chrzastowski, Helena Kłosińska

oboje

Zdzisław Kaczmarek, Piotr Zybert, Jerzy Kopiński

harfa

Alicja Cypko, Barbara Wilczek, Feliks Sowa

fortepian

Ewa Werner, Elżbieta Zwierzchowska

klarnety

Grzegorz Postołow, Ryszard Ryczel, Ireneusz Biernacki, Waław Krawczyk

fagoty

Stefan Szczech, Stanisław Sójka, Wiesław Adamczyk, Sławomir Miłowski

waltornie

Józef Kret, Mieczysław Hofsznajder, Władysław Drzyzgula, Józef Grawiński, Adam Jabłoński, Sławomir Jagiełło, Tadeusz Ratajczyk

trąbki

Jan Pędziwiatr, Andrzej Rokicki, Hieronim Maj, Edward Łuczak

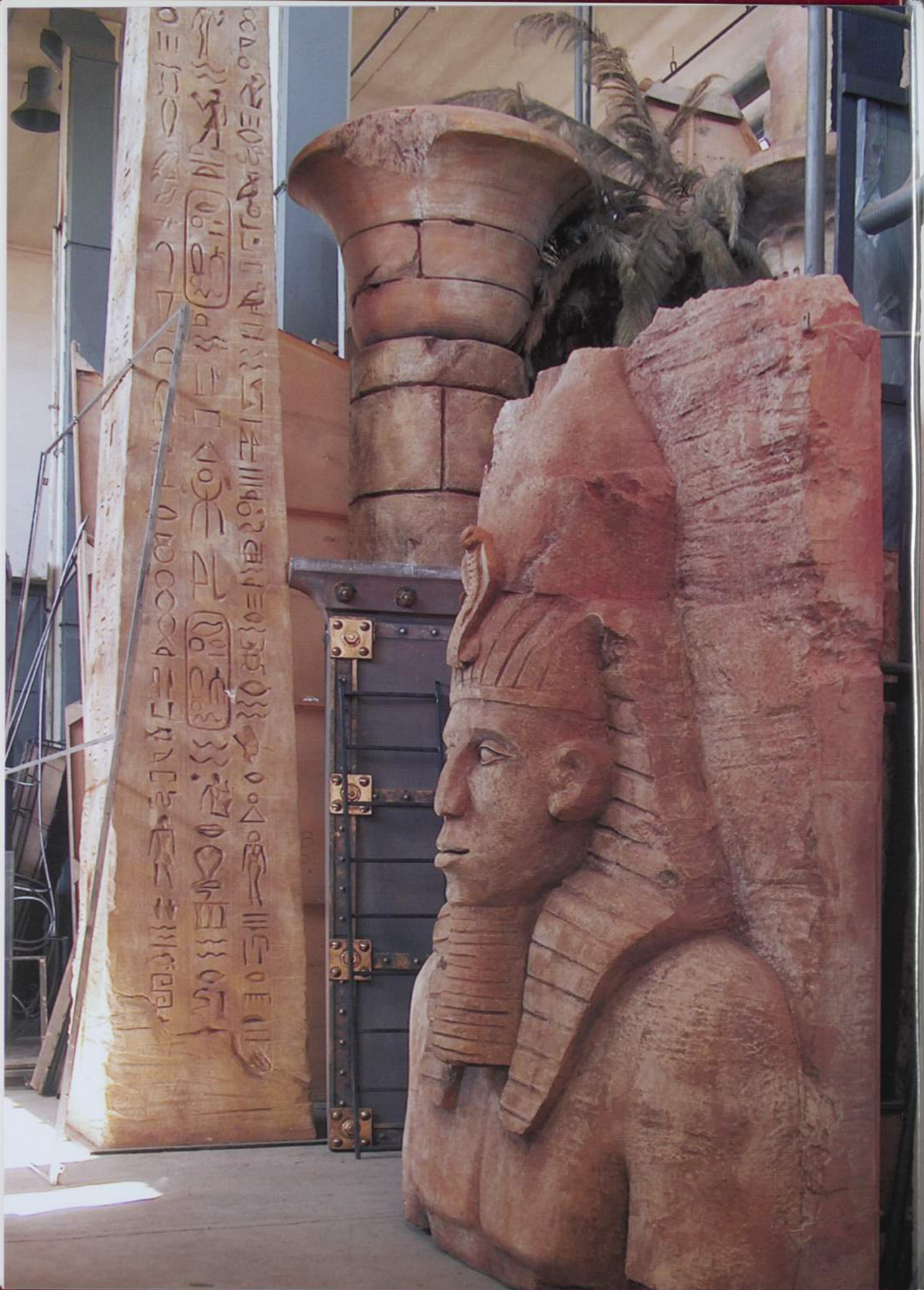
puzony

Józef Gilas, Czesław Piekarski, Michał Hofman, Wiktor Michalski, Andrzej Szczepański

Premiery

PREMIERY I WZNOWIENIA

HALKA Stanisław Moniuszko

kierownictwo muzyczne - Zygmunt Latoszewski
inscenizacja i reżyseria - Jerzy Zegalski
dekoracje - Jan Kosiński
kostiumy - Barbara Jankowska
choreografia - Witold Borkowski
kierownictwo chóru - Mieczysław Rymarczyk
premiera - 19 stycznia 1967 r.

KNIAŻ IGOR Aleksander Borodin

kierownictwo muzyczne - Zygmunt Latoszewski
inscenizacja i reżyseria - Roman Sykała
scenografia - Marian Stańczak
choreografia - Witold Borkowski
kierownictwo chóru - Mieczysław Rymarczyk
premiera - 20 stycznia 1967 r.

STRASZNY DWÓR Stanisław Moniuszko

kierownictwo muzyczne - Zygmunt Latoszewski
Mieczysław Wojciechowski
inscenizacja i reżyseria - Antoni Majak
scenografia - Zbigniew Kaja
choreografia - Witold Borkowski
przygotowanie chóru - Mieczysław Rymarczyk
premiera - 21 stycznia 1967 r.

CARMEN Georges Bizet

kierownictwo muzyczne - Józef Klimanek
inscenizacja i reżyseria - Leo Nedomansky
scenografia - Jadwiga Przeradzka, Aleksander Jędrzejewski
choreografia - Witold Borkowski
przygotowanie chóru - Mieczysław Rymarczyk
premiera - 22 stycznia 1967 r.

RIGOLETTO Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - Mieczysław Wojciechowski
inscenizacja i reżyseria - Zdzisław Dąbrowski
scenografia i kostiumy - Zofia Pietrusińska
choreografia - Witold Borkowski
przygotowanie chóru - Mieczysław Rymarczyk
premiera - 12 maja 1967 r.

PAN TWARDOWSKI Ludomir Różycki

kierownictwo muzyczne - Józef Klimanek
inscenizacja, reżyseria i choreografia - Witold Borkowski
scenografia i kostiumy - Marian Stańczak
premiera - 24 czerwca 1967 r.

DAMA PIKOWA Piotr Czajkowski

kierownictwo muzyczne - Zygmunt Latoszewski
inscenizacja i reżyseria - Lia Rotbaumówna
scenografia - Aleksander Jędrzejewski
kostiumy - Jadwiga Przeradzka
choreografia - Witold Borkowski
przygotowanie chóru - Mieczysław Rymarczyk
premiera - 5 listopada 1967 r.

ZEMSTA NIETOPERZA Johann Strauss

kierownictwo muzyczne - Józef Klimanek
inscenizacja i reżyseria - Danuta Baduszkowa
scenografia i kostiumy - Stanisław Bąkowski
choreografia - Witold Borkowski
kierownictwo chóru - Mieczysław Rymarczyk
premiera - 30 grudnia 1967 r.

TOSCA Giacomo Puccini

kierownictwo muzyczne - Józef Klimanek
inscenizacja i reżyseria - Antoni Majak
scenografia - Henri Poulain
kostiumy - Maria Horbaczewska
przygotowanie chóru - Mieczysław Rymarczyk
premiera - 23 marca 1968 r.

JEZIORO LABĘDZIE Piotr Czajkowski

kierownictwo muzyczne - Mieczysław Wojciechowski
inscenizacja, reżyseria i choreografia - Witold Borkowski
dekoracje i kostiumy - Irena Lorentowicz
premiera - 18 maja 1968 r.

COSI FAN TUTTE Wolfgang Amadeus Mozart

kierownictwo muzyczne
i inscenizacja - Zygmunt Latoszewski
reżyseria - Krystyna Szner
dekoracje i kostiumy - Marian Stańczak
kierownictwo chóru - Mieczysław Rymarczyk
premiera - 14 września 1968 r.

ROMANS GDAŃSKI Tadeusz Paciorkiewicz

kierownictwo muzyczne - Zygmunt Latoszewski
Mieczysław Wojciechowski
reżyseria - Wiktor Brégy
dekoracje i kostiumy - Roman Bubic
choreografia - Witold Borkowski
kierownictwo chóru - Mieczysław Rymarczyk
prapremiera - 30 listopada 1968 r.

CYRULIK SEWILSKI Gioacchino Rossini

kierownictwo muzyczne - Józef Klimanek
inscenizacja i reżyseria - Ryszard Sobolewski
dekoracje i kostiumy - Stanisław Bąkowski
choreografia - Witold Borkowski
kierownictwo chóru - Mieczysław Rymarczyk
premiera - 15 lutego 1969 r.

TRAGEDYJA ALBO RZECZ O JANIE

I HERODZIE Romuald Twardowski
kierownictwo muzyczne - Zygmunt Latoszewski
inscenizacja i reżyseria - Roman Sykała
scenografia - Marian Stańczak
choreografia - Witold Borkowski
przygotowanie chóru - Mieczysław Rymarczyk
prapremiera - 26 kwietnia 1969 r.

ROMEO I JULIA Sergiusz Prokofiew
kierownictwo muzyczne - Zygmunt Latoszewski
Józef Klimanek
inscenizacja, reżyseria i choreografia - Witold Borkowski
dekoracje i kostiumy - Jerzy Masłowski
premiera - 13 września 1969 r.

FAUST Charles Gounod
kierownictwo muzyczne - Mieczysław Wojciechowski
inscenizacja i reżyseria - Antoni Majak
choreografia - Witold Borkowski
scenografia - Marian Stańczak
kierownictwo chóru - Mieczysław Rymarczyk
premiera - 18 października 1969 r.

LOHENGRIN Richard Wagner
kierownictwo muzyczne - Zygmunt Latoszewski
inscenizacja i reżyseria - Wolfgang Weit
scenografia - Bernhard Schröter
kierownictwo chóru - Kazimierz Dębski
premiera - 15 stycznia 1970 r.

**KRÓLEWNA ŚNIEŻKA I SIEDMIU
KRASNOLUDKÓW** Bogdan Pawłowski
kierownictwo muzyczne - Mieczysław Wojciechowski
reżyseria, choreografia i inscenizacja - Witold Borkowski
dekoracje - Halina Korytowska
kostiumy - Barbara Kulak-Janowska
prapremiera - 14 marca 1970 r.

ORFEUSZ W PIEKLE Jacques Offenbach
kierownictwo muzyczne - Witold Krzemieński
inscenizacja i reżyseria - Danuta Baduszkowa
scenografia - Roman Bubiec
choreografia - Witold Borkowski
kierownictwo chóru - Kazimierz Dębski
premiera - 21 maja 1970 r.

**WIECZÓR BALETÓW POLSKICH
WESELE W OJCOWIE** Karol Kurpiński
kierownictwo muzyczne - Arkadiusz Basztoń
inscenizacja i choreografia - Janina Jarzynówna-Sobczak,
Piotr Schulz
dekoracje i kostiumy - Adam Kilian
premiera - 24 października 1970 r.

NA KWATERUNKU Stanisław Moniuszko
kierownictwo muzyczne - Arkadiusz Basztoń
inscenizacja i choreografia - Janina Jarzynówna-Sobczak,
Piotr Schulz

dekoracje i kostiumy - Adam Kilian
premiera - 24 października 1970 r.
HARNASIE Karol Szymanowski
kierownictwo muzyczne - Arkadiusz Basztoń
inscenizacja i choreografia - Witold Borkowski
dekoracje i kostiumy - Adam Kilian
kierownictwo chóru - Włodzimierz Pospiech
premiera - 24 października 1970 r.

AIDA Giuseppe Verdi
kierownictwo muzyczne - Zygmunt Latoszewski
inscenizacja i reżyseria - Roman Sykała
dekoracje - Henri Poulain
kostiumy - Maria Horbaczevska
choreografia - Witold Borkowski
kierownictwo chóru - Włodzimierz Pospiech
premiera - 19 grudnia 1970 r.

UPROWADZENIE Z SERAJU
Wolfgang Amadeus Mozart
kierownictwo muzyczne - Mieczysław Wojciechowski
inscenizacja i reżyseria - Frans Boerlage
dekoracje i kostiumy - Lucja Kossakowska
przygotowanie chóru - Kazimierz Urbański
premiera - 20 lutego 1971 r.

DZIEWCZYNA Z ZACHODU Giacomo Puccini
kierownictwo muzyczne - Zygmunt Latoszewski
reżyseria - Marek Okopiński
scenografia - Marian Kołodziej
kierownictwo chóru - Włodzimierz Pospiech
premiera - 24 kwietnia 1971 r.

SYLFIDY Fryderyk Chopin
kierownictwo muzyczne - Arkadiusz Basztoń
opracowanie choreograficzne według M. Fokina -
Barbara Kasprowicz, Witold Borkowski
scenografia - Halina Korytowska
premiera - 21 maja 1971 r.

BIAŁOWŁOSA Henryk Czyż
kierownictwo muzyczne - Henryk Czyż
inscenizacja i reżyseria - Danuta Baduszkowa
scenografia - Marian Stańczak
choreografia - Witold Borkowski
kierownictwo chóru - Włodzimierz Pospiech
premiera - 2 października 1971 r.

MADAME BUTTERFLY Giacomo Puccini
kierownictwo muzyczne - Włodzimierz Kamirski
inscenizacja i reżyseria - Antoni Majak
scenografia - Marian Stańczak
kierownictwo chóru - Włodzimierz Pospiech
premiera - 18 grudnia 1971 r.

HENRYK VI NA ŁOWACH Karol Kurpiński
opracowanie muzyczne - Jerzy Dobrzański
kierownictwo muzyczne - Zygmunt Latoszewski
inscenizacja i reżyseria - Kazimierz Dejmek
scenografia - Andrzej Majewski
kierownictwo chóru - Włodzimierz Pospiech
prapremiera - 29 stycznia 1972 r.

CZŁOWIEK Z LA MANCHY Mitch Leigh
kierownictwo muzyczne - Dżansug Kachidze
inscenizacja i reżyseria - Roman Sykała
scenografia - Ladislav Vychodil
choreografia - Witold Borkowski
kierownictwo chóru - Włodzimierz Pospiech
premiera - 8 kwietnia 1972 r.

DAFNIS I CHLOE Maurice Ravel
kierownictwo muzyczne - Włodzimierz Kamirski
inscenizacja, reżyseria i choreografia - Witold Borkowski
scenografia - Roman Bubiec
kierownictwo chóru - Włodzimierz Pospiech
premiera - 20 maja 1972 r.

ZIELONY STÓŁ Frederik A. Cohen
choreografia, inscenizacja i reżyseria - Anna Markard
Kurt Jooss
scenografia - Hein Heckroth
maski i światło - Herman Markard
premiera - 20 maja 1972 r.

LEGENDA GRUZIŃSKA Zacharia Paliaszwili

kierownictwo muzyczne - Dżansug Kachidze
inscenizacja i reżyseria - Guram Meliwa
scenografia - Henri Poulain
choreografia - Włodzimierz Traczewski
kierownictwo chóru - Włodzimierz Pospiech
polska prapremiera - 10 czerwca 1972 r.

HALKA Stanisław Moniuszko

kierownictwo muzyczne - Bogusław Madey
inscenizacja i reżyseria - Jerzy Zegalski
dekoracje - Iwona Zaborowska
kostiumy - Barbara Jankowska
choreografia - Witold Borkowski
kierownictwo chóru - Włodzimierz Pospiech
premiera - 12 października 1972 r.

TRAVIATA Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - Dżansug Kachidze
inscenizacja i reżyseria - Guram Meliwa
scenografia - Barbara Kulak-Janowska
choreografia - Witold Borkowski
kierownictwo chóru - Włodzimierz Pospiech
premiera - 16 grudnia 1972 r.

CZARODZIEJSKI FLET

Wolfgang Amadeus Mozart

kierownictwo muzyczne - Bogusław Madey
inscenizacja i reżyseria - Kazimierz Dejmek
scenografia - Andrzej Majewski
kierownictwo chóru - Włodzimierz Pospiech
premiera - 3 marca 1973 r.

SZACH MAT Arthur Bliss

kierownictwo muzyczne - Mieczysław Wojciechowski
inscenizacja, reżyseria i choreografia - Witold Borkowski
scenografia - Roman Bubiec
premiera - 24 marca 1973 r.

CÓRKA ŹLE STRZEŻONA Ferdinand Hérol,

John Lanchbery

kierownictwo muzyczne - Włodzimierz Kamirski
inscenizacja, reżyseria i choreografia - Eugeniusz Papliński
scenografia - Iwo Dobiecki
polska prapremiera - 5 maja 1973 r.

WESOŁE KUMOSZKI Z WINDSORU

Otto Nicolai

kierownictwo muzyczne - Mieczysław Wojciechowski
reżyseria i scenografia - Krzysztof Pankiewicz
choreografia - Eugeniusz Kowalczyk
kierownictwo chóru - Włodzimierz Pospiech
premiera - 9 czerwca 1973 r.

OPOWIEŚCI HOFFMANNA

Jacques Offenbach

kierownictwo muzyczne - Zygmunt Latoszewski
inscenizacja i reżyseria - Günter Lohse
dekoracje - Max Elten, Hans Claus
kostiumy - Eleonore Kleiber
choreografia - Marion Schurath
kierownictwo chóru - Włodzimierz Pospiech
premiera - 29 września 1973 r.

FILENIS Roman Statkowski

kierownictwo muzyczne - Bogusław Madey
reżyseria - Antoni Majak
scenografia - Marian Stańczak
choreografia - Witold Borkowski
kierownictwo chóru - Włodzimierz Pospiech
premiera - 22 grudnia 1973 r.

PRZYGODY PANA KLEKSA Piotr Marczewski

kierownictwo muzyczne - Mieczysław Wojciechowski
inscenizacja i reżyseria - Lech Wojciechowski
scenografia - Aniela Wojciechowska
choreografia - Witold Borkowski
przygotowanie chóru - Zbigniew Pawelec,
Kazimierz Urbański
prapremiera - 26 marca 1974 r.

POLSKIE BALETY WSPÓŁCZESNE**SOLENNE** Wojciech Kilar

kierownictwo muzyczne - Bogusław Madey
choreografia i inscenizacja - Jerzy Makarowski
scenografia - Iwo Dobiecki
premiera - 25 maja 1974 r.

AD HOMINEM Zbigniew Wiszniewski

kierownictwo muzyczne - Bogusław Madey
choreografia i inscenizacja - Jerzy Makarowski
scenografia - Iwo Dobiecki
przygotowanie chóru - Kazimierz Urbański
premiera - 25 maja 1974 r.

CZTERY ESEJE Tadeusz Baird

kierownictwo muzyczne - Bogusław Madey
choreografia i inscenizacja - Tomasz Gołębiowski
scenografia - Antoni Bystron
premiera - 25 maja 1974 r.

DRAMATIC STORY Kazimierz Serocki

kierownictwo muzyczne - Bogusław Madey
choreografia i inscenizacja - Tomasz Gołębiowski
scenografia - Antoni Bystron
premiera - 25 maja 1974 r.

KNIAŹ IGOR Aleksander Borodin

kierownictwo muzyczne - Zygmunt Latoszewski
reżyseria - Antoni Majak
scenografia - Marian Stańczak
choreografia - Witold Borkowski
kierownictwo chóru - Zbigniew Pawelec
wznowienie - 5 października 1974 r.

CUD CZYLI KRAKOWIACY I GÓRALE

Jan Stefani, Wojciech Bogusławski

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
inscenizacja i reżyseria - Jan Skotnicki
reżyseria i choreografia - Jan Uryga
scenografia - Marian Stańczak
kierownictwo chóru - Zbigniew Pawelec
premiera - 19 listopada 1974 r.

SPRZEDANA NARZECZONA Bedřich Smetana

kierownictwo muzyczne - Bogusław Madey
inscenizacja i reżyseria - Václav Vižník
dekoracje - Vojtech Štolfa
kostiumy - Alojs Vobejda
choreografia - Rudolf Karhánek
kierownictwo chóru - Zbigniew Pawelec
premiera - 30 listopada 1974 r.

ORFEUSZ Claudio Monteverdi

(wersja baletowa)
kierownictwo muzyczne - Bogusław Madey
inscenizacja i choreografia - Erich Walter
dekoracje - Heinrich Wendel
kostiumy - Pet Halmen
przygotowanie chóru - Mieczysław Rymarczyk
polska prapremiera - 23 marca 1975 r.

CARMEN Georges Bizet

kierownictwo muzyczne - Bogusław Madey
inscenizacja i reżyseria - Alfred E. Sistig
scenografia - Wojciech Zieleziński
choreografia - Witold Borkowski
kierownictwo chóru - Zbigniew Pawelec
premiera - 3 maja 1975 r.

BARON CYGAŃSKI Johann Strauss (syn)

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
inscenizacja i reżyseria - Wolfgang Weit
scenografia - Wojciech Zieleziński
choreografia - Tomasz Gołębiowski
kierownictwo chóru - Zbigniew Pawelec
premiera - 5 lipca 1975 r.

GAJANE Aram Chaczaturian

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
inscenizacja i choreografia - Borys Ejfman
scenografia - Henri Poulain
polska prapremiera - 21 listopada 1975 r.

LORD JIM Romuald Twardowski

kierownictwo muzyczne - Antoni Wicherek
reżyseria - Maria Foltyn
scenografia - Marian Kołodziej
choreografia - Teresa Kujawa
kierownictwo chóru - Zbigniew Pawelec
prapremiera - 14 lutego 1976 r.

WIECZÓR BALETOWY**TAM O'SHANTER** Leighton Lucas

kierownictwo muzyczne - Bogusław Madey
inscenizacja i choreografia - Vassilie Trunoff
scenografia - William Donachie
polska prapremiera - 10 kwietnia 1976 r.

CONCERTO GROSSO Bolesław Szabelski

kierownictwo muzyczne - Bogusław Madey
choreografia - Teresa Kujawa
scenografia - Władysław Wigura
prapremiera - 10 kwietnia 1976 r.

CZAR MIŁOŚCI Manuel de Falla

kierownictwo muzyczne - Bogusław Madey
inscenizacja i choreografia - Teresa Kujawa
scenografia - Władysław Wigura
premiera - 10 kwietnia 1976 r.

OTELLO Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - Bogusław Madey
reżyseria - Sławomir Żerdzicki
scenografia - Wiktor Żin
kierownictwo chóru - Zbigniew Pawelec
premiera - 26 czerwca 1976 r.

WIECZÓR BALETOWY**SYLFIDY** Fryderyk Chopin

kierownictwo muzyczne - Bogusław Madey
choreografia według układu M. Fokina - Nina Bielikowa
dekoracje - Barbara Kulak-Janowska
kostiumy - Halina Korytowska
wznowienie - 13 listopada 1976 r.

HARNASIE Karol Szymanowski

kierownictwo muzyczne - Bogusław Madey
inscenizacja i choreografia - Witold Borkowski
scenografia - Adam Kilian
kierownictwo chóru - Zbigniew Pawelec
wznowienie - 13 listopada 1976 r.

WESELE FIGARA Wolfgang Amadeus Mozart

kierownictwo muzyczne - Zygmunt Latoszewski
reżyseria - Christine Mielitz
scenografia - Peter Friede
kierownictwo chóru - Zbigniew Pawelec
premiera - 17 grudnia 1976 r.

**ZAMEK NA CZORSZTYNIE CZYLI
BOJOMIR I WANDA** Karol Kurpiński

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyseria - Andrzej Żamecki
scenografia - Anna Bobrowska-Ekiert
premiera na Scenie Kameralnej - 14 lutego 1977 r.

CYGANERIA Giacomo Puccini

kierownictwo muzyczne - Włodzimierz Kamirski
inscenizacja i reżyseria - Laco Adamik
scenografia - Iwo Dobiecki
kierownictwo chóru - Zbigniew Pawelec
premiera - 2 kwietnia 1977 r.

JEZIORO ŁABĘDZIE Piotr Czajkowski

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
choreografia - Barbara Kasprowicz, Janina Niesobka
scenografia - Halina Korytowska
premiera - 23 kwietnia 1977 r.

JOLANTA Piotr Czajkowski

kierownictwo muzyczne - Kazimierz Wienczek
inscenizacja i reżyseria - Bolesław Jankowski
scenografia - Xymena Zaniewska-Chwedczuk
przygotowanie chóru - Henryk Karpiński
premiera - 16 września 1977 r.

WIECZÓR BALETOWY**SYMFONIA FANTASTYCZNA** Hector Berlioz**Epizod z życia artysty**

inscenizacja i choreografia - Przemysław Śliwa
scenografia - Jan Bernaś
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
premiera - 29 października 1977 r.

SZEHerezada Nikołaj Rimski-Korsakow

inscenizacja i choreografia - Przemysław Śliwa
scenografia - Jan Bernaś
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
premiera - 29 października 1977 r.

ZARĘCZYN W KLASZTORZE

Sergiusz Prokofiew

kierownictwo muzyczne - Dżansug Kachidze
inscenizacja i reżyseria - Guram Meliwa
scenografia - Teimuraz Murwanidze
układ tańców - Janina Niesobka
kierownictwo chóru - Zbigniew Pawelec
oświetlenie - Andrzej Ambroziński
premiera - 12 listopada 1977 r.

WOLNY STRZELEC Carl Maria von Weber

kierownictwo muzyczne - Bohdan Wodiczko
reżyseria - Kazimierz Dejmek
scenografia - Krzysztof Pankiewicz
współpraca reżyserska - Andrzej Żarnecki, Janina Niesobka
kierownictwo chóru - Zbigniew Pawelec
premiera - 19 marca 1978 r.

OGNISTY PTAK Igor Strawiński

kierownictwo muzyczne - Bohdan Wodiczko
inscenizacja i choreografia - Conrad Drzewiecki
scenografia - Barbara Jankowska
premiera - 23 kwietnia 1978 r.

KSIĘŻYC Carl Orff

kierownictwo muzyczne - Bohdan Wodiczko
inscenizacja i reżyseria - Conrad Drzewiecki
scenografia - Krzysztof Pankiewicz
kierownictwo chóru - Zbigniew Pawelec
premiera - 23 kwietnia 1978 r.

JULIETTA Bohuslav Martinu

kierownictwo muzyczne - Mieczysław Nowakowski
reżyseria i scenografia - Ladislav Štros
kostiumy - Adolf Wenig
kierownictwo chóru - Zbigniew Pawelec
polska prapremiera - 21 maja 1978 r.

WIECZÓR BALETÓW POLSKICH

PIEŚŃ O ZIEMI Roman Palester

kierownictwo muzyczne - Jan Kulaszewicz
inscenizacja i choreografia - Zbigniew Kiliński
scenografia - Izabela Konarzewska
premiera - 25 czerwca 1978 r.

APOLLO I DZIEWCZYNA Ludomir Różycki

kierownictwo muzyczne - Jan Kulaszewicz
inscenizacja i choreografia - Zbigniew Kiliński
scenografia - Izabela Konarzewska
premiera - 25 czerwca 1978 r.

HARNASIE Karol Szymanowski

kierownictwo muzyczne - Jan Kulaszewicz
inscenizacja i choreografia - Zbigniew Kiliński
scenografia - Adam Kilian
kierownictwo chóru - Zbigniew Pawelec
premiera - 25 czerwca 1978 r.

STRASZNY DWÓR Stanisław Moniuszko

kierownictwo muzyczne - Bohdan Wodiczko
reżyseria - Sławomir Żerdzicki
scenografia - Liliana Jankowska
choreografia - Zbigniew Kiliński
kierownictwo chóru - Mieczysław Rymarczyk
premiera - 7 października 1978 r.

POCALUNEK WIESZCZKI Igor Strawiński

kierownictwo muzyczne - Jan Kulaszewicz
inscenizacja i choreografia - Włodzimierz Traczewski
scenografia - Izabella Konarzewska
premiera - 9 grudnia 1978 r.

ZACZAROWANE LALKI

Gioacchino Rossini, Ottorino Respighi
kierownictwo muzyczne - Jan Kulaszewicz
inscenizacja i choreografia - Włodzimierz Traczewski
scenografia - Izabella Konarzewska
premiera - 9 grudnia 1978 r.

ZORBA John Kander

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyseria i choreografia - Holger Reenberg
scenografia - Göran Arfs
polska prapremiera - 24 lutego 1979 r.

DON CARLOS Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - Mieczysław Nowakowski
inscenizacja, reżyseria i scenografia - Ladislav Štros
kierownictwo chóru - Mieczysław Rymarczyk
premiera - 27 kwietnia 1979 r.

GISELLE Adolphe Adam

kierownictwo muzyczne - Zdzisław Drobner
Tadeusz Kozłowski
choreografia według Mariusa Petipy - Jarosław Piasecki
scenografia - Jan Bernaś
premiera - 22 września 1979 r.

HRABINA Stanisław Moniuszko

kierownictwo muzyczne - Zygmunt Latoszewski
inscenizacja i reżyseria - Wojciech Boratyński
scenografia - Marian Stańczak
choreografia - Witold Borkowski
kierownictwo chóru - Mieczysław Rymarczyk
premiera - 24 listopada 1979 r.

TANNHÄUSER Richard Wagner

kierownictwo muzyczne - Wojciech Michniewski
inscenizacja i reżyseria - Bogdan Hussakowski
scenografia - Jacek Ukleja
choreografia - Andrzej Szczużewski
przygotowanie chóru Teatru Wielkiego w Łodzi - Mieczysław Rymarczyk
przygotowanie chóru Państwowej Filharmonii w Łodzi - Tomasz Szymański
przygotowanie chóru Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Łodzi - Henryk Blacha
premiera - 12 kwietnia 1980 r.

DZIADEK DO ORZECHÓW Piotr Czajkowski

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
choreografia według Wasilija Wajnonena i Lwa Iwanowa - Jarosław Piasecki
scenografia - Adam Kilian
przygotowanie chóru Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Łodzi - Henryk Blacha
premiera - 31 maja 1980 r.

WŁOSZKA W ALGIERZE Gioacchino Rossini

kierownictwo muzyczne - Wojciech Michniewski
inscenizacja i reżyseria - Lech Komarnicki

scenografia - Liliana Jankowska
choreografia - Janina Niesobka
przygotowanie solistów - Ermelinda Magnetti
przygotowanie chóru - Henryk Karpiński
współpraca muzyczna - Roman Zieliński
premiera - 18 października 1980 r.

TRZY GŁOSY

Wieczór debiutów choreograficznych
ODRODZENIE Mieczysław Karłowicz
inscenizacja i choreografia - Kazimierz Wrzosek
konsultacja muzyczna - Zdzisław Sebzda
scenografia - Maria Tychmanowicz-Walczak
premiera - 6 grudnia 1980 r.

ESSE

Układ choreograficzny do tekstu Czesława Miłosza
inscenizacja i choreografia - Dobrosława Gutek
scenografia - Bożena Smolec-Błaszczak
premiera - 6 grudnia 1980 r.

GŁOS KOBIECY Krzysztof Knittel
inscenizacja i choreografia - Ewa Wycichowska
scenografia - Maria Tychmanowicz-Walczak
premiera - 6 grudnia 1980 r.

FONTANNA BACHCZYSARAJU

Borys Asafiew
kierownictwo muzyczne - Kazimierz Wienczek
inscenizacja i choreografia - Zbigniew Korycki
scenografia - Anna Rachel
premiera - 21 lutego 1981 r.

MARIA STUART Romuald Twardowski

kierownictwo muzyczne - Jerzy Salwarowski
reżyseria - Maria Fołtyń
scenografia - Marian Kołodziej
choreografia - Kazimierz Wrzosek
kierownictwo chóru - Roman Zieliński
prapremiera - 11 kwietnia 1981 r.

FAUST STORY

Widowisko baletowe do muzyki Franciszka Liszta: „Walc Mefista”, „Symfonia Faustowska”
kierownictwo muzyczne - Stefan Marczyk
inscenizacja i choreografia - Jerzy Makarowski
scenografia - Władysław Wigura
przygotowanie chóru - Elżbieta Kwiecień
polska prapremiera - 23 maja 1981 r.

TRUBADUR Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyseria - Józef Grubowski
scenografia - Irena Skoczeń
ruch sceniczny - Jacek Tomasiak
kierownictwo chóru - Roman Zieliński
premiera - 17 października 1981 r.

KRÓLEWNA ŚNIEŻKA I SIEDMIU

KRASNOLUDKÓW Bogdan Pawłowski
kierownictwo muzyczne - Kazimierz Wienczek
inscenizacja, reżyseria i choreografia - Witold Borkowski
dekoracje - Halina Korytowska
kostiumy - Barbara Kulak-Janowska
premiera - 14 listopada 1981 r.

DON PASQUALE Gaetano Donizetti
kierownictwo muzyczne - Wojciech Michniewski
reżyseria - Lech Komarnicki
scenografia - Taimuraz Murwanidze
przygotowanie chóru - Henryk Karpiński
współpraca muzyczna - Andrzej Chmielowiec
premiera - 30 stycznia 1982 r.

AIDA Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - Zygmunt Latoszewski
inscenizacja - Roman Sykała
reżyseria - Ryszard Nowaliński
dekoracje - Henri Poulain
kostiumy - Maria Horbaczewska
choreografia - Witold Borkowski
przygotowanie chóru - Henryk Karpiński
wznowienie - 28 lutego 1982 r.

MADAME BUTTERFLY Giacomo Puccini

kierownictwo muzyczne wznowienia - Andrzej Chmielowiec
współpraca muzyczna - Kazimierz Wienczek
inscenizacja i reżyseria - Antoni Majak
nadzór reżyserski wznowienia - Ryszard Nowaliński
scenografia - Marian Stańczak
przygotowanie chóru - Henryk Karpiński
wznowienie - 25 kwietnia 1982 r.

FIDELIO Ludwig van Beethoven

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
inscenizacja i reżyseria - Wolfgang Weit
scenografia - Jadwiga Jarosiewicz
przygotowanie chóru - Henryk Karpiński
współpraca muzyczna - Kazimierz Wienczek
współpraca reżyserska - Ryszard Nowaliński
premiera - 19 czerwca 1982 r.

WIECZÓR BALETOWY

GŁOS KOBIECY Krzysztof Knittel
inscenizacja i choreografia - Ewa Wycichowska
scenografia - Maria Tychmanowicz-Walczak
wznowienie - 20 czerwca 1982 r.

MEDEA Juliusz Łuciuk

inscenizacja i choreografia - Teresa Kujawa
realizacja choreograficzna - Emil Wesołowski
scenografia - Marek Dobrowolski
premiera - 20 czerwca 1982 r.

ODRODZENIE Mieczysław Karłowicz
inscenizacja i choreografia - Kazimierz Wrzosek
scenografia - Maria Tychmanowicz-Walczak
wznowienie - 25 września 1982 r.

WIECZÓR BALETOWY

KONCERT F-MOLL Fryderyk Chopin
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
choreografia - Ewa Wycichowska
scenografia - Krzysztof Pankiewicz
współpraca muzyczna - Kazimierz Wienczek
premiera - 27 listopada 1982 r.

SERENADA Mieczysław Karłowicz

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
układ choreograficzny - Ewa Wycichowska
scenografia - Krzysztof Pankiewicz
współpraca muzyczna - Kazimierz Wienczek
premiera - 27 listopada 1982 r.

STABAT MATER Karol Szymanowski

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski

inscenizacja, choreografia, reżyseria - Ewa Wycichowska
scenografia - Krzysztof Pankiewicz
kierownictwo chóru - Andrzej Chmielowiec
współpraca muzyczna - Kazimierz Wieniec
premiera - 27 listopada 1982 r.

ŻYDÓWKA Jacques François Fromenthal Halévy
kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
reżyseria - Maria Fołtyn
scenografia - Marian Kołodziej
choreografia - Kazimierz Wrzosek
przygotowanie chóru - Elżbieta Kwiecień
współpraca muzyczna - Zbigniew Goncerzewicz
premiera - 5 lutego 1983 r.

NORMA Vincenzo Bellini
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
inscenizacja i reżyseria - Alicja Dankowska
ruch sceniczny - Zygmunt Kamiński
dekoracje - Jadwiga Jarosiewicz
kostiumy - Teresa Działak
przygotowanie chóru - Henryk Karpiński
premiera - 16 kwietnia 1983 r.

COPPELIA Léo Delibes
inscenizacja i choreografia - Teresa Kujawa
scenografia - Władysław Wigura
premiera - 7 maja 1983 r.

EUGENIUSZ ONIEGIN Piotr Czajkowski
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
inscenizacja i reżyseria - Maciej Prus
scenografia - Andrzej Witkowski
choreografia - Ewa Wycichowska
kierownictwo chóru - Andrzej Chmielowiec
premiera - 25 czerwca 1983 r.

KARŁOWICZ. Interpretacje
Przedstawienie autorskie Adama Hanuszkiewicza
współpraca choreograficzna - Ewa Wycichowska
scenografia - Zofia de Ines Lewczuk
premiera - 29 października 1983 r.

ODPRAWA POSŁÓW GRECKICH
Witold Rudziński
kierownictwo muzyczne - Antoni Wicherek
reżyseria - Halina Dzieduszycka
scenografia - Jadwiga Jarosiewicz
przygotowanie chóru - Henryk Karpiński
ruch sceniczny - Kazimierz Wrzosek
premiera - 10 września 1983 r.

IL MAESTRO DI CAPELLA
Domenico Cimarosa
kierownictwo muzyczne i reżyseria - Antoni Wicherek
scenografia - Jadwiga Jarosiewicz
premiera na Scenie Kameralnej - 10 września 1983 r.

LUCJA Z LAMMERMOOR Gaetano Donizetti
kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
inscenizacja i reżyseria - Renzo Giacchieri
scenografia - Józef Napiórkowski, Ryszard Stobnicki
przygotowanie chóru - Henryk Karpiński
premiera - 19 listopada 1983 r.

PRÓBA. Wariacje na dobrze znany temat
Rock-balet do muzyki Johanna Sebastiana Bacha,
Gábor Pressera

inscenizacja, choreografia, reżyseria - Antal Fodor
realizacja choreograficzna - Blanka Fajth
asystentki choreografa - Liliana Kowalska, Ewa Wycichowska
dekoracje - Robert Wegenast
kostiumy - Judit Schäffer
polska prapremiera - 25 lutego 1984 r.

WALKIRIA Richard Wagner
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
inscenizacja i reżyseria - Wolfgang Weit
scenografia - Jadwiga Jarosiewicz
współpraca muzyczna - Antoni Duda
premiera - 10 marca 1984 r.

SONATA BELZEBUBA Edward Bogusławski
kierownictwo muzyczne - Antoni Duda
reżyseria - Bogdan Hussakowski
scenografia - Jan Polewka, Tadeusz Paul
choreografia - Ewa Wycichowska
premiera - 7 kwietnia 1984 r.

MEFISTOFELES Arrigo Boito
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
inscenizacja, scenografia, reżyseria - Ryszard Peryt
kostiumy - Irena Biegańska
choreografia - Ewa Wycichowska
kierownictwo chóru - Henryk Karpiński
premiera - 23 czerwca 1984 r.

MANRU Ignacy Jan Paderewski
kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
inscenizacja i reżyseria - Alicja Dankowska
scenografia - Marian Stańczak
choreografia - Janina Niesobka
przygotowanie chóru - Elżbieta Kwiecień
przygotowanie chóru dziecięcego - Janina Koprowska
premiera - 27 października 1984 r.

REPUBLIKA - RZECZ PUBLICZNA
Widowisko baletowe do utworów Grzegorza Ciechowskiego
i zespołu „Republika”
scenariusz, inscenizacja i choreografia - Ewa Wycichowska
scenografia - Ewa Kwiatkowska
premiera - 29 grudnia 1984 r.

HALKA Stanisław Moniuszko
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
inscenizacja, reżyseria i choreografia - Teresa Kujawa
scenografia - Krzysztof Pankiewicz
kierownictwo chóru - Henryk Karpiński
premiera - 19 stycznia 1985 r.

PAN TWARDOWSKI Ludomir Różycki
kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
reżyseria i choreografia - Janina Niesobka
scenografia - Jadwiga Jarosiewicz
przygotowanie chóru żeńskiego - Henryk Karpiński
przygotowanie chóru dziecięcego - Henryk Blacha
premiera - 30 marca 1985 r.

WIECZÓR BALETOWY

MIRIAM Bronisław K. Przybylski

inscenizacja, reżyseria i choreografia - Ewa Wycichowska
scenografia - Ewa Kwiatkowska

prapremiera - 19 maja 1985 r.

PAX ET BONUM Juliusz Łuciuk

(oratorium „Franciszek z Asyżu”)

inscenizacja, reżyseria, choreografia - Ewa Wycichowska

scenografia - Ewa Kwiatkowska

prapremiera - 19 maja 1985 r.

CIEŃ (II wersja) Bronisław K. Przybylski

inscenizacja i choreografia - Ewa Wycichowska

kostiumy i opracowanie plastyczne - Ewa Kwiatkowska

reżyseria filmu - Janusz Sijka

premiera - 19 maja 1985 r.

CYRULIK SEWILSKI Gioacchino Rossini

kierownictwo muzyczne - Wojciech Michniewski

reżyseria - Ryszard Peryt

scenografia - Janusz Wiśniewski

kierownictwo chóru - Henryk Karpiński

premiera - 6 lipca 1985 r.

SEN NOCY LETNIEJ

Felix Mendelssohn-Bartholdy

reżyseria i choreografia - Gray Veredon

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski

scenografia i kostiumy - Bogdan Żmidziński, Tadeusz Hernas

światło - Chenault Spence

przygotowanie chóru - Elżbieta Kwiecień

polska prapremiera - 26 października 1985 r.

DWIE OPERY

LO SPOSO DELUSO (Mąż zawiedziony)

Wolfgang Amadeus Mozart

kierownictwo muzyczne - Wojciech Michniewski

adaptacja, inscenizacja i reżyseria - Ryszard Peryt

dekoracje - Andrzej Sadowski

kostiumy - Zofia Wierchowicz

premiera - 9 listopada 1985 r.

DER SCHAUSPIELDIREKTOR

(Dyrektor teatru) Wolfgang Amadeus Mozart

kierownictwo muzyczne - Wojciech Michniewski

adaptacja, inscenizacja i reżyseria - Ryszard Peryt

dekoracje - Andrzej Sadowski

kostiumy - Zofia Wierchowicz

premiera - 9 listopada 1985 r.

STRASZNY DWÓR Stanisław Moniuszko

kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz

inscenizacja i reżyseria - Sławomir Żerdzicki

scenografia - Liliana Jankowska

choreografia - Zbigniew Kiliński

kierownictwo chóru - Henryk Karpiński

wznowienie - 31 grudnia 1985 r.

AIDA Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski

inscenizacja i reżyseria - Ryszard Peryt

dekoracje - Henri Poulain

kostiumy - Maria Horbaczewska

choreografia - Witold Borkowski

przygotowanie chóru - Henryk Karpiński

wznowienie - 16 listopada 1985 r.

DON KICHOT Ludwig Minkus

choreografia, inscenizacja, reżyseria - Witold Borkowski

kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz

scenografia - Jadwiga Jarosiewicz

premiera - 31 maja 1986 r.

RIGOLETTO Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski

reżyseria - Sławomir Żerdzicki

scenografia - Jadwiga Jarosiewicz

przygotowanie chóru - Henryk Karpiński, Piotr Wujtewicz

układ tańca - Gajane Dzigarhanian

premiera - 28 czerwca 1986 r.

COSI FAN TUTTE Wolfgang Amadeus Mozart

kierownictwo muzyczne - Andrzej Straszynski

reżyseria - Adam Hanuszkiewicz

scenografia - Xymena Zaniewska, Mariusz Chwedczuk

współpraca muzyczna - Krzysztof Dziewięcki

premiera - 5 października 1986 r.

FAUST GOES ROCK muzyka - „The Shade”

choreografia, inscenizacja i reżyseria - Ewa Wycichowska

współpraca - Czesław Bilski

scenografia - Ewa Kwiatkowska

charakteryzacja - Ewa Kwiatkowska, Zenona Dobrowolska

światło - Stanisław Kowalczyk

premiera - 6 grudnia 1986 r.

BORYS GODUNOW Modest Musorgski

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski

inscenizacja i reżyseria - Eugeniusz Korin

scenografia - Wiesław Olko

kostiumy - Irena Biegańska

kierownictwo połączonych chórów i chóru kameralnego

Cappella Musicae Antiquae Orientalis - Leon Zaborowski

kierownictwo chóru Teatru Wielkiego w Łodzi

- Piotr Wujtewicz

kierownictwo chóru Państwowej Filharmonii w Łodzi

- Marek Jaszczak

kierownictwo chóru dziecięcego - Janina Koprowska

choreografia - Ewa Wycichowska

premiera - 10 stycznia 1987 r.

TRAVIATA Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski

reżyseria - Guy Coutance

scenografia - Mariusz Chwedczuk

kostiumy - Xymena Zaniewska

przygotowanie chóru - Leon Zaborowski

choreografia - Emil Wesolowski

premiera - 7 marca 1987 r.

WOLFGANG AMADEUS

Wolfgang Amadeus Mozart

idea spektaklu, choreografia - Gray Veredon

kierownictwo muzyczne - Ewa Michnik

scenografia - Erik Ulfers

światło - Philippe Carlier

asystent choreografa - Rita Lussi

kierownictwo chóru - Leon Zaborowski

premiera - 16 maja 1987 r.

NABUCCO Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - Andrzej Straszynski

reżyseria - Marek Okopiński

scenografia - Marian Kołodziej

kierownictwo chóru - Leon Zaborowski
ruch sceniczny - Czesław Bilski
premiera - 24 października 1987 r.

**WIECZÓR KAMERALNY
MĘŻCZYŻNA I KOBIETA
SŁUŻĄCA PANIĄ** Giovanni Battista Pergolesi

kierownictwo muzyczne - Paweł Przytocki
reżyseria - Małgorzata Dziewulska
scenografia - Jadwiga Jarosiewicz
współpraca muzyczna - Adam Jasiński
premiera - 22 listopada 1987 r.

SONATA NA KOBIETĘ I MĘŻCZYŻNĘ
do utworu Zoltána Kodály'a „Sonata wiolonczelowa” op. 8

choreografia - Imre Eck
scenografia - Jadwiga Jarosiewicz
premiera - 22 listopada 1987 r.

TELEFON Gian-Carlo Menotti

kierownictwo muzyczne - Paweł Przytocki
reżyseria i scenografia - José Luis Perez
współpraca muzyczna - Adam Jasiński
premiera - 22 listopada 1987 r.

WESOŁA WDÓWKA Franz Lehar

kierownictwo muzyczne - Andreas Käch
reżyseria i choreografia - Pavel Šmok
współpraca - Vladimír Kloubek
scenografia - Xymena Zaniewska, Mariusz Chwedczuk
kierownictwo chóru - Leon Zaborowski
współpraca muzyczna - Adam Jasiński
premiera - 9 stycznia 1988 r.

EUGENIUSZ ONIEGIN Piotr Czajkowski

kierownictwo muzyczne - Andrzej Straszynski
inscenizacja i reżyseria - Maciej Prus
scenografia - Andrzej Witkowski
choreografia - Ewa Wycichowska
kierownictwo chóru - Leon Zaborowski
wznowienie - 13 stycznia 1988 r.

TOSCA Giacomo Puccini

kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
reżyseria - Klaus Wagner
scenografia - Xymena Zaniewska, Mariusz Chwedczuk
kierownictwo chóru - Leon Zaborowski
premiera - 20 lutego 1988 r.

WESELE FIGARA Wolfgang Amadeus Mozart

kierownictwo muzyczne - Andrzej Straszynski
inscenizacja i reżyseria - Adam Hanuszkiewicz
dekoracje - Mariusz Chwedczuk
kostiumy - Xymena Zaniewska-Chwedczuk
kierownictwo chóru - Leon Zaborowski
współpraca muzyczna - Adam Jasiński, Paweł Przytocki
współpraca reżyserska - Magdalena Cwenówna
premiera - 7 maja 1988 r.

KOPCIUSZEK Sergiusz Prokofiew

choreografia - Irina Fokina
kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
scenografia - Xymena Zaniewska-Chwedczuk,
Mariusz Chwedczuk
współpraca muzyczna - Maciej Stawujak
premiera - 22 października 1988 r.

BŁĘKITNY ZAMEK Roman Czubaty

kierownictwo muzyczne - Kazimierz Kryza
inscenizacja i reżyseria - Ryszard Kubiak
scenografia - Józef Napiórkowski
choreografia - Krystyna Mazurówna
ruch sceniczny - Emil Wesołowski
kierownictwo chóru - Leon Zaborowski
premiera - 2 grudnia 1988 r.

**WIGILIE POLSKIE od Kochanowskiego
do Baczyńskiego** Barbara Wachowicz

narracja - Barbara Wachowicz
współpraca realizacyjna - Teresa Sieczkowa
oprawa scenograficzna - Bożena Smolec-Błaszczuk
premiera - 5 stycznia 1989 r.

KARŁOWICZ. Interpretacje.

Przedstawienie autorskie Adama Hanuszkiewicza
kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
współpraca choreograficzna - Ewa Wycichowska
scenografia - Zofia de Ines Lewczuk
wznowienie - 21 stycznia 1989 r.

KAWALER SREBRNEJ RÓŻY Richard Strauss

kierownictwo muzyczne - Andrzej Straszynski
reżyseria - Kraft-Alexander Prinz zu Hohenlohe
dekoracje - Mariusz Chwedczuk
kostiumy - Xymena Zaniewska-Chwedczuk
premiera - 18 marca 1989 r.

WIECZÓR BALETOWY

**WACŁAW NIŻYŃSKI IN MEMORIAM
SZEHEREZADA** Mikołaj Rimski-Korsakow

choreografia - Michaił Fokin
przekaz układu choreograficznego - Liliana Kowalska
scenografia - Leon Bakst
opracowanie scenograficzne - Xymena Zaniewska,
Mariusz Chwedczuk

kierownictwo muzyczne - José Maria Florêncio Júnior
premiera - 20 maja 1989 r.

POPOŁUDNIE FAUNA Claude Debussy

choreografia - Wacław Niżyński
przekaz układu choreograficznego - Artur Żymelka
scenografia - Leon Bakst
opracowanie scenograficzne - Ryszard Kaja
kierownictwo muzyczne - José Maria Florêncio Júnior
premiera - 20 maja 1989 r.

ŚWIĘTO WIOSNY Igor Strawiński

choreografia - Ewa Wycichowska
scenografia - Gilberto Giardini
kierownictwo muzyczne - José Maria Florêncio Júnior
premiera - 20 maja 1989 r.

MADAME BUTTERFLY Giacomo Puccini

kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
reżyseria - Teresa Kujawa
scenografia - Tomasz Sobczak
kierownictwo chóru - Lajla Zaborowska
premiera - 7 października 1989 r.

GRY Claude Debussy

choreografia - Emil Wesołowski
scenografia - Irena Biegańska
premiera - 4 listopada 1989 r.

KYNOLOG W ROZTERCE Henryk Czyż

kierownictwo muzyczne - Henryk Czyż
inscenizacja i reżyseria - Bogusław Danielewski
scenografia - Ryszard Kaja
współpraca muzyczna - Piotr Wujtewicz
premiera - 2 grudnia 1989 r.

SYLWIA Léo Delibes

inscenizacja, choreografia, scenografia - Germain Casado
kierownictwo muzyczne - Kazimierz Kryza
przekaz choreografii - Andrée Marlière
światło - Gerd Meier
polska prapremiera - 30 grudnia 1989 r.

WIGILIE POLSKIE od Kochanowskiego do Baczyńskiego Barbara Wachowicz

narracja - Barbara Wachowicz
współpraca realizacyjna - Maria Szczucka
oprawa scenograficzna - Bożena Smolec-Błaszczuk
wznowienie - 6 stycznia 1990 r.

ERNANI Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - José Maria Florêncio Júnior
reżyseria - José Luis Perez
scenografia - Ryszard Kaja
kierownictwo chóru - Lajla Zaborowska
premiera - 24 lutego 1990 r.

GREK ZORBA Mikis Theodorakis

kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
idea spektaklu, choreografia i reżyseria - Lorca Massine
kostiumy - Nikos Apostopoulos
współpraca scenograficzna - Ryszard Kaja
asystenci choreografa - Susanna della Pietra,
Enrico Sportiello, Małgorzata Śladysz
polska prapremiera - 28 kwietnia 1990 r.

DIABŁY Z LOUDUN Krzysztof Penderecki

kierownictwo muzyczne - Andrzej Straszynski
inscenizacja i reżyseria - Marek Weiss-Grzesiński
scenografia - Wiesław Olko
kostiumy - Irena Biegańska
kierownictwo chóru - Lajla Zaborowska
premiera - 23 czerwca 1990 r.

DON CARLOS Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - José Maria Florêncio Júnior
kierownictwo chóru - Lajla Zaborowska
oprawa scenograficzna - Ryszard Kaja
wykonanie koncertowe - 12 stycznia 1991 r.

MADRA Carl Orff

kierownictwo muzyczne - Kazimierz Kryza
reżyseria - Artur Żymelka
współpraca reżyserska - Leonard Katarzyński
scenografia - Iva Szczerbińska-Gueguen
premiera - 1 marca 1991 r.

DON GIOVANNI Wolfgang Amadeus Mozart

kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
inscenizacja i reżyseria - Marek Weiss-Grzesiński
scenografia - Thomas Pekny
kierownictwo chóru - Lajla Zaborowska
ruch sceniczny - Emil Wesołowski
premiera - 23 marca 1991 r.

RYCERSKOŚĆ WIEŚNIACZA Pietro Mascagni

kierownictwo muzyczne - José Maria Florêncio Júnior
reżyseria - Fedora Barbieri
współpraca reżyserska - Franco Barlozzetti
scenografia - Władysław Wigura
kierownictwo chóru - Lajla Zaborowska
premiera - 20 kwietnia 1991 r.

SZEHerezada Mikołaj Rimski-Korsakow

choreografia - Michail Fokin
opracowanie choreograficzne - Liliana Kowalska,
Ewa Wycichowska

scenografia - Leon Bakst

opracowanie scenograficzne - Xymena Zaniewska-
Chwedczuk, Mariusz Chwedczuk

kierownictwo muzyczne - José Maria Florêncio Júnior
wznowienie - 20 kwietnia 1991 r.

GERSHWIN George Gershwin**KONCERT F-DUR** George Gershwin

inscenizacja i choreografia - Jürgen Heiss
scenografia - Ryszard Kaja
asystent choreografa - Małgorzata Śladysz
współpraca przy układach stepowych - Tom Fletcher
polska prapremiera - 18 maja 1991 r.

BŁĘKITNA RAPSODIA George Gershwin

inscenizacja i choreografia - Jürgen Heiss
scenografia - Ryszard Kaja
asystent choreografa - Małgorzata Śladysz
współpraca przy układach stepowych - Tom Fletcher
polska prapremiera - 18 maja 1991 r.

AMERYKANIN W PARYŻU George Gershwin

inscenizacja i choreografia - Jürgen Heiss
scenografia - Ryszard Kaja
asystent choreografa - Małgorzata Śladysz
współpraca przy układach stepowych - Tom Fletcher
polska prapremiera - 18 maja 1991 r.

LEGENDA O JÓZEFIE Richard Strauss

libretto: Andrzej Matul według powieści Thomasa Manna
„Józef i jego bracia”
idea spektaklu, choreografia i inscenizacja
- Emil Wesołowski
scenografia - Iva Szczerbińska-Gueguen
premiera - 15 czerwca 1991 r.

CARMEN Georges Bizet

kierownictwo muzyczne - Wojciech Michniewski
reżyseria - Michel Giés
scenografia - Ryszard Kaja
choreografia - Emil Wesołowski
kierownictwo chóru - Lajla Zaborowska
premiera - 14 września 1991 r.

NASZE ŻYCIE, NASZE SNY

scenariusz, inscenizacja i choreografia
- Izabela Gorzkowska-Głowacka
aranżacja dekoracji i kostiumy - Wanda Żalasa
Spektakl przygotowany wspólnie przez Państwową Szkołę
Baletową im. Feliksa Parnella w Łodzi i Teatr Wielki
w Łodzi.
premiera - 26 października 1991 r.

JAŚ I MAŁGOSIA Engelbert Humperdinck

kierownictwo muzyczne - Kazimierz Wienciek
reżyseria - Jarosław Kilian
inscenizacja - Jan Wilkowski, Jarosław Kilian

scenografia - Adam Kilian
choreografia - Ewa Ambrozińska
przygotowanie chóru dziecięcego - Mirosław Kuchowicz
premiera - 14 grudnia 1991 r.

PIAF. Moje pieśni to ja
scenariusz - Madeleine Lienhard
reżyseria - Klaus Wagner
kierownictwo muzyczne - Zbigniew Górny
premiera - 1 stycznia 1992 r.

PARIA Stanisław Moniuszko
kierownictwo muzyczne - Antoni Wicherek
współpraca muzyczna - Aleksander Tracz
inscenizacja i reżyseria - Maria Fołtyn
scenografia - Jadwiga Jarosiewicz
choreografia - Izabela Gorzkowska-Głowacka
kierownictwo chóru - Lajla Zaborowska
premiera - 4 kwietnia 1992 r.

ROMEO I JULIA Hector Berlioz
inscenizacja i choreografia - Gray Veredon
kierownictwo muzyczne - Zdzisław Szostak
scenografia - Ryszard Kaja
kierownictwo chóru - Lajla Zaborowska
współpraca choreograficzna - Rita Lussi
premiera - 2 maja 1992 r.

DIABŁY Z LOUDUN Krzysztof Penderecki
kierownictwo muzyczne - Andrzej Straszynski
inscenizacja i reżyseria - Marek Weiss-Grzesinski
scenografia - Wiesław Olko
kostiumy - Irena Biegańska
kierownictwo chóru - Lajla Zaborowska
wznowienie - 9 maja 1992 r.

MINI OPERY DLA DZIECI

PAN SŁOŃ Jan Oleszkowicz
kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
reżyseria i choreografia - Artur Żymelka
scenografia - Ewa Woskowska
premiera - 13 czerwca 1992 r.

NAUCZYCIEL FORTEPIANU Jacques Bank
kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
reżyseria i choreografia - Artur Żymelka
scenografia - Ewa Woskowska
premiera - 13 czerwca 1992 r.

DZIEWCZYŃKA Z ZAPĄLKAMI
Siergiej Baniewicz, Dimitri Smirnow
kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
reżyseria i choreografia - Artur Żymelka
scenografia - Ewa Woskowska
premiera - 13 czerwca 1992 r.

KOCIA WOJNA Gino Michelazzi
kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
inscenizacja, reżyseria i choreografia - Czesław Bilski
scenografia - Ewa Woskowska
premiera - 13 czerwca 1992 r.

OBIETNICA Joschi Krüger
kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
reżyseria i choreografia - Artur Żymelka
scenografia - Ewa Woskowska
premiera - 13 czerwca 1992 r.

ZŁOTY KOGUCIK Mikołaj Rimski-Korsakow
kierownictwo muzyczne - Antoni Wicherek
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
nadzór reżyserski - Waldemar Drozd
wykonanie koncertowe - 20 września 1992 r.

WESOŁA WDÓWKA Franz Lehar
kierownictwo muzyczne - Piotr Wujtewicz
reżyseria i choreografia - Pavel Šmok
reżyseria wznowienia - Bohdan Wróblewski
współpraca choreograficzna - Dobrosława Gutek
scenografia - Xymena Zaniewska-Chwedczuk
Mariusz Chwedczuk
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
wznowienie - 26 września 1992 r.

NASTROJE collage
Richard Strauss, Wolfgang Amadeus Mozart
scenariusz, choreografia i scenografia - Roman Komassa
współpraca scenograficzna - Wanda Zalasa
premiera - 24 października 1992 r.

**KRÓLEWNA ŚNIEŻKA I SIĘDMU
KRASNOLUDKÓW** Bogdan Pawłowski
inscenizacja, reżyseria i choreografia - Witold Borkowski
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
dekoracje - Halina Korytowska
kostiumy - Barbara Kulak-Janowska
wznowienie - 19 grudnia 1992 r.

BAL MASKOWY Giuseppe Verdi
kierownictwo muzyczne - Andrzej Straszynski
reżyseria i ruch sceniczny - Gray Veredon
scenografia - Ryszard Kaja
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
premiera - 20 marca 1993 r.

COLLAGE

spektakl autorski Czesława Bilskiego

CHUSTECZKA

do muzyki Johanna Sebastiana Bacha, Benjamina Brittena
scenariusz, inscenizacja, choreografia, scenografia
i opracowanie muzyczne - Czesław Bilski
współpraca - Małgorzata Śladysz
premiera - 14 maja 1993 r.

Z ŻYCIA LALKI

do muzyki Leonarda Bernsteina, Carla Orffa, „Art of Noise”,
Florence Foster Jenkins (śpiew)
scenariusz, inscenizacja, choreografia, scenografia
i opracowanie muzyczne - Czesław Bilski
współpraca - Małgorzata Śladysz
premiera - 14 maja 1993 r.

SALOME

do muzyki Petera Gabriela, Jamesa Hornera
scenariusz, inscenizacja, choreografia, scenografia
i opracowanie muzyczne - Czesław Bilski
współpraca - Małgorzata Śladysz
premiera - 14 maja 1993 r.

FAUST Charles Gounod
kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
reżyseria i scenografia - Waldemar Zawodziński
choreografia - Janina Niesobka
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
konsultant świateł - Krzysztof Sendke
premiera - 19 czerwca 1993 r.

AIDA Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - Antoni Wicherek
reżyseria - Sławomir Żerdzicki
scenografia - Piotr Żerdzicki
choreografia - Janina Niesobka
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
premiery - 25 września 1993 r.

UBU REX Krzysztof Penderecki

kierownictwo muzyczne - Antoni Wicherek
reżyseria - Lech Majewski
scenografia - Franciszek Starowieyski
ruch sceniczny - Janina Niesobka
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
polska prapremiera - 6 listopada 1993 r.

CIPOLLINO (Cebulinek) Karen Chaczaturian

choreografia - Izabela Gorzkowska-Głowacka
scenografia - Jadwiga Jarosiewicz
spektakl przygotowany wspólnie przez Państwową Szkołę
Baletową im. Feliksa Parnella w Łodzi
i Teatr Wielki w Łodzi.
premiery - 18 grudnia 1993 r.

DAMA KAMELIOWA

Giuseppe Verdi, Ladislav Simon
choreografia - Robert Balogh
reżyseria - Petr Weigl
kierownictwo muzyczne - Ladislav Simon
scenografia - Liliana Jankowska
premiery - 29 stycznia 1994 r.

MAKBET balet do muzyki Ennio Morricone

libretto, inscenizacja i choreografia - Jerzy Makarowski
scenografia - Ryszard Kaja
premiery - 23 kwietnia 1994 r.

HOLENDER TUŁACZ Richard Wagner

kierownictwo muzyczne - Antoni Wicherek
reżyseria - Waldemar Zawodziński
scenografia - Waldemar Zawodziński
Barbara Wesołowska-Kowalska
układ scen zbiorowych - Janina Niesobka
współpraca muzyczna - Aleksander Tracz
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
premiery - 25 czerwca 1994 r.

KNIAŻ IGOR Aleksander Borodin

kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
reżyseria i scenografia - Guram Meliwa
choreografia - Włodzimierz Traczewski
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
premiery - 22 października 1994 r.

STREETS collage muzyczny

libretto, produkcja i realizacja - Lorca Massine
scenografia - Sofija Tugarinowa-Grzelak
efekty dźwiękowe i montaż muzyczny - Lorca Massine przy
współpracy Szymona Janikowskiego
prapremiera - 17 grudnia 1994 r.

DON PASQUALE Gaetano Donizetti

kierownictwo muzyczne - Piotr Wujtewicz
reżyseria - Włodzimierz Traczewski
scenografia - Anna Bobrowska-Ekiert
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
premiery - 21 stycznia 1995 r.

CYGANERIA Giacomo Puccini

kierownictwo muzyczne - Andrzej Straszynski
reżyseria i scenografia - Guram Meliwa
współpraca muzyczna - Piotr Wujtewicz
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
przygotowanie chóru dziecięcego - Mirosław Kuchowicz
premiery - 11 lutego 1995 r.

RIGOLETTO Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - Jerzy Salwarowski
reżyseria i scenografia - Guram Meliwa
współpraca muzyczna - Piotr Wujtewicz
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
światło - Bogumił Rosiński
premiery - 22 kwietnia 1995 r.

DEJA VU**Balety Conrada Drzewieckiego**

ETIUDA B-MOLL Karol Szymanowski
choreografia, scenografia, światło - Conrad Drzewiecki
kierownictwo muzyczne - Jerzy Salwarowski
asystent choreografa - Jacek Miszczak
premiery - 27 maja 1995 r.

ODWIECZNE PIEŚNI Mieczysław Karłowicz

choreografia, scenografia, światło - Conrad Drzewiecki
kierownictwo muzyczne - Jerzy Salwarowski
asystent choreografa - Jacek Miszczak
premiery - 27 maja 1995 r.

CUDOWNY MANDARYN Béla Bartók

choreografia, scenografia, światło - Conrad Drzewiecki
kierownictwo muzyczne - Jerzy Salwarowski
asystent choreografa - Jacek Miszczak
przygotowanie chóru - Marek Jaszczak
premiery - 27 maja 1995 r.

KSIĘŻNICZKA CZARDASZA

Emmerich Kálmán

kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
inscenizacja i reżyseria - Jerzy Woźniak
scenografia - Anna Borkowska-Ekiert
choreografia - Dobrosława Gutek
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
współpraca muzyczna - Kazimierz Wienciek
światło - Jerzy Stachowiak
premiery - 10 czerwca 1995 r.

CUD CZYLI KRAKOWIACY I GÓRALE

Wojciech Bogusławski, Jan Stefani

kierownictwo muzyczne - Jacek Boniecki
inscenizacja i reżyseria - Andrzej Żarnecki
scenografia - Krzysztof Pankiewicz
choreografia - Włodzimierz Traczewski
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
premiery - 21 października 1995 r.

CZARODZIEJSKI FLET

Wolfgang Amadeus Mozart

kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz
reżyseria - Gwenda Berndt
scenografia - Anna Borkowska-Ekiert
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
ruch sceniczny - Włodzimierz Traczewski
współpraca muzyczna - Piotr Wujtewicz
premiery - 16 grudnia 1995 r.

YESTERDAY

Balety Conrada Drzewieckiego ADAGIO NA SMYCZKI I ORGANY

Tommaso Albinoni

choreografia, scenografia, światło - Conrad Drzewiecki
asystent choreografa - Jacek Miszczak

premiera - 27 stycznia 1996 r.

LEP NA MUCHY Zygmunt Konieczny

choreografia, scenografia, światło - Conrad Drzewiecki
asystent choreografa - Jacek Miszczak

premiera - 27 stycznia 1996 r.

YESTERDAY muzyka „The Beatles”

choreografia, scenografia, światło - Conrad Drzewiecki
asystent choreografa - Jacek Miszczak

premiera - 27 stycznia 1996 r.

TRUBADUR Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski

inscenizacja i reżyseria - Sławomir Żerdzicki

dekoracje - Bożena Smolec-Błaszczak

kostiumy - Wanda Zalasa

kierownictwo chóru - Marek Jaszczak

współpraca muzyczna - Piotr Racewicz

światło - Jerzy Stachowiak

premiera - 9 marca 1996 r.

CASANOVA Ludomir Różycki

kierownictwo muzyczne - Kazimierz Wienczek

reżyseria i choreografia - Włodzimierz Traczewski

współpraca reżyserska - Kazimierz Kowalski

scenografia - Anna Bobrowska-Ekiert

kierownictwo chóru - Marek Jaszczak

współpraca muzyczna - Piotr Wujtewicz

światło - Jerzy Stachowiak

premiera - 13 kwietnia 1996 r.

WIECZÓR BALETOWY

ANTALA FODORA

TANGO NOSTALGICO collage muzyczny

inscenizacja i choreografia - Antal Fodor

dekoracje - Bożena Smolec-Błaszczak

kostiumy - Wanda Zalasa, Ewa Woskowska

premiera - 18 maja 1996 r.

CARMINA BURANA Carl Orff

inscenizacja i choreografia - Antal Fodor

kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz

dekoracje - Bożena Smolec-Błaszczak

kostiumy - Wanda Zalasa, Ewa Woskowska

kierownictwo chóru - Marek Jaszczak

przygotowanie chóru dziecięcego - Mirosław Kuchowicz

premiera - 18 maja 1996 r.

BOLERO Maurice Ravel

inscenizacja i choreografia - Antal Fodor

kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz

dekoracje - Bożena Smolec-Błaszczak

kostiumy - Wanda Zalasa, Ewa Woskowska

premiera - 18 maja 1996 r.

BARON CYGAŃSKI Johann Strauss (syn)

kierownictwo muzyczne - Aleksander Tracz

reżyseria - Kazimierz Kowalski

współpraca muzyczna - Kazimierz Wienczek

współpraca reżyserska i choreografia

- Włodzimierz Traczewski

dekoracje - Bożena Smolec-Błaszczak

kostiumy - Wanda Zalasa

kierownictwo chóru - Marek Jaszczak

światło - Jerzy Stachowiak

premiera - 8 czerwca 1996 r.

STUDENT ŻEBRAK Karl Millöcker

kierownictwo muzyczne - Kazimierz Wienczek

reżyseria - Mariusz Skowronek

scenografia - Anna Bobrowska-Ekiert

kierownictwo chóru - Marek Jaszczak

choreografia - Włodzimierz Traczewski

światło - Jerzy Stachowiak

premiera - 16 listopada 1996 r.

TRYPTYK BALETOWY

HAMLET do muzyki Dymitra Szostakowicza

libretto i choreografia - Mark Mnacakanian

scenografia - Borys Messerer

premiera - 7 grudnia 1996 r.

ANNA KARENINA

do muzyki Rodiona Szchedrina

libretto i choreografia - Mark Mnacakanian

scenografia - Borys Messerer

premiera - 7 grudnia 1996 r.

LORKIANA do muzyki hiszpańskiej

libretto i choreografia - Mark Mnacakanian

scenografia - Borys Messerer

premiera - 7 grudnia 1996 r.

LUCJA Z LAMMERMOOR Gaetano Donizetti

kierownictwo muzyczne - Andrzej Straszyński

reżyseria - Roman Kordziński

scenografia - Józef Napiórkowski

kierownictwo chóru - Marek Jaszczak

premiera - 8 marca 1997 r.

REQUIEM Giuseppe Verdi

reżyseria i choreografia - Antal Fodor

idea spektaklu - Jozsef Horváth

koncepcja scenograficzna i konsultacja choreograficzna

- Judit Gombár

kierownictwo muzyczne - Andrzej Straszyński

scenografia - Anna Bobrowska-Ekiert

kierownictwo chóru - Marek Jaszczak

prapremiera - 17 maja 1997 r.

KRÓL MACIUS PIERWSZY

Sergiusz Prokofiew, Dymitr Szostakowicz

choreografia i reżyseria - Aleksandra Stanisławska

dekoracje - Bożena Smolec-Błaszczak

kostiumy - Ewa Woskowska, Wanda Zalasa

światło - Aleksandra Stanisławska, Jerzy Stachowiak

asystenci choreografa - Ewa Ambrozińska,

Witalij Litwinienko

prapremiera - 25 października 1997 r.

ZABŁĄKANY collage

(Sergiusz Prokofiew, techno)

Na kanwie przypowieści o Synu Marnotrawnym

choreografia - Kazimierz Wrzosek

dekoracje - Bożena Smolec-Błaszczak

kostiumy - Wanda Zalasa

światło - Kazimierz Wrzosek, Jerzy Stachowiak

prapremiera - 13 grudnia 1997 r.

DON GIOVANNI Wolfgang Amadeus Mozart

kierownictwo muzyczne - José Maria Florêncio Júnior
inscenizacja - Adam Hanuszkiewicz
scenografia - Grażyna Żubrowska
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
ruch sceniczny - Kazimierz Wrzosek
premiera - 7 lutego 1998 r.

DAMA PIKOWA Piotr Czajkowski

kierownictwo muzyczne - Andrzej Straszynski
inscenizacja i reżyseria - Stanisław Brejdygant
scenografia - Joanna Plakiewicz
choreografia - Aleksandra Stanisławska
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
współpraca muzyczna - Lesław Sałacki
światło - Jerzy Stachowiak
premiera - 4 kwietnia 1998 r.

KONRAD WALLENROD Władysław Żeleński

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
inscenizacja i reżyseria - Andrzej Żarnecki
scenografia - Ryszard Strzembala
choreografia i ruch sceniczny - Kazimierz Wrzosek
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
kierownictwo chóru dziecięcego - Elżbieta Sobieraj
współpraca muzyczna - Piotr Wujtewicz
premiera - 20 czerwca 1998 r.

NAPÓJ MIŁOSNY Gaetano Donizetti

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
inscenizacja, reżyseria i ruch sceniczny - Robert Skolmowski
scenografia - Małgorzata Słoniowska
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
współpraca muzyczna - Piotr Wujtewicz
premiera - 19 grudnia 1998 r.

BAJADERA Ludwig Minkus

choreografia - Aleksandra Stanisławska
scenografia - Maciej Biegański
pomysł i współpraca - Robert Skolmowski
prapremiera polska - 6 lutego 1999 r.

ZIEMIA OBIECANA

Franz von Suppé, Michael Nyman
inscenizacja, choreografia
i opracowanie muzyczne - Gray Veredon
scenografia - Irena Biegańska
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyser filmu video - Jarosław Marszewski
prapremiera - 22 maja 1999 r.

DON PASQUALE Gaetano Donizetti

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
inscenizacja i reżyseria - Robert Skolmowski
dekoracje - Małgorzata Słoniowska
kostiumy - Anna Bobrowska-Ekiert
choreografia - Aleksandra Stanisławska
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
współpraca muzyczna - Piotr Wujtewicz
przygotowanie kwintetu smyczkowego - Paweł Rok
światło - Jerzy Stachowiak
projekty transparentów - Andrzej Cieczot
premiera - 27 czerwca 1999 r.

MAKBET Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyseria - Laco Adamik

scenografia - Barbara Kędzierska
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
premiera - 25 września 1999 r.

CARMEN Georges Bizet

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyseria - Jarosław Marszewski
choreografia - Andrzej Glegolski
ruch sceniczny - Dobrosława Gutek, Kazimierz Wrzosek
scenografia - Monika Graban, Radek Dębniak
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
kierownictwo chóru dziecięcego - Elżbieta Sobieraj
światło - Jerzy Stachowiak
premiera - 23 października 1999 r.

GENEZIS Z DUCHA

Widowisko Marcina Krzyżanowskiego
wg Juliusza Słowackiego
choreografia - Iliana Alvarado
przestrzeń i kostiumy - Ewa Gdowiak
asystent choreografa - Krzysztof Brodek
premiera na Scenie Kameralnej - 28 października 1999 r.

ZEMSTA NIETOPERZA Johann Strauss

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
inscenizacja i reżyseria - Robert Skolmowski
scenografia - Anna Maria Rachel
choreografia - Aleksandra Stanisławska
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
premiera - 27 listopada 1999 r.

MADAME BUTTERFLY Giacomo Puccini

kierownictwo muzyczne - Jacek Boniecki
inscenizacja i reżyseria - Jarosław Marszewski
dekoracje - Radek Dębniak
kostiumy - Monika Graban
światło - Jerzy Stachowiak
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
współpraca muzyczna - Piotr Wujtewicz
premiera - 5 lutego 2000 r.

DIALOGI KARMELITANEK Francis Poulenc

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyseria, scenografia - Krzysztof Kelm
ruch sceniczny - Iliana Alvarado
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
polska prapremiera - 4 marca 2000 r.

CZARODZIEJSKI FLET

Wolfgang Amadeus Mozart
kierownictwo muzyczne - Kazimierz Wienciek
inscenizacja i reżyseria - Robert Skolmowski
dekoracje - Monika Graban, Radek Dębniak
kostiumy - Anna Bobrowska-Ekiert
choreografia - Iliana Alvarado
światło - Jerzy Stachowiak
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
premiera - 15 kwietnia 2000 r.

ECHNATON Philip Glass

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
inscenizacja i reżyseria, scenografia - Henryk Baranowski
choreografia - Iliana Alvarado
scenografia - Piotr Szmitke
kostiumy - Barbara Plewińska
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
polska prapremiera - 20 maja 2000 r.

COPPELIA Léo Delibes

choreografia według Arthura Saint-Léona i Mariusa Petipy -
Laura Alonso, Ivan Alonso
scenografia - Irena Biegańska
światło - Jerzy Stachowiak
premiera - 29 czerwca 2000 r.

KSIĘŻNICZKA CZARDASZA

Emmerich Kálmán

kierownictwo muzyczne - Piotr Wujtewicz
inscenizacja i reżyseria - Jerzy Woźniak
scenografia - Anna Bobrowska-Ekiert
choreografia - Dobrosława Gutek
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
wznowienie - 20 października 2000 r.

TRIADA**POTOP** Igor Strawiński

kierownictwo muzyczne - Wojciech Michniewski
reżyseria - Piotr Łazarkiewicz
scenografia - Dorota Kołodyńska
choreografia - Wojciech Misiuro
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
przygotowanie chóru - Elżbieta Kwiecień
realizacja światła - Andrzej Jeziorek
premiera - 10 listopada 2000 r.

KRÓL EDYP Igor Strawiński

kierownictwo muzyczne - Wojciech Michniewski
reżyseria - Piotr Łazarkiewicz
scenografia - Dorota Kołodyńska
choreografia - Wojciech Misiuro
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
przygotowanie chóru - Elżbieta Kwiecień
realizacja światła - Andrzej Jeziorek
premiera - 10 listopada 2000 r.

MSZA na chór mieszany i podwójny kwintet instrumentów dętych Igor Strawiński

kierownictwo muzyczne - Wojciech Michniewski
reżyseria - Piotr Łazarkiewicz
scenografia - Dorota Kołodyńska
choreografia - Wojciech Misiuro
kierownictwo chóru „Polskie Słowiki”
- Wojciech A. Krolopp
realizacja światła - Andrzej Jeziorek
premiera - 10 listopada 2000 r.

BOLERO Maurice Ravel

choreografia - Giorgio Madia
kostiumy - Pierlorenzo Basetti
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
premiera - 26 listopada 2000 r.

GIUSEPPE! Balet do muzyki Giuseppe Verdiego

konceptcja i reżyseria - Giorgio Madia
choreografia - Giorgio Madia, Diego Ciavatti, Ivan Cavallari,
Jochen Heckmann
dekoracje - Kinsun Chan
kostiumy - Giorgio Madia
prapremiera - 13 maja 2001 r.

FALSTAFF Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - Marco Balderi
współpraca muzyczna - Jacek Boniecki
reżyseria - Wojtek Biedroń
kostiumy - Maria Balcerek
choreografia - Henryk Rutkowski

współpraca choreograficzna - Iliana Alvarado
reżyseria światła - Dariusz Panas
przygotowanie chóru - Elżbieta Kwiecień
premiera - 9 lutego 2002 r.

PURYTANIE Vincenzo Bellini

kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyseria i choreografia - Gray Veredon
dekoracje - Barbara Kędzierska
kostiumy - Irena Biegańska
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
premiera - 27 kwietnia 2002 r.

HALKA Stanisław Moniuszko

kierownictwo muzyczne - Antoni Wicherek
reżyseria i scenografia - Krzysztof Kelm
choreografia - Henryk Rutkowski (część I),
Janina Niesobka (część II)
reżyseria światła i współpraca scenograficzna
- Justyna Łagowska-Kłata
przygotowanie chóru - Marek Jaszczak
premiera - 8 czerwca 2002 r.

**MEŹCZYZNA, KTÓRY POMYLIŁ ŻONĘ
Z KAPELUSZEM** Michael Nyman

kierownictwo muzyczne - Wojciech Michniewski
reżyseria - Łukasz Kos
scenografia - Monika Sudół
reżyseria dźwięku - Barbara Okoń-Makowska
reżyseria światła i efekty filmowe - Robert Baliński
premiera na Scenie Kameralnej - 1 września 2002 r.

NABUCCO Giuseppe Verdi

kierownictwo muzyczne - Lukas Beikircher
reżyseria - Matthias Remus
scenografia - Ekkehard Kröhn
reżyseria światła - Erwin Jutz
współpraca muzyczna - Piotr Wujtewicz
przygotowanie chóru - Elżbieta Kwiecień
premiera - 21 września 2002 r.

SŁUŻĄCA PANIĄ Giovanni Battista Pergolesi

reżyseria - Marek Targowski
inscenizacja i opieka artystyczna - Piotr Łazarkiewicz
opieka scenograficzna - Bożena Smolec-Błaszczuk
premiera na Scenie Kameralnej - 27 października 2002 r.

WIECZÓR BALETOWY**TANSMANIA****ROZŚWIETLONA NOC**

choreografia - Marta Munso
muzyka - Arnold Schönberg
ŚWIĘTO WIOSNY (fragment)

choreografia - Ewa Wycichowska

muzyka - Igor Strawiński

BRIC A BRAC

choreografia - Roman Komassa
muzyka - Aleksander Tansman
premiera - 14 grudnia 2002 r.

CARMEN Georges Bizet

kierownictwo muzyczne - Lukas Beikircher
reżyseria - Ausonius Greidanus
reżyseria światła i dekoracje - Guus van Geffen
kostiumy - Annelies de Ridder

choreografia - Marino Westra Murijo
przygotowanie chóru - Elżbieta Kwiecień
premiera - 7 stycznia 2003 r.

GISELLE Adolphe Adam
choreografia - Robert Strajner
dekoracje - Anna Klikowicz
kostiumy - Paulina Majda
reżyseria światła - Anna Sujka, Sławomir Bergański
premiera - 1 marca 2003 r.

RYCERSKOŚĆ WIEŚNIACZA Pietro Mascagni
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyseria - Magdalena Łazarkiewicz
dekoracje - Katarzyna Sobańska
kostiumy - Jolanta Załęcka
choreografia - Iliana Alvarado
reżyseria światła - Wojciech Todorow
premiera - 12 kwietnia 2003 r.

KOBRO Sławomir Kulpowicz
pomysł, libretto, choreografia, reżyseria światła
- Gray Veredon
scenografia, kostiumy - Izabella Stronias-Balińska
scenografia - Jacek Brettschneider
oprawa wizualna, reżyseria światła - Robert Baliński
prapremiera - 10 maja 2003 r.

KAMIEŃ FILOZOFICZNY
albo Zaczarowana wyspa
Wolfgang Amadeus Mozart, Johann Baptist
Henneberg, Benedikt Schack, Franz Xaver Gerl,
Emanuel Schikaneder
kierownictwo muzyczne - Jan Willem de Vriend
reżyseria - Eva Buchmann
dekoracje - Tom Schenk
kostiumy - Peter George D'Angelino Tap
światło - Kees van de Lagemaat
przygotowanie chóru - Stephan Diederich
premiera - 11 września 2003 r.

PAJACE Ruggiero Leoncavallo
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyseria - Magdalena Łazarkiewicz
dekoracje - Katarzyna Sobańska
kostiumy - Jolanta Załęcka
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
reżyseria światła - Robert Baliński, Wojciech Todorow
premiera - 14 marca 2004 r.

WOLFGANG AMADEUS
libretto, pomysł spektaklu i choreografia - Gray Veredon
scenografia - Erik Ulfers
światło - Philippe Carlier
opieka choreograficzna - Dobrosława Gutek-Woźniak
wznowienie - 15 maja 2004 r.

RIGOLETTO Giuseppe Verdi
kierownictwo muzyczne - Lukas Beikircher
reżyseria - Marianne Berglöf
scenografia - Ekkehard Kröhn
światło - Erwin Jutz
przygotowanie chóru - Elżbieta Kwiecień, Marek Jaszczak
dyrygent - Tadeusz Kozłowski
premiera - 29 maja 2004 r.

MOC PRZEZNACZENIA Giuseppe Verdi
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
inscenizacja i reżyseria - Robert Skolmowski
scenografia - Marek Braun
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
premiera - 19 czerwca 2004 r.

ADRIANA LECOUVREUR Francesco Ciléa
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyseria i dekoracje - Tomasz Konina
kostiumy - Lisa Patricia James
choreografia - Sławomir Woźniak
scenografia komputerowa - Marian Tarczyński
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
premiera - 23 października 2004 r.

LUKRECJA BORGIA Gaetano Donizetti
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyseria - Maciej Prus
scenografia - Paweł Wodziński
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
prapremiera polska - 18 grudnia 2004 r.

MAKBET Giuseppe Verdi
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyseria - Tomasz Konina
scenografia - Tomasz Konina
kostiumy - Lisa James
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
video - Marian Tarczyński
premiera - 5 lutego 2005 r.

WESOLA WDÓWKA Franz Lehár
kierownictwo muzyczne - Piotr Wujtewicz
reżyseria - Annette Wolf
scenografia - Lena Brexendorff
choreografia - Marylin Liaboef
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
premiera - 16 kwietnia 2005 r.

IMPRESARIO W OPALACH
Domenico Cimarosa
kierownictwo muzyczne - Bogdan Olędzki
reżyseria - Robert Skolmowski
kostiumy - Małgorzata Słoniowska
premiera na Scenie Kameralnej - 7 maja 2005 r.

VA PENSIERO - CHÓRY ŚWIATA
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyseria i dekoracje - Tomasz Konina
kostiumy - Magda Wójcicka
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
premiera - 23 sierpnia 2005 r.

KOLOR ŻÓŁTY Sławomir Kulpowicz
choreografia i reżyseria - Gray Veredon
scenografia - Waldemar Zawodziński
współpraca - Izabella Balińska-Stronias
premiera - 14 maja 2005 r.

KANDYD Leonard Bernstein
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyseria i scenografia - Tomasz Konina
kostiumy - Magda Wójcicka
choreografia - Sławomir Woźniak

światło i projekcje filmowe - Marian Tarczyński
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
prapremiera polska - 18 czerwca 2005 r.

TOSCA Giacomo Puccini
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyseria - Frank Bernd Gottschalk
scenografia - Karel Spanhak
kostiumy - Lioba Winterhalder
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
premiera - 12 listopada 2005 r.

MAŁY KOMINIARCZYK Benjamin Britten
kierownictwo muzyczne - Piotr Wujtewicz
reżyseria - Robert Skolimowski
scenografia - Małgorzata Słoniowska
przygotowanie wokalne dzieci - Elżbieta Sobieraj
premiera na Scenie Kameralnej - 28 stycznia 2006 r.

AIDA Giuseppe Verdi
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Kozłowski
reżyseria - Marek Weiss-Grzebiński
dekoracje i światło - Paweł Dobrzycki
kostiumy - Maria Balcerek
choreografia - Izadora Weiss
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
premiera - 18 lutego 2006 r.

LUCJA Z LAMMERMOOR Gaetano Donizetti
kierownictwo muzyczne - Piotr Wujtewicz
Tadeusz Kozłowski
inscenizacja - Roman Kordziński
reżyseria wznowienia - Waldemar Stańczuk
współpraca reżyserska - Maria Szczucka
scenografia - Józef Napiórkowski
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
wznowienie - 18 marca 2006 r.

ŚPIĄCA KRÓLEWNA Piotr Czajkowski
adaptacja libretta, inscenizacja i choreografia -
Giorgio Madia
scenografia i realizacja filmu - Daniel Ioan Roman
realizacja światła - Jerzy Stachowiak
premiera - 27 maja 2006 r.

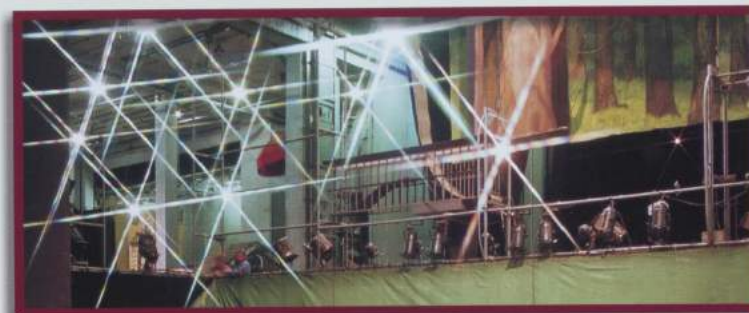
KRAKOWIACY I GÓRALE Jan Stefani
kierownictwo muzyczne - Kazimierz Wienczek
reżyseria - Kazimierz Kowalski
dekoracje - Anna Bobrowska-Ekiert
kostiumy - Wanda Zalasa
choreografia - Edyta Wasłowska
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
realizacja światła - Jerzy Stachowiak
premiera - 14 października 2006 r.

HALKA Stanisław Moniuszko
kierownictwo muzyczne - Kazimierz Wienczek
reżyseria - Kazimierz Kowalski
dekoracje - Anna Bobrowska-Ekiert
kostiumy - Wanda Zalasa
choreografia - Edyta Wasłowska
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
realizacja światła - Jerzy Stachowiak
premiera - 28 października 2006 r.

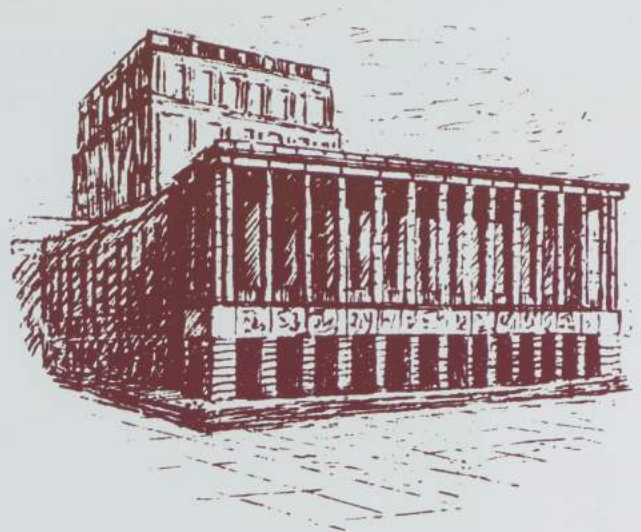
CARMEN Georges Bizet
kierownictwo muzyczne - Tadeusz Wojciechowski
inscenizacja i reżyseria - Laco Adamik
scenografia - Milan David
choreografia - Dobrosława Gutek-Woźniak
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
realizacja światła - Jerzy Stachowiak
premiera - 18 listopada 2006 r.

KSIĘŻNICZKA CZARDASZA
Emmerich Kálmán
kierownictwo muzyczne - Kazimierz Wienczek
inscenizacja i reżyseria - Jerzy Woźniak
reżyseria wznowienia - Kazimierz Kowalski
scenografia - Anna Bobrowska-Ekiert
choreografia - Dobrosława Gutek-Woźniak
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
realizacja światła - Jerzy Stachowiak
wznowienie - 8 grudnia 2006 r.

WESELE FIGARA Wolfgang Amadeus Mozart
kierownictwo muzyczne - Andrzej Straszynski
reżyseria - Wojciech Walasik
scenografia - Anna Bobrowska-Ekiert
kierownictwo chóru - Marek Jaszczak
realizacja światła - Jerzy Stachowiak
premiera - 16 grudnia 2006 r.

Fotoserwis

---

premiery

Giacomo Puccini DZIEWCZYNA Z ZACHODU
Eugeniusz Nizioł, Halina Romanowska, Zdzisław Krzywicki

Henryk Czyż BIAŁOWŁOSA
w środku Antoni Majak

Giacomo Puccini MADAME BUTTERFLY
Halina Romanowska, Alicja Pawlak, Zbigniew Studler

Karol Kurpiński HENRYK VI NA ŁOWACH
Władysław Malczewski, Irena Jurkiewicz, Stanisław Michoński, Zbigniew Jankowski,
Jadwiga Stocka, Zdzisław Krzywicki, Romuald Spychalski

*Frederik A. Cohen ZIELONY STÓŁ
Kazimierz Wrzosek, Ewa Wycichowska*

*Zacharia Paliaszwili LEGENDA GRUZIŃSKA
scena zbiorowa*

Stanisław Moniuszko HALKA
Bożena Kinasz-Mikołajczak, Izabella Kobus, Zdzisław Krzywicki, Zbigniew Jankowski

Giuseppe Verdi TRAVIATA
scena zbiorowa

Wolfgang Amadeus Mozart CZARODZIEJSKI FLET
scena zbiorowa

—

Artur Bliss SZACH MAT
Kazimierz Wrzosek, Janina Niesobka, Kazimierz Knol

—

—

*Ferdynand Hérold, John Lanchbery CÓRKA ŹLE STRZEŻONA
Kazimierz Knol, Małgorzata Zalejska*

—

Otto Nicolai WESOLE KUMOSZKI Z WINDSORU
Alicja Dankowska, Antoni Majak

Jacques Offenbach OPOWIEŚCI HOFFMANNA
Ewelina Kwaśniewska, Tadeusz Kopacki

W

Roman Statkowski FILENIS
Kira Andrea, Maria Szczucka, Roman Werliński, Władysław Malczewski

W

Piotr Marczewski PRZYGODY PANA KLEKSA
scena zbiorowa

Wojciech Kilar SOLENNE
scena zbiorowa

*Kazimierz Serocki DRAMATIC STORY
Jerzy Piętka, Liliana Kowalska*

*Bedrich Smetana SPRZEDANA NARZECZONA
Eugeniusz Nizioł, Jadwiga Mirecka, Tadeusz Kopacki, Stanisław Michoński*

*Claudio Monteverdi ORFEUSZ
w środku Kazimierz Wrzosek*

*Georges Bizet CARMEN
Jerzy Jadczyk, Alicja Pawlak, Danuta Salska*

Johann Strauss BARON CYGAŃSKI
Stanisław Heimberger, Janusz Zipser, Maria Szczucka, Stanisław Michoński

Aram Chaczaturian GAJANE
Ewa Wycichowska, Kazimierz Wrzosek

—

*Romuald Twardowski LORD JIM
Władysław Malczewski, Franciszek Przestrzelski*

—

Manuel de Falla CZAR MIŁOŚCI
Anna Fronczek, Marek Skuratowicz

Giuseppe Verdi OTELLO
Henryk Kłosiński, Władysław Malczewski, Alicja Pawlak, Elżbieta Niziołowa

Wolfgang Amadeus Mozart WESELE FIGARA
Andrzej Malinowski, Maria Szczucka, Adam Duliński, Tomasz Fitas, Teresa May-Czyżowska,
Zbigniew Jankowski, Jerzy Rynkiewicz, Stanisław Michoński, Izabella Kobus

Giacomo Puccini CYGANERIA
Lucja Wierbińska, Jerzy Jadcak, Eugeniusz Nizioł, Włodzimierz Zalewski,
Teresa May-Czyżowska, Franciszek Przestrzelski

—

Mitch Leigh CZŁOWIEK Z LA MANCHY
Alicja Pawlak, Władysław Malczewski

—

Mikolaj Rimski-Korsakow SZEHEREZADA
Anna Fronczek, Kazimierz Wrzosek

*Piotr Czajkowski JOLANTA
Jerzy Jadczał, Władysław Malczewski, Roman Werliński, Maria Szczucka*

*Sergiusz Prokofiew ZARĘCZYNY W KLASZTORZE
Izabella Kobus, Jerzy Jadczał, Zbigniew Borkowski,
Franciszek Przestrzelski, Teresa May-Czyżowska*

*Gioacchino Rossini, Ottorino Respighi ZACZAROWANE LALKI
Ewa Wycichowska, Marek Skuratowicz, Grażyna Popławska*

*Igor Strawiński POCAŁUNEK WIEŚCZKI
scena zbiorowa*

Carl Maria von Weber **WOLNY STRZELEC**
Teresa May-Czyżowska, Henryk Kłosiński, Delfina Ambroziak

Ludomir Różycki **APOLLO I DZIEWCZYNA**
Bogdan Jankowski

Bohuslav Martinu JULIETTA
Delfina Ambroziak, Tadeusz Kopacki

John Kander ZORBA
Kazimierz Kowalski, Ewelina Kwaśniewska, Jerzy Jadczyk, Włodzimierz Zalewski,
Tomasz Fitas, Stanisław Heimberger

Igor Strawiński OGNISTY PTAK
Anna Fronczek, Marek Skuratowicz

Carl Orff KSIĘŻYC
scena zbiorowa

Giuseppe Verdi DON CARLOS
Zdzisław Krzywicki, Elżbieta Niziołowa

Adolphe Adam GISELLE
Ewa Wycichowska, Kazimierz Wrzosek

Stanisław Moniuszko HRABINA
Krystyna Rorbach, Roman Werliński, Teresa May-Czyżowska

Czesław Miłosz ESSE
Grzegorz Miloń, Mirosława Miloń, Elżbieta Klimek

Borys Asafiew FONTANNA BACHCZYSARAJU
Ewa Owczarek, Bogdan Jankowski

*Romuald Twardowski MARIA STUART
Teresa May-Czyżowska, Zdzisław Krzywicki*

Gaetano Donizetti DON PASQUALE
Kazimierz Kowalski, Krzysztof Leszczyński, Grażyna Ciopińska, Jan Dobosz, Jerzy Wolniak

Giacomo Puccini MADAME BUTTERFLY
Stanisława Szopińska, Danuta Salska, Ewelina Kwaśniewska

Ludwig van Beethoven FIDELIO
Władysław Malczewski, Zdzisław Krzywicki, Janusz Zipser, Teresa May-Czyżowska

Jacques F. F. Halevy ŻYDÓWKA
Romuald Tesarowicz, Zygmunt Zajęc, Ewa Karaśkiewicz

—

*Juliusz Łuciuk MEDEA
Ewa Wycichowska, Emil Wesolowski*

—

Vincenzo Bellini *NORMA*
Zdzisław Krzywicki, Teresa May-Czyżowska

Karol Szymanowski *STABAT MATER*
scena zbiorowa

Léo Delibes COPPELIA
Anna Fronczek, Andrzej Cybulski

Piotr Czajkowski EUGENIUSZ ONIEGIN
Andrzej Niemierowicz, Ewa Karaśkiewicz, Romuald Tesarowicz

Witold Rudziński *ODPRAWA POSŁÓW GRECKICH*
Ewa Karaškiewicz

Domenico Cimarosa *IL MAESTRO DI CAPELLA*
Kazimierz Kowalski

